

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ

ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΚΑΡΙΑΣ»

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΥΘΟΥΛΚΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΟΥΤΣΙΚΑΣ

A.M. 2000186

ΚΑΛΑΜΑΤΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2014

ΥΜΝΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΙΚΑΡΙΑΣ*

*«Από το δώμα του Πλάστη σταλμένη / η Θεά η γλυκιά, κατεβαίνει / με ρομφαία στο ένα
της χέρι / και στο άλλο αναμμένο δαδί, / τη χαρά και το φως για να φέρει / στο μικρό
αλλά ανδρείο νησί. /*

*Και τα σίδηρα σκίζει, σκορπάει / καίει τα ράκη, μακριά τα πετάει / που από χρόνια το
είχαν ζωσμένο / το νησάκι τ' ωραίο σφικτά, / γιατί ήταν το μαύρο δεμένο / στην πικρή
του βαρβάρου σκλαβιά. /*

*Και κινώντας το κάτασπρο χέρι / με το πύρινο πού 'χε μαχαίρι / με ολόχρυσά γράφει
ψηφία / στους μαρμάρου την πλάκα βαθειά: / Είσαι αθάνατη, ναι, ΙΚΑΡΙΑ / και
στεφάνια σου πρόπονν πολλά.»*

**Ποίηση Φραγκίσκος Καρρέρ, Μελοποίηση: Κωνσταντίνος Ψάχος*

Στους γονείς μου

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη κοινωνία, όπου οι αγορές και ο ανελέητος ανταγωνισμός επικρατούν, θεσμοί όπως η τοπική αυτοδιοίκηση, με τη συμμετοχική δημοκρατία, την αυτοδιαχείριση, την εγγύτητα προς τους πολίτες και τα προβλήματά τους, την κοινωνία των πολιτών κλπ, πρέπει όχι μόνο να μην αποδυναμώνονται αλλά να γίνονται προσπάθειες για την ενίσχυση και τη βελτίωσή τους.

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι το μεταρρυθμιστικό εγχείρημα στην τοπική αυτοδιοίκηση, μέσω του νόμου 3852/2010. Ωστόσο, θα πρέπει να μελετηθεί και το ευρύτερο πλαίσιο, δηλαδή, τι υπήρχε πριν την ψήφιση του νόμου, πώς αυτός εφαρμόστηκε στην πράξη, τι αλλαγές επέφερε, ποια προβλήματα συνάντησε και αν τελικά λειτούργησε έτσι όπως είχε προβλεφθεί αρχικά να λειτουργήσει. Στη μελέτη περιπτώσεως (case study) του Δήμου Ικαρίας, θα δούμε την πρακτική εφαρμογή του νόμου και θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας, βάσει των 15 συμπληρωμένων ερωτηματολογίων από τους αιρετούς και τη συζήτηση μαζί τους. Μέσω της πρωτογενούς έρευνας θα διαφανεί η άποψη των ίδιων των αιρετών για το μεταρρυθμιστικό αυτό εγχείρημα, τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η σημερινή τοπική αυτοδιοίκηση και κάποιες προτάσεις-βελτιώσεις.

Η επιλογή του θέματος της εργασίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το πρόγραμμα σπουδών του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Η επιλογή του δήμου για τη μελέτη περιπτώσεως δε θα μπορούσε να είναι άλλη, διότι η Ικαρία είναι η ιδιαίτερη πατρίδα των γονιών μου. Οι αναμνήσεις των ξέγνοιαστων καλοκαιριών είναι γεμάτες από αυτό το νησί. Πέρα από τους συναισθηματικούς λόγους επιλογής αυτού του δήμου, υπάρχει και η πρακτική πλευρά, με την έννοια της αμεσότητας σε πρόσβαση σε στοιχεία και πρόσωπα. Ένα ακόμα στοιχείο είναι η υποβόσκουσα επιθυμία και προοπτική για ενασχόληση με τα τοπικά θέματα του νησιού, σε μελλοντικό χρόνο.

Οι λέξεις κλειδιά που αναφέρονται και αναλύονται στα επιμέρους κεφάλαια της εργασίας είναι η τοπική αυτοδιοίκηση, ο νόμος 3852/2010 και ο δήμος Ικαρίας.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους καθηγητές μου, και κυρίως τον κ. Αλέξανδρο Βυθούλκα, που είναι ο επιβλέπων καθηγητής, για την πολύτιμη καθοδήγησή τους. Επίσης, ευχαριστώ θερμά τον κ. Χριστόδουλο

Σταυρινάδη, το Δήμαρχο του Δήμου Ικαρίας και τους δημοτικούς συμβούλους, τον κ. Κωνσταντίνο Ρουστά, τον κ. Ευστράτιο Λακιά, την κα. Μαρία Μπινίκου (αντιδήμαρχος), τον κ. Δημήτριο Κουρελή (πρόεδρος δημοτικού συμβουλίου), τον κ. Νικόλαο Καλαμάρα (αντιδήμαρχος), τον κ. Νικόλαο Λαρδά, τον κ. Ηλία Λεριάδη (αντιδήμαρχος), την κα. Ιωάννα Ράπτου, τον κ. Στυλιανό Σταμούλο, τον κ. Γεώργιο Τσακαλία, τον κ. Απόστολο Καρίμαλη (πρώην δημοτικό σύμβουλο), τον κ. Ελευθέριο Κόχιλα, τον κ. Ξενοφόντα Κόχιλα και τον κ. Ηλία Γαγλία για το χρόνο που αφιέρωσαν για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων καθώς και τις πολύτιμες πληροφορίες που μου έδωσαν.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Βλ. : Βλέπε

Δ.Σ. : Διοικητικό Συμβούλιο

Ε.Ε. : Ευρωπαϊκή Ένωση

Ε.Χ.Τ.Α. : Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας

Ε.Σ.Π.Α. : Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς

κ. : κύριος

κα. : κυρία

Κ.Δ.Κ. : Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων

Κ.Ε.Π. : Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών

Κ.Υ.Α. : Κοινή Υπουργική Απόφαση

Μ.Ο.Π. : Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα

μ.Χ. : μετά Χριστού

Ν. : Νόμος

Ν.Π.Δ.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου

Ο.Σ.Α.Π.Υ. : Ολοκληρωμένο Σχέδιο Ανάπτυξης Περιοχών Υπαίθρου

Ο.Τ.Α. : Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

παρ. : παράγραφος

π. Χ. : προ Χριστού

π.χ. : παραδείγματος χάριν

σ. : σελίδα

Σ.Α.Τ.Α. : Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σ.Δ.Ι.Τ. : Σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα

ΣτΕ : Συμβούλιο της Επικρατείας

Φ.Ε.Κ. : Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης

Φ.Π.Α. : Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

χλμ : χιλιόμετρο

Χ.Υ.Δ.Α. : Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων

Χ.Υ.Τ.Α. : Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

Χ.Υ.Τ.Υ. : Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
Προλογικό σημείωμα	4
Συντομογραφίες	6
Περίληψη εργασίας	9
Εισαγωγή	10

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Κεφάλαιο 1

ΠΕΡΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	12
1.1 Γενικές παρατηρήσεις	12
1.2 Σύντομη ιστορική εξέλιξη του θεσμού των Ο.Τ.Α.	13

Κεφάλαιο 2

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	16
2.1 Σχέδιο Καποδίστριας	16
2.2 Πρόγραμμα Καλλικράτης	17
2.2.1 Γενική αναφορά	17
2.2.2 Βασικοί στόχοι – κατευθύνσεις νόμου	18
2.2.3. Επιμέρους αλλαγές	19
2.2.4. Όργανα	21
2.2.5 Αρμοδιότητες	24
2.2.6 Κριτική θεώρηση	24

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΣΤΟ
ΔΗΜΟ ΙΚΑΡΙΑΣ

Κεφάλαιο 1	
ΙΚΑΡΙΑ	28
1.1. Ταυτότητα Ικαρίας και γενικά χαρακτηριστικά	28
1.2 Ιστορική εξέλιξη	29
Κεφάλαιο 2	
ΝΟΜΟΣ 3582/2010 ΚΑΙ ΙΚΑΡΙΑ	31
2.1 Η εφαρμογή του νόμου στο νέο δήμο Ικαρίας	31
Κεφάλαιο 3	
ΠΡΩΤΟΙ ΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ	39
3.1 Παρουσίαση έρευνας	39
3.2 Διαγράμματα	39
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ	78
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΙΓΟΥ	81
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	82
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	100
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	106
ΠΗΓΕΣ	110

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα εργασία μελετάει την τοπική αυτοδιοίκηση μέσα από τη μεταρρύθμιση με το νόμο 3852/2010 και παρουσιάζει την εφαρμογή του νόμου «Καλλικράτη» σε πρωτοβάθμιο Ο.Τ.Α. και συγκεκριμένα στο Δήμο Ικαρίας.

Ξεκινάει από το γενικό, το θεωρητικό μέρος και καταλήγει στο ειδικό, το πρακτικό μέρος. Συγκεκριμένα, μετά από μια μικρή εισαγωγή, στο πρώτο μέρος ορίζεται η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης και γίνεται μια σύντομη αναφορά στην εξέλιξη του θεσμού. Επίσης, γίνεται αναφορά στο καθεστώς που επικρατούσε και στη μετάβαση από το σχέδιο «Καποδίστριας» στο σχέδιο «Καλλικράτης».

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται λόγος για το δήμο Ικαρίας. Δίνεται μια περιγραφή του οργανισμού καθώς και η ιστορία του και εν συνεχεία παρουσιάζεται η εφαρμογή του νόμου στο δήμο, η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας και η κριτική αποτίμηση.

Ακολουθούν οι συμπερασματικές σκέψεις τόσο για την τοπική αυτοδιοίκηση γενικά όσο και για το δήμο Ικαρίας και ο επίλογος. Η εργασία ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των βιβλιογραφικών αναφορών και των πηγών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από το μεσαίωνα ως τη σύγχρονη εποχή, η ανάπτυξη της γηραιάς ηπείρου σε όλα τα επίπεδα βασίστηκε στη λειτουργία της πόλης. Από τους μικρούς δρόμους των κέντρων του μεσαίωνα, τα έργα ανάπτυξης του 18^{ου} αιώνα και τους μετασχηματισμούς των δύο επόμενων αιώνων, φτάσαμε στα εμπορικά κέντρα, στην απαξίωση και παρακμή των ιστορικών κέντρων των πόλεων, στην κυκλοφοριακή συμφόρηση και στην ομοιομορφία με τη μέτρια αρχιτεκτονική.

Το μείζον πρόβλημα είναι η επαναδιατύπωση των αναπτυξιακών προοπτικών των πόλεων. Καμιά πόλη δεν μπορεί να αγνοήσει την οικονομική πολιτική και να αντιμετωπίσει μόνη της τα μεγάλα προβλήματα. «Η παγκοσμιοποίηση καθιστά ασήμαντες τις διαφορές ανάμεσα στις σύγχρονες πόλεις και καθιστά τη συζήτηση για τη βιωσιμότητα του αστικού περιβάλλοντος επίκαιρη για κάθε πόλη» (Σκρέκας, Ποιότητα Υπηρεσιών στη Δημόσια Διοίκηση, 2013, σ. 17). Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του αστικού περιβάλλοντος, είναι αναγκαία μια σφαιρική θεώρηση των προβλημάτων και των λύσεων. Οι πολιτικές δεν πρέπει να υλοποιούνται με βάσει τα βραχυχρόνια κόστη και οφέλη, ενώ απαραίτητη είναι η άρτια λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Τα επιμέρους χαρακτηριστικά των πόλεων και η λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης διαμορφώνουν τη φυσιογνωμία των πολιτών και του τρόπου ζωής τους, λειτουργώντας ως σημεία αναφοράς. Οι τοπικοί διαχειριστές πρέπει να αντιμετωπίζουν τις διάφορες εξελίξεις με αποφασιστικότητα, κινούμενοι πάντα με γνώμονα τα συλλογικό συμφέρον.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ
Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΕΡΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1.1 Γενικές παρατηρήσεις

Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ένας θεσμός που είναι απόλυτα συνυφασμένος με την ιστορία του ελληνικού έθνους και απαντάται τόσο κατά την εποχή της Αρχαιότητας όσο και κατά τη Βυζαντινή εποχή. Μάλιστα, κατά τα χρόνια της Τουρκοκρατίας, ο θεσμός αυτός απέκτησε τέτοια σημασία και ανάπτυξη, που συνέβαλε αποφασιστικά στη διατήρηση της εθνικής μας συνείδησης, όπως το παράδειγμα της Δημητσάνας (Μπέσιλα-Βήκα, Τοπική Αυτοδιοίκηση, 2004, σ. 187).

Η αυτοδιοίκηση είναι η αυτενεργή διοίκηση των τοπικών ζητημάτων, ήτοι η διαχείριση των υποθέσεων αυτών από τους αιρετούς εκπροσώπους. Σύμφωνα με τον Σπηλιωτόπουλο (2002, σ. 257), η αυτοδιοίκηση είναι ένας τρόπος οργάνωσης, κατά τον οποίο δημιουργούνται οργανωτικές μονάδες¹ της δημόσιας διοίκησης, πέρα από το νομικό πρόσωπο του κράτους και οι οποίες αποτελούν ιδιαίτερα νομικά πρόσωπα με τα δικά τους όργανα.

Με την εκχώρηση ουσιαστικών αρμοδιοτήτων από την κεντρική κράτος προς την αυτοδιοίκηση αναγνωρίζεται ο πρωτεύον ρόλος της για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κινητοποίηση, τη συμμετοχή και για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας της Ε.Ε., τα προβλήματα πρέπει να αντιμετωπίζονται σε επίπεδο πλησιέστερο στον πολίτη, μιας και αυτός είναι ο καλύτερος γνώστης των υποθέσεών του.

Η σπουδαιότητα του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης προκύπτει και από τη συνταγματική κατοχύρωσή του. Στο άρθρο 102, παρ. 1 του Συντάγματος 1975/1986/2001/2008 καθιερώνονται οι δύο βαθμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης, χωρίς ωστόσο να καθορίζεται το είδος και το περιεχόμενο του κάθε βαθμού². Σύμφωνα, λοιπόν, με το Σύνταγμα, υπέρ των Ο.Τ.Α. συντρέχει τεκμήριο

¹ Η εξουσία των οργανισμών αυτών δεν είναι πρωτογενής, αλλά παράγωγη, αφού ασκείται κατά παροχή εκ μέρους του κράτους (Μπέσιλα-Βήκα, 2004, σσ. 7-8).

² Στο Σύνταγμα 1975/1986, άρθρο 102, παρ. 1 υπήρχε ρητή αναφορά στους δήμους και στις κοινότητες ως πρώτος βαθμός της τοπικής αυτοδιοίκησης (Μακρυδημήτρης, 2008, σσ. 177-181).

αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, τα όργανά τους είναι αιρετά και εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, ενώ διαθέτουν και διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Το κράτος ασκεί έλεγχο νομιμότητας χωρίς να παρεμποδίζει την ελεύθερη δράση των Ο.Τ.Α, ενώ λαμβάνει και τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για την άσκηση των δραστηριοτήτων τους.

Στην Ενοποιημένη Απόδοση της Συνθήκης για την Ε.Ε. και της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ε.Ε. (2008/С 115/01) αναφέρεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε διάφορα άρθρα. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 4, παρ. 2 αναφέρει ότι η Ένωση σέβεται την ισότητα των κρατών μελών έναντι των Συνθηκών και αναφέρεται ειδικά στην Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Το άρθρο 22 ορίζει ότι οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος της κατοικίας τους, υπό τους ίδιους όρους με τους κατοίκους του εν λόγω κράτους³.

1.2 Σύντομη ιστορική εξέλιξη του θεσμού των Ο.Τ.Α.

Όπως λέχθηκε και ανωτέρω, η αυτοδιοίκηση έχει βαθιά ιστορική καταγωγή και μακριά διαδρομή (Γωγάκου-Κουτζιάρη, 2012, σ. 7) σε όλη την πορεία και την εξέλιξη του ελληνικού έθνους, λαμβάνοντας διάφορες μορφές και εξυπηρετώντας διαφορετικούς στόχους. Ωστόσο, το πολιτικό και κομματικό περιβάλλον επηρέασε σημαντικά την πορεία του θεσμού αυτού (Κοκονέζη, 2008, σ. 24).

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, η κοινότητα συγκρότησε τον πυρήνα της τοπικής διοίκησης, με βασικό καθήκον τη συλλογή των φόρων, ενώ κατά τους επαναστατικούς χρόνους δημιουργήθηκαν οι πρώτες τοπικές αρχές για να καλυφθούν οι ανάγκες του αγώνα. Ωστόσο, ο τοπικισμός και η επιθυμία των προεστών να

³ Η Συνθήκη για τη Θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης στο άρθρο I-5, παρ. 1, ανέφερε ότι η «Ένωση σέβεται την ισότητα των Κρατών – μελών ενώπιον του Συντάγματος καθώς και την εθνική τους ταυτότητα που είναι συμφυής με τη θεμελιώδη πολιτική και συνταγματική τους δομή, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση». Ακολούθως (άρθρο I-32, παρ. 2) ανέφερε ότι στην Επιτροπή των Περιφερειών συμμετέχουν αντιπρόσωποι – εκλεγμένα μέλη των Ο.Τ.Α. Το άρθρο II-100 όριζε ρητά ότι κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος της κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους κατοίκους της συγκεκριμένης χώρας. Τέλος, στο άρθρο III-246 ορίζεται ότι οι Ο.Τ.Α. είναι δυνατό να επωφελούνται από τη δημιουργία ενός χώρου με εσωτερικά σύνορα.

διατηρήσουν τα προνόμια και την ισχύ τους, δεν επέτρεψαν στις κοινότητες να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των καιρών. Ο Καποδίστριας⁴ προσπάθησε να δημιουργήσει ένα αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, ενώ μετά την απελευθέρωση, η ελληνική επικράτεια χωρίστηκε σε επαρχίες και κοινότητες. Κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας, δημιουργήθηκαν 10 νομοί και 47 επαρχίες. Οι δήμοι, «που αντικατέστησαν και απορρόφησαν τις παραδοσιακές κοινότητες» (Μακρυδημήτρης, 2008, σ. 261) αποτελούσαν την πρώτη διοικητική βαθμίδα και είχαν υπαχθεί στην πλήρη εποπτεία του Κράτους. Ουσιαστικές αλλαγές δεν πραγματοποιήθηκαν έως το 1864, οπότε και ξεκίνησε η προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η διαφθορά στη διοίκηση.

Η πρώτη κυβέρνηση Βενιζέλου, το 1912, κατακερμάτισε την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, αναγνωρίζοντας τις κοινότητες παράλληλα με τους δήμους, με τις κοινότητες να αποτελούν τοπικά παραρτήματα της κρατικής γραφειοκρατικής μηχανής⁵. Το Σύνταγμα του 1927 κατοχύρωσε την αυτοδιοίκηση με τους Ο.Τ.Α. των δύο βαθμών, πράγμα όμως που δεν τελεσφόρησε, λόγω της πολιτικής αστάθειας του μεσοπολέμου. Στη δεκαετία του 1950 υφίσταται η «καχεκτική» νομαρχία ως αποκεντρωμένη περιφερειακή διοικητική μονάδα. Ο συγκεντρωτικός τρόπος διακυβέρνησης των Συνταγματαρχών δεν προσέφερε κάποια εξέλιξη στην πορεία του θεσμού. Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (Μ.Ο.Π.) του 1980 φανερώνουν την ανεπάρκεια του νομαρχιακού μηχανισμού. Προκρίθηκε η λύση, το 1986, της δημιουργίας ενός ακόμα διοικητικού επιπέδου, της περιφέρειας⁶. Επίσης, τη δεκαετία του 1980, μέσω τη νομοθεσίας δόθηκαν κίνητρα για εθελοντική συνένωση δήμων και κοινοτήτων, χωρίς όμως ουσιαστικά αποτελέσματα. Το 1989, η Βουλή κυρώνει τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (Ε.Χ.Τ.Α.) για την ενθάρρυνση της αυτονομίας των Ο.Τ.Α.

Το 1994, νομοθετείται, ύστερα από τόσες πολλές άκαρπες προσπάθειες, (Ν. 2218/1994), με πολύ μεγάλη καθυστέρηση σε σχέση με άλλες χώρες, η νομαρχιακή

⁴ Πρόκειται για τον πρώτο Κυβερνήτη της Ελλάδος (1776-1831) κατά τη μεταβατική περίοδο. Κατά την Γ' Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας το 1827, ο Καποδίστριας εκλέχθηκε Κυβερνήτης της Ελλάδος για περίοδο επτά ετών. Το όνομά του δόθηκε στη μεγάλη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης του Ν. 2539/1997.

⁵ Σύμφωνα με την ιστοσελίδα <http://www.teicrete.gr/users/kutrulic/Crete/Gen-info/istoria-dimon.htm>.

⁶ Ενώ οι νομοί συνεχίζουν να λειτουργούν ως «βασικό πεδίο συγκρότησης των τοπικών πελατειακών μηχανισμών» (Χλέπας, 1999, σσ. 89-168).

«ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΙΚΑΡΙΑ»

αυτοδιοίκηση ως δεύτερος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης, που από κάποιους θεωρήθηκε «θνησιγενής μεταρρύθμιση» (Μακρυδημήτρης, 1999, σσ. 140-169).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

2.1 Σχέδιο Καποδίστριας

Η εφαρμογή του προγράμματος «Ι. Καποδίστριας» με το Ν. 2539/1997 με τις αναγκαστικές συνενώσεις των δήμων οδήγησε σε δραστική μείωση των κοινοτήτων (από 5.554 (απογραφή του 1991)/5.318 σε 130) και σε μερική αύξηση των δήμων (από 369 σε 901), σαν προσπάθεια δημιουργίας ισχυρών, αποτελεσματικότερων δομών και οργανισμών⁷, που ωστόσο, σε ορισμένες περιοχές συνάντησε μεγάλη αντίσταση εφαρμογής⁸. Ο νέος όρος που εισήγαμε ο νόμος αυτός είναι τα δημοτικά διαμερίσματα, οι παλιές δηλαδή κοινότητες, που συνενώθηκαν σε δήμους, αποτελώντας έτσι όχι αυτόνομους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά τα δημοτικά διαμερίσματα των αντίστοιχων νέων δήμων⁹.

⁷ Ο μεγάλος αριθμός των κοινοτήτων με μικρό πληθυσμό και μέγεθος αποτελούσε τροχοπέδη στην κατανομή των πόρων και στον στρατηγικό σχεδιασμό, ενώ η έλλειψη των υποδομών δυσχέραινε την απορρόφησή τους.

⁸ Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα στα Ανώγεια της Κρήτης όπου οι κάτοικοι όχι μόνο δεν ψήφισαν στις τοπικές εκλογές, αλλά εμπόδισαν και τη λειτουργία των εκλογικών κέντρων, με αποτέλεσμα οι εκλογές να επαναληφθούν. Και σε άλλες περιοχές, οι κάτοικοι κατέθεσαν τα εκλογικά τους βιβλιάρια, αντιδρώντας με αυτόν τον τρόπο στις συνενώσεις. Επομένως, στην πορεία της εφαρμογής του νόμου και μετά από τις μεγάλες αντιδράσεις εξαιρέθηκαν κάποιες κοινότητες, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν 130 αλλά περισσότερες. Το 2006, με τροπολογία που ψηφίστηκε στη Βουλή αναγνωρίστηκαν επίσημα ως ξεχωριστές Κοινότητες τα Ζωνιανά Ρεθύμνου, το Βραχάσι Λασιθίου και η Τσαρίτσανη Λάρισας.

⁹ Αξίζει να γίνει μια αναφορά στο Ν. 3436/ 2006 με τον οποίο κυρώθηκε ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Δ.Κ.). Μερικές από τις καινοτομίες αυτού του Κώδικα είναι οι εξής: η συστηματοποίηση, για πρώτη φορά σε τέτοια έκταση, των αρμοδιοτήτων προς αποφυγή επικαλύψεων, η εισαγωγή του θεσμού του τοπικού δημοψηφίσματος, η καθιέρωση της «Χάρτας Δικαιωμάτων του Δημότη», η καθιέρωση δημοτικών παρατάξεων, η εκπόνηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και άλλα

2.2 Πρόγραμμα Καλλικράτης

2.2.1 Γενική αναφορά

Μια ακόμα εξέλιξη στον ελληνικό διοικητικό χάρτη, έλαβε χώρα το έτος 2010, όπου συντελέστηκε η μεγαλύτερη διοικητική μεταρρύθμιση, που έχει επιχειρηθεί ποτέ στη χώρα μας. Το πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» αντικαταστάθηκε με το Ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης¹⁰», εφαρμόζοντας περαιτέρω συνενώσεις δήμων και δημιουργώντας έτσι μια ακόμη μεγαλύτερη εναρμόνιση με τη λογική διεθνών και κυρίως ευρωπαϊκών τάσεων¹¹, εξασφαλίζοντας ισότιμη συμμετοχή στη χάραξη και στο συντονισμό της ευρωπαϊκής πολιτικής στο πολυεπίπεδο μοντέλο διακυβέρνησης της Ε.Ε (Εκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρύθμισης, 2010, σ. 7). Ο εν λόγω νόμος απαντάται και ως Σχέδιο Καλλικράτης από την ονομασία, με την οποία είχε εισαχθεί στη Βουλή προς συζήτηση. Η ψήφιση του νόμου έγινε το Μάιο του 2010. Μέρος των διατάξεών του έτυχε άμεσης εφαρμογής, με τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης στις 7 Ιουνίου 2010, ώστε να διεξαχθούν οι αυτοδιοικητικές εκλογές του 2010. Στην πλήρη μορφή του τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2011. Το πρόγραμμα προκάλεσε, όπως ήταν φυσικό, αντιδράσεις σε όλη την Ελλάδα με κινητοποιήσεις που εκδηλώθηκαν ποικιλοτρόπως^{12,13}. Ο νόμος δημιούργησε ένα νέο λυτό αρχιτεκτονικό σχήμα, πιο σύνθετο, με περισσότερα όργανα, με πιο λειτουργικό σύστημα διακυβέρνησης, με

¹⁰ Παρότι όλοι μιλούσαν για τον «Καποδίστρια II», στη νέα διοικητική αρχιτεκτονική δόθηκε άλλο όνομα. Δανείστηκε το όνομά της από τον περίφημο αρχιτέκτονα της αρχαιότητας, που έζησε κατά τον 5^ο αιώνα π.Χ. και ο οποίος, μαζί με τον Ικτίνο και υπό τη γενική επίβλεψη του γλύπτη Φειδία, συμμετείχε στην κατασκευή του Παρθενώνα. Σύμφωνα με αναφορές του Πλούταρχου, ο Καλλικράτης εργάστηκε και στην κατασκευή των Μακρών Τειχών της Αθήνας.

¹¹ Η τάση αυτή για περιορισμό του κράτους έλαβε χώρα και σε άλλα κράτη της Ε.Ε., όπως η Γερμανία, η Δανία, η Ολλανδία και η Σουηδία. Ο ίδιος ο Πρωθυπουργός τον Απρίλιο του 2010 είχε πει πως ο Καλλικράτης περιορίζει το κράτος στις επιτελικές και εποπτικές του αρμοδιότητες.

¹² Υπήρξαν αποκλεισμοί δρόμων και εθνικών οδών, φωτιές σε κάδους, συλλαλητήρια και πορείες οχημάτων, παραιτήσεις αιρετών ακόμα και απεργία πείνας, όπως στην περίπτωση του δημάρχου του δήμου Ελληνικού.

¹³ Ο νόμος αυτός, όπως άλλωστε η συντριπτική πλειοψηφία των νόμων, δεν έμεινε αλώβητος. Έχει υποστεί τροποποιήσεις με νεότερους νόμους όπως για παράδειγμα οι νόμοι 4071/2012, 4172/2013 και 4147/2013.

μεταφορά μεγάλου αριθμού αρμοδιοτήτων και με «αποπολιτικοποιημένο σύστημα εποπτείας» (Χλέπας, 2013).

Συγκεκριμένα, ο νόμος θεμελίωσε εκ νέου την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, με λιγότερους και ισχυρότερους δήμους, ήτοι από τους 1.034 πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. φτάσαμε στο νούμερο των 325. Επίσης, άλλαξε εντελώς ο δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης, με τη δημιουργία ευρύτερων γεωγραφικών περιοχών. Οι 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, οι 3 διευρυμένες νομαρχιακές διοικήσεις και τα 19 επαρχία καταργήθηκαν και στη θέση τους θεσμοθετήθηκαν οι αιρετές περιφέρειες, με διευρυμένες αρμοδιότητες, σε αριθμό ανάλογο των 13 διοικητικών περιφερειών και στα ίδια γεωγραφικά όρια¹⁴. Ακόμη, δημιουργήθηκαν 7, ευρύτερες γεωγραφικά, αποκεντρωμένες διοικήσεις¹⁵, σύμφωνα με τη συνταγματική πρόβλεψη στο άρθρο 1, παρ. 1, για το αποκεντρωτικό σύστημα, οι οποίες αρθρώνονται σε 3 γενικές διευθύνσεις και ο επικεφαλής (γενικός γραμματέας) διορίζεται από την κυβέρνηση¹⁶. Δημιουργήθηκε ένα περισσότερο σύνθετο, με περισσότερα όργανα και πιο λειτουργικό σύστημα διακυβέρνησης σε νέους, μεγαλύτερους δήμους και περιφέρειες, με μεταφορά μεγάλου αριθμού αρμοδιοτήτων ιδιαίτερα από τις παλιές νομαρχίες στους νέους δήμους.

2.2.2 Βασικοί στόχοι – κατευθύνσεις νόμου

Η βασική κατεύθυνση και πλεονέκτημα του εγχειρήματος αυτού ήταν η ενδυνάμωση του αναπτυξιακού ρόλου των Ο.Τ.Α., με ενθάρρυνση και στήριξη της τοπικής πρωτοβουλίας.

¹⁴ Οι 13 αιρετές περιφέρειες είναι: 1) Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, 2) Κεντρικής Μακεδονίας, 3) Δυτικής Μακεδονίας, 4) Ηπείρου, 5) Θεσσαλίας, 6) Ιονίων Νήσων, 7) Δυτικής Ελλάδος, 8) Στερεάς Ελλάδος, 9) Αττικής, 10) Πελοποννήσου, 11) Βορείου Αιγαίου, 12) Νοτίου Αιγαίου, 13) Κρήτης.

¹⁵ Πρόκειται για την 1) Αττική με έδρα την Αθήνα, 2) τη Θεσσαλία – Στερεά Ελλάδα με έδρα τη Λάρισα, 3) την Ήπειρο – Δυτική Μακεδονία με έδρα τα Ιωάννινα, 4) την Πελοπόννησο – Δυτική Ελλάδα και Ιόνιο με έδρα την Πάτρα, 5) Αιγαίο με έδρα τον Πειραιά, 6) Κρήτη με έδρα το Ηράκλειο και 7) Μακεδονία – Θράκη με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

¹⁶ Η αποκεντρωμένη διοίκηση είναι το σημείο συνάντησης και συνεργασίας της αποκεντρωμένης διοίκησης, της αιρετής περιφέρειας και της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. Θεσπίζεται συμβούλιο περιφερειακής διοίκησης αποτελούμενο από το γενικό γραμματέα της κρατικής περιφέρειας, τους εκλεγμένους περιφερειάρχες, τους γενικούς διευθυντές των περιφερειών και εκπροσώπους των δήμων

Κύριος στόχος είναι η ενδυνάμωση και η εμπάθυνση της δημοκρατίας με τη διεύρυνση της συμμετοχής του πολίτη και την ανάδειξη του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, όπου στην Ελλάδα δεν είναι ιδιαίτερος ισχυρή. Επίσης, η ευελιξία, η μείωση της γραφειοκρατίας, η εξάλειψη των επικαλύψεων, η χρηστή διακυβέρνηση, η κοινωνική συνοχή, ο σεβασμός των δικαιωμάτων των πολιτών¹⁷. Ενσωματώνονται οι αρχές της διαφάνειας, της ανοιχτής διακυβέρνησης, της αξιολόγησης και της λογοδοσίας. Το κράτος να γίνει πιο αποτελεσματικό και να αναβαθμιστεί η καθημερινή ζωή του πολίτη με πιο ποιοτικές υπηρεσίες και καλύτερη πληροφόρηση καθώς και να αξιοποιηθούν νέα εργαλεία και νέοι μέθοδοι ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Η ύπαρξη θεσμών όπως οι μηχανισμοί διαβούλευσης, οι συμπαραστάτες δημοτών, η επιτροπή ποιότητας ζωής, οι συνελεύσεις των κατοίκων, τα συμβούλια ένταξης μεταναστών και η ανάρτηση όλων των αποφάσεων στις ιστοσελίδες των Ο.Τ.Α., προωθούν το δημοκρατικό προγραμματισμό, τον έλεγχο και τη συνυπευθυνότητα όλων των επιπέδων διοίκησης.

Στο πνεύμα των καιρών, επιδιώχθηκε η επίτευξη δημοσιονομικών στόχων εξοικονόμησης κρατικών δαπανών, με μείωση των λειτουργικών δαπανών και επίτευξη οικονομικών κλίμακας. Μεγαλύτεροι δήμοι γίνονται πιο ικανοί στην απορρόφηση κοινοτικών πόρων. Περιορίστηκε ο αριθμός των αιρετών περίπου στο μισό, όπως και οι θέσεις του πολιτικού προσωπικού και ο αριθμός των μελών των διοικητικών συμβουλίων των δημοτικών επιχειρήσεων, εξοικονομώντας πόρους.

2.2.3 Επιμέρους αλλαγές

Άλλαξε ο τρόπος χρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. Εκτός από τους τρόπους που ήδη υπήρχαν, προστίθεται μέρος από την κρατική φορολόγηση, όπως ποσοστό από το φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, από το Φ.Π.Α. και από το φόρο ακίνητης περιουσίας¹⁸. Επίσης έγινε υποχρεωτική η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος για όλους τους δήμους.

¹⁷ Τα νέα μορφώματα μπορούν να εντάξουν καλύτερα τις βασικές αρχές της Συνθήκης της Λισαβόνας (εγγύτητα, διαφάνεια, εξωστρέφεια, σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα, συμμετοχική δημοκρατία και εμπάθυνση).

¹⁸ Το ποσοστό από τις ετήσιες εισπράξεις από το φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων για τους δήμους είναι 20%, ενώ για τις περιφέρειες 2,4&. Το ποσοστό από τις ετήσιες εισπράξεις από

Αυξήθηκε η θητεία από 4 σε 5 έτη, ώστε να ασκείται η διοίκηση «χωρίς την άμεση πίεση του εκλογικού κύκλου» (Ο.Κ.Ε., 2010, σ. 16) ενώ άλλαξε και το εκλογικό σύστημα. Οι εκλογές γίνονται πλέον κάθε 5 έτη, μαζί με τις Ευρωεκλογές¹⁹. Καταργείται η πρόβλεψη που υπήρχε πριν για το 42%, επαναφέροντας το σύστημα του 50% + 1, για αυξημένη δημοκρατική νομιμοποίηση των αιρετών οργάνων. Το ποσοστό αυτό απαιτείται για τον επιτυχόντα συνδυασμό στον πρώτο γύρο μεταξύ όλων των συνδυασμών. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει αυτό το ποσοστό, υπάρχει και δεύτερος γύρος μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών²⁰.

Προβλέφθηκε τριπλό σύστημα διασφάλισης νομιμότητας: η αυτοτελής υπηρεσία εποπτείας Ο.Τ.Α., στις έδρες των αποκεντρωμένων διοικήσεων, έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και των δύο βαθμών ενώ ασκεί και τον πειθαρχικό έλεγχο. Προϊστάμενος της υπηρεσίας αυτής είναι ο ελεγκτής νομιμότητας, ενώ μπορεί να συσταθεί και συμβούλιο ελεγκτών νομιμότητας. Η εν λόγω υπηρεσία διαρθρώνεται σε 3 επιμέρους διευθύνσεις: γενικών, οικονομικών και τεχνικών υποθέσεων, Επίσης, επεκτείνεται ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και σε κατασταλτικό και όχι μόνο προληπτικό²¹, ενώ υπάρχει πρόβλεψη για καθολική υποχρεωτική ανάρτηση στο διαδίκτυο όλων των αποφάσεων των Ο.Τ.Α.

το Φ.Π.Α. για τους δήμους είναι 12%, ενώ για τις περιφέρειες 4% και το ποσοστό από τις ετήσιες εισπράξεις από το φόρο ακίνητης περιουσίας ανέρχεται στο 50% για τους δήμους.

¹⁹ Οι ευρωεκλογές γίνονται την ίδια μέρα, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους με τις αυτοδιοικητικές εκλογές του πρώτου γύρου. Από τη μια μειώνεται το κόστος των εκλογικών δαπανών και από την άλλη αυξάνεται το ενδιαφέρον και η συμμετοχή των εκλογέων για τις ευρωεκλογές. Ωστόσο, έχει κατατεθεί τροπολογία οι ευρωεκλογές να διεξαχθούν κατά το δεύτερο γύρο των αυτοδιοικητικών εκλογών (<https://sarantakos.wordpress.com/2014/02/10/tertup/#more-10583>).

²⁰ Η διανομή των περιφερειακών και δημοτικών συμβούλων είναι ιδιαίτερα μεγάλη υπέρ του πρώτου συνδυασμού, ο οποίος ακόμα και με το ¼ των ψήφων την πρώτη Κυριακή διεκδικεί ακόμη τα 3/5 των δημοτικών ή περιφερειακών συμβούλων και γίνεται παντοδύναμος. Το απόλυτο εκλογικό πλειοψηφικό σύστημα έχει χαρακτηριστεί από κάποιους ως ληστρικό (Πορτάλιου, 2010).

²¹ Σύμφωνα με το άρθρο 278 του ν. 352/2010, Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου διενεργεί υποχρεωτικά προληπτικό έλεγχο στις δημόσιες συμβάσεις των Ο.Τ.Α. με προϋπολογιζόμενη δαπάνη, άνευ Φ.Π.Α., από 100.000 ευρώ έως 500.000 ευρώ, ενώ για έργα άνω των 500.000 ευρώ τον έλεγχο ασκεί το αντίστοιχο καθ' ύλην Κλιμάκιο του εν λόγω Δικαστηρίου.

Ακόμα, τα Νομικά Πρόσωπα και οι Δημοτικές Επιχειρήσεις των δήμων μειώθηκαν δραστικά. Τα 6.000 νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις των δήμων μειώθηκαν σε περίπου 1.500 μέσω καταργήσεων και συγχωνεύσεων.

Διαμορφώθηκε πλαίσιο ελέγχου και περιορισμός της δανειοδότησης ειδικά των υπερχρεωμένων Ο.Τ.Α., με θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων, ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον φαινόμενα υπερδανεισμού καθώς και προβλέφθηκε η δυνατότητα ένταξης Ο.Τ.Α. σε ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης.

Επίσης, άλλαξε το όριο ηλικίας για το εκλέγεσθαι. Μπορούν να εκλεγούν στα δημοτικά αξιώματα δημότες, που έχουν την νόμιμη ικανότητα του εκλέγειν και που έχουν συμπληρώσει το 18 έτος της ηλικίας τους. Για το αξίωμα του δημάρχου η αντίστοιχη πρόβλεψη είναι για το 21 έτος. Δε θα πρέπει να παραληφθεί η αναγνώριση του δικαιώματος συμμετοχής στις εκλογές, πέραν των πολιτών της Ε.Ε., και σε ομογενείς και σε νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς υπηκόων τρίτων χωρών, που είναι εγγεγραμμένοι σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους²².

2.2.4 Όργανα

Τα όργανα των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. είναι τα ακόλουθα: Ο δήμαρχος, που ασκεί τις καταστατικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες συνεργαζόμενος με τους θεματικούς και τοπικούς αντιδημάρχους (άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην και κατά τόπο), τους οποίους επιλέγει από το δημοτικό συμβούλιο. Το δημοτικό συμβούλιο είναι το κυρίαρχο όργανο με τεκμήριο αρμοδιότητας εντός του δήμου. Στο δημοτικό συμβούλιο διασφαλίζεται η εκπροσώπηση όλων των συνεοούμενων δήμων και κοινοτήτων. Για την αποσυμφόρηση της ολομέλειας του δημοτικού συμβουλίου, ενισχύονται οι επιτροπές του, οι οποίες μπορεί να έχουν και αποφασιστικές αρμοδιότητες. Νέο όργανο είναι η εκτελεστική επιτροπή αποτελούμενη από το

²² Στις αυτοδιοικητικές εκλογές του έτους 2010, εφαρμόστηκε η πρόβλεψη του άρθρου 10 του νόμου 3852/2010 σχετικά με τη συμμετοχή εκλογέων τρίτων χωρών. Ωστόσο, με τροπολογία του υπουργού Εσωτερικών, καταργείται το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές στους ομογενείς και σε νόμιμα διαμένοντες στην Ελλάδα αλλοδαπούς τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων πολιτών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Ελβετία). Η τροπολογία αυτή έρχεται σε συμφωνία με απόφαση του ΣτΕ, σύμφωνα με την οποία το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι συνδέεται μόνο με τους Έλληνες πολίτες, σύμφωνα με το Σύνταγμα, και επομένως δεν μπορεί να επεκταθεί και στους μη έχοντες την ιδιότητα αυτή (<http://www.tovima.gr/society/article/?aid=565452>).

δήμαρχο, ο οποίος είναι και ο πρόεδρος, και τους αντιδημάρχους. Είναι αρμόδια για όλους τους τομείς πολιτικής. Λειτουργώντας στη λογική της κυβερνητικής επιτροπής, καθίσταται απαραίτητο όργανο συντονισμού. Επίσης, η εκτελεστική επιτροπή έχει και καθήκοντα πειθαρχικά. Η οικονομική επιτροπή παρακολουθεί και ελέγχει τα οικονομικά του δήμου, έχοντας εποπτικό και ελεγκτικό ρόλο. Η θητεία της είναι δύομιση έτη. Το δημοτικό συμβούλιο δεν μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες προς την οικονομική επιτροπή, όπως γινόταν παλιότερα με τη δημαρχιακή, ενώ μπορεί να αποφασίσει με απόλυτη πλειοψηφία να μεταβιβάσει αρμοδιότητες στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων. Επίσης υπάρχουν τα συμβούλια τοπικών κοινοτήτων με νέες αρμοδιότητες για τα τοπικά διαμερίσματα. Θεσμοθετείται η επιτροπή ποιότητας ζωής, για δήμους με άνω των 10.000 κατοίκων, με αποφασιστικές και εισηγητικές αρμοδιότητες. Οι αποφασιστικές αρμοδιότητες είναι: χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστήματος ή επιχείρησης²³, ανάκληση ή οριστική αφαίρεση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος/επιχείρησης, χορήγηση και ανάκληση άδειας μουσικής. Οι εισηγητικές αρμοδιότητες περιλαμβάνουν: καθορισμός χρήσεως γης, θέματα ρυθμιστικών σχεδίων, ανάπλαση περιοχών, θέματα πολεοδομικών μελετών, αποζημιώσεις ρυμοτομήσεων, προστασία περιβάλλοντος, κοιμητήρια και άλλα. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης²⁴ είναι υποχρεωτική για δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Συγκροτείται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και έχει συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Αποτελείται από τους κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς των Ο.Τ.Α. και από πολίτες²⁵. Γνωμοδοτεί στο δημοτικό συμβούλιο για τα αναπτυξιακά προγράμματα, το επιχειρησιακό και το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος. Το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει για τη συγκρότηση και λειτουργία συμβουλίου ένταξης μεταναστών ως γνωμοδοτικού οργάνου. Κύρια ευθύνη του συμβουλίου αυτού είναι η καταγραφή και η διερεύνηση των προβλημάτων των μεταναστών με στόχο την ένταξη των

²³ Η αδειοδότηση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, εφόσον δεν μεταβιβαστεί σε αντιδήμαρχο, ασκείται από το δήμαρχο.

²⁴ Ως διαβούλευση εννοούμε τη διαδικασία της αμφίδρομης επικοινωνίας, όπου οι συμμετέχοντες συζητούν τις απόψεις τους επί συγκεκριμένου θέματος, με τρόπο λογικό, καλοπροαίρετο και ανοιχτόμυαλο, με πρόθεση την κατάληξη σε μια απόφαση (Αρβανίτης, 2011, σ. 16).

²⁵ Ενδεικτικά αναφέρονται εμπορικοί και επαγγελματικοί σύλλογοι, εργαζόμενοι στο δήμο και στα νομικά πρόσωπα, σύλλογοι γονέων, αθλητικοί και πολιτιστικοί σύλλογοι, εθελοντικές οργανώσεις.

μεταναστών και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ως μέλη ορίζονται δημοτικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων και εκπρόσωποι φορέων μεταναστών. Νέος θεσμός διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και Ο.Τ.Α. για την εσωτερική καταπολέμηση της κακοδιοίκησης τη διασφάλιση της αμεροληψία των δημοτικών αρχών και τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών, είναι ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης. Θεσμοθετείται για δήμους με πληθυσμό άνω των 20.000, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Δημοσιεύεται προκήρυξη για πρόσωπα με εγνωσμένο κύρος και εμπειρία. Η θητεία του ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών και υποχρεούται να απαντά εντός 30 ημερών στους ενδιαφερομένους.

Τα όργανα των Ο.Τ.Α. β' βαθμού είναι τα εξής: Ο άμεσα αιρετός περιφερειάρχης, που ασκεί τις καταστατικές και εκτελεστικές του αρμοδιότητες σε συνεργασία με την περιφερειακή επιτροπή, στην οποία μετέχουν και οι αντιπεριφερειάρχες. Προεδρεύει στην εκτελεστική επιτροπή και έχει τον ηγετικό ρόλο του συντονισμού των περιφερειακών δράσεων. Οι αντιπεριφερειάρχες διακρίνονται σε θεματικούς και τοπικούς. Το περιφερειακό συμβούλιο είναι το κορυφαίο συλλογικό όργανο της περιφέρειας, με επιτελικό και ελεγκτικό ρόλο, ενώ υπάρχουν και επιμέρους επιτροπές. Η οικονομική επιτροπή, που προεδρεύεται από τον αρμόδιο αντιπεριφερειάρχη, έχει αρμοδιότητες σχετικά με την οικονομική λειτουργία της περιφέρειας, όπως η κατάρτιση του σχεδίου του προϋπολογισμού. Η εκτελεστική επιτροπή είναι το συλλογικό εκτελεστικό όργανο, με εισηγητικές και συντονιστικές αρμοδιότητες, που αποτελείται από τον περιφερειάρχη και τους αντιπεριφερειάρχες. Νέο όργανο είναι το συμβούλιο διαβούλευσης περιφέρειας, που συγκροτείται με απόφαση του περιφερειάρχη, με γνωμοδοτικό χαρακτήρα. Συμμετέχουν υποχρεωτικά οι δήμαρχοι της περιφέρειας, εκπρόσωποι κοινωνικών και παραγωγικών φορέων και πολίτες. Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο για τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες και γνωμοδοτεί σε θέματα γενικότερου περιφερειακού ενδιαφέροντος. Επίσης νέος θεσμός είναι και ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, που λειτουργεί κατ' αντιστοιχία με το συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης.

2.2.5 Αρμοδιότητες

Στους δήμους ανατίθενται εντοπισμένες πολεοδομικές αρμοδιότητες και έκδοση οικοδομικών αδειών, αρμοδιότητες κοινωνικής πρόνοιας, η προστασία της δημόσιας υγείας, η ένταξη των μεταναστών, ο υγειονομικός έλεγχος, η προστασία της παιδικής και της τρίτης ηλικίας, οι λαϊκές αγορές, οι αδειοδοτήσεις κλπ.

Οι αιρετές περιφέρειες έχουν τις αρμοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και των κρατικών περιφερειών, εκτός όσων έχουν αμιγώς κρατικό χαρακτήρα και παραμένουν στην αποκεντρωμένη διοίκηση. Συγκεκριμένα, ο αναπτυξιακός προγραμματισμός στο χωρικό επίπεδο της περιφέρειας με τη διαχείριση των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, οδικά, λιμενικά και ακτοπλοϊκά έργα, διαχείριση στερεών αποβλήτων, διαχείριση φυσικών πόρων, εμπόριο, τουρισμός, εκπαίδευση, πολιτισμός, αθλητισμός, γεωργία, πολιτική προστασία, ο συντονισμός και έλεγχος των νοσοκομείων και κέντρων υγείας κλπ.

Δε θα πρέπει να παραληφθεί η αναφορά στη μητροπολιτική αυτοδιοίκηση της Αττικής και της Θεσσαλονίκης. Η περιφέρεια Αττικής είναι στο σύνολό της μητροπολιτική περιφέρεια, ενώ για την περιφέρεια κεντρικής Μακεδονίας, μητροπολιτικές λειτουργίες ασκούνται μόνο για τη μητροπολιτική ενότητα Θεσσαλονίκης. Προβλήματα υπερτοπικού χαρακτήρα αντιμετωπίζονται ενιαία, με άσκηση αρμοδιοτήτων που στην υπόλοιπη χώρα ασκούνται από τους δήμους. Πρόκειται για 4 τομείς δραστηριοτήτων: μεταφορές-συγκοινωνίες, περιβάλλον-ποιότητα ζωής, χωρικός σχεδιασμός-αστική ανάπτυξη, πολιτική προστασία-ασφάλεια. Επίσης υπάρχει πρόβλεψη για σύσταση πενταμελών συντονιστικών μητροπολιτικών επιτροπών για την επίβλεψη, τον έλεγχο και το συντονισμό των δράσεων στους 4 ως άνω τομείς.

2.2.6 Κριτική θεώρηση

Κάθε μεταρρύθμιση²⁶, σε όποιο χώρο και αν γίνει, δεν μπορεί, παρά να υφίσταται κριτική, πολλές φορές σκληρή αλλά και άδικη. Εξάιρεση, φυσικά, δεν αποτέλεσε και το εγχείρημα του «Καλλικράτη» στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Προβλήθηκε από πολλούς η άποψη πως δεν συζητήθηκε επαρκώς το νέο νομικό πλαίσιο και νομοθετήθηκε από την κυβέρνηση με «κατεπείγουσες»

²⁶ Η έννοια της μεταρρύθμισης, εξάλλου, εμπεριέχει τη μεταβολή που συναντά κάποια μορφή αντίστασης στη σχεδίαση ή στην εφαρμογή της (Μακρυδημήτρης, 1999, σ. 405)

διαδικασίες²⁷. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερος ογκώδες νομοθέτημα, με 285 άρθρα, που περιλαμβάνει κάθε πτυχή της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η οικονομική κρίση που ταλανίζει τη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, δεν έχει αφήσει ανεπηρέαστο ούτε το θεσμό της αυτοδιοίκησης. Η κεντρική κρατική χρηματοδότηση έχει συρρικνωθεί κατά 60% τα τελευταία έτη²⁸. Ενώ έχουν μεταφερθεί πολλές αρμοδιότητες, δεν υπήρξε αντίστοιχη μεταφορά πόρων. Καμιά αρμοδιότητα δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς πόρους.

Πολλοί δήμοι δεν μπόρεσαν να ασκήσουν τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάστηκαν λόγω ελλείψεων σε υλικοτεχνικές υποδομές. Βασικό πρόβλημα είναι η έλλειψη ανθρωπίνων πόρων, όχι τόσο σε ποσότητα αλλά σε ποιότητα, δηλαδή εξειδικευμένο προσωπικό. Στο γεγονός των απαγορευτικών περιθωρίων για νέες προσλήψεις προσωπικού, πρέπει να προστεθεί τόσο η μείωση του ήδη υπάρχοντος προσωπικού των Ο.Τ.Α., λόγω των συνταξιοδοτήσεων αλλά και των τόσο χρονοβόρων διαδικασιών μετατάξεων και αποσπάσεων.

Οι θεσμοί εκσυγχρονισμού και διαφάνειας που προβλέφθηκαν έπεσαν σε λειτουργική αδράνεια. Στους περισσότερους δήμους ο θεσμός του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης δεν ορίστηκε ποτέ, λόγω της αδυναμίας συγκέντρωσης της απαιτούμενης πλειοψηφίας. Η ηλεκτρονική δημοτική διακυβέρνηση που αναφέρει η αιτιολογική έκθεση του νόμου, με ηλεκτρονικά δημοτικά Κ.Ε.Π., με «έξυπνη κάρτα δημότη», με ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων, δεν προχώρησε. Η διαβούλευση δεν έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, ενώ πολλές ελλείψεις παρατηρούνται στις ιστοσελίδες των Ο.Τ.Α.

Σημαντική καινοτομία για ανεξάρτητη κρίση εκτός διοικητικής πυραμίδας υπήρξε η πρόβλεψη για σύσταση ενός νέου «αποπολιτικοποιημένου» συστήματος εποπτείας, ήτοι της αυτοτελούς υπηρεσίας εποπτείας Ο.Τ.Α. με επικεφαλής τους ελεγκτές νομιμότητας. Ωστόσο, η λειτουργία των μονάδων αυτών συνεπάγεται

²⁷ Ο αντιπρόεδρος της νομοτεχνικής επιτροπής επεξεργασίας του νόμου, κ. Χλέπας αναφέρει σε συνέντευξή του πως ήταν πολύ σύντομο το χρονικό διάστημα για την προετοιμασία του νόμου αντιπαραβάλλοντας τους 3 μήνες που χρειάστηκαν με τα 3 χρόνια για το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3436/ 2006).

²⁸ Το ποσοστό της χρηματοδότησης της αυτοδιοίκησης, ως ποσοστό Δημοσίων Δαπανών, έχει μειωθεί στο 2,89%, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2013, ιδιαίτερα μικρό ποσοστό σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Μπουτάρης, 2013).

ιδιαίτερος υψηλό κόστος, εφόσον πρόκειται για δομές με διοικητική και δημοσιονομική αυτοτέλεια. Τα τυπικά προσόντα είναι εξαιρετικά υψηλά και εξειδικευμένα. Δεν μπόρεσε να καλυφθεί ο αριθμός για τη στελέχωση των δομών αυτών, ενώ οι αιτήσεις για μετατάξεις ήταν περιορισμένες και μεγάλη η απροθυμία των υπαλλήλων να μεταβάλουν την υπηρεσιακή τους κατάσταση²⁹.

Τέλος, από την αριστερά, κυρίως, ακούστηκαν απόψεις περί καθολικής κυριαρχίας νεοφιλελεύθερων τάσεων και πρακτικών. «Καλό κράτος σημαίνει πλέον μικρό κράτος, αποτελεσματικό κράτος και κυρίως εκείνο που δεν φορτώνεται τις κοινωνικές υποχρεώσεις (Σπουρδαλάκης, 2010). Διοχετεύει τα κοινωνικά αιτήματα και τις ευθύνες προς τα κάτω (αυτοδιοίκηση) και προς τα έξω (αγορά, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών), με αποτέλεσμα να συγκαλύπτονται ευκολότερα οι κοινωνικές αντιθέσεις (Ιωαννίδης, 2013).

²⁹ Επομένως, οι αυτοτελείς υπηρεσίες εποπτείας των Ο.Τ.Α. δεν έχουν αρχίσει ακόμα να λειτουργούν ούτε έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση του υπουργού Εσωτερικών. Τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και των δύο βαθμών ασκεί ο γενικός γραμματέας της κάθε αποκεντρωμένης διοίκησης και σύμφωνα με όσα ορίζει ο κώδικας δήμων και κοινοτήτων και ο κώδικας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης με τις επιτροπές.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ ΣΤΟ
ΔΗΜΟ ΙΚΑΡΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΚΑΡΙΑ

1.1 Ταυτότητα Ικαρίας και γενικά χαρακτηριστικά

Η Ικαρία³⁰ είναι ένα από τα μεγαλύτερα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, με έκταση 255 χλμ και 102 μίλια ακτογραμμή. Βρίσκεται στη μέση του πελάγους έχοντας ανατολικά τη Σάμο, βόρεια τη Χίο, νότια την Πάτμο και δυτικά τη Μύκονο. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ο πληθυσμός του δήμου ανέρχεται σε 8.423 κατοίκους, ενώ υπάρχουν πολλοί διάσπαρτοι οικισμοί. Έχει πρωτεύουσα τον Άγιο Κήρυκο και ανήκει στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Πρόκειται για ένα νησί που στο μεγαλύτερο μέρος του είναι ορεινό, με ανεπαρκές οδικό δίκτυο, με βραχώδη και απότομη μορφολογία. Υπάρχει πυκνή βλάστηση, ψηλά βουνά, ποτάμια, χαράδρες αλλά και πανέμορφες παραλίες, που σαγηνεύουν.

Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τη γη και τη ναυτιλία, ή με τοπικά επαγγέλματα, οι δεσμοί τους είναι στενοί και φημίζονται για το ότι δε συνηθίζουν να παίρνουν τα πράγματα πολύ σοβαρά. Πασίγνωστο είναι το Ικαριώτικο ραχάτι, με τα μαγαζιά να ανοίγουν μετά τη δύση του ήλιου, λόγω του ότι παλιότερα, όλη την ημέρα οι άνθρωποι δούλευαν στις εργατικές τους εργασίες.

Η Ικαρία είναι προικισμένη με τον ανεκτίμητο πλούτο των ιαματικών υδάτων. Υπάρχουν οκτώ θερμοπηγές που αναβλύζουν σε διάφορα σημεία του νησιού. Η παροιμία των Ικαρίων στις Η.Π.Α. είναι σήμερα μεγάλη και ιδιαίτερα δυναμική, εξακολουθεί δε να έχει ιδιαίτερους δεσμούς με το γενέθλιο τόπο. Ιδιαίτερα γνωστά είναι τα Ικαριώτικα πανηγύρια, όπου οι διοργανωτές είναι όλοι εθελοντές του χωριού που μαγειρεύουν και σερβίρουν, ενώ η ορχήστρα με κυρίαρχο το βιολί δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον Ικαριώτικο χορό και κυριαρχεί το δυνατό κόκκινο Ικαριώτικο κρασί.

Δε θα μπορούσε να μην αναφερθεί το φαινόμενο της μακροζωίας, που παρατηρείται στο νησί. Οι Ικαριώτες ζουν κατά μέσο όρο δέκα χρόνια περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους και Αμερικάνους³¹. Μνείες γίνονται σε διεθνή

³⁰ Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, το όνομα του νησιού προήλθε από το μύθο του Ικάρου, που με το θάνατό του, έδωσε το όνομά του και στο πέλαγος, ενώ ο Όμηρος αποκαλεί το νησί Ιχθυόεσσα λόγω της αφθονίας των ψαριών στο πέλαγος που περιβρέχει το νησί.

³¹ Ενώ στην υπόλοιπη Ευρώπη μόνο το 0,1% του πληθυσμού ζει πάνω από 90 χρόνια, στην Ικαρία το αντίστοιχο ποσοστό είναι δεκαπλάσιο με παράλληλη διατήρηση καλής ποιότητας ζωής. Η Ικαρία, η

μέσα ενημέρωσης για τους αιωνόβιους κατοίκους του νησιού, τον τρόπο ζωής και τη διατροφή τους.

1.2 Ιστορική εξέλιξη³²

Η ιστορία της Ικαρίας χάνεται πίσω στο χρόνο. Κατοικείται από τα πολύ αρχαία χρόνια αδιάλειπτα. Η Ικαρία είχε κατοικηθεί πριν από το 7.000 π.Χ. από τους Πελασγούς. Γύρω στα 750 π.Χ. Έλληνες από τη Μίλητο, αποίκισαν την Ικαρία, ενώ στην κλασική εποχή η Ικαρία γνώρισε μεγάλη ακμή και ανέδειξε το συγγραφέα Επαρχίδα όπως και το γλύπτη Τιμοκλή. Τον 6^ο αιώνα π.Χ. το νησί συνενώνεται με τη Σάμο και χτίζεται ο ναός της Αρτέμιδος, όπου οι ναυτικοί έκαναν θυσίες στη θεά Άρτεμη, για να τους προστατεύει. Το 14 αιώνα μ.Χ. αποτελεί κομμάτι της Γενοβέζικης αυτοκρατορίας στο Αιγαίο. Κατά την περίοδο αυτή, για να αποτραπεί η απόβαση στο νησί εχθρών, οι κάτοικοι κατέστρεψαν τα λιμάνια τους, χτίζοντας παράλληλα επτά πύργους-παρατηρητήρια. Μέχρι το 1512 οι Ιωαννίτες Ιππότες της Ρόδου ασκούσαν την εξουσία στο νησί, ενώ εν συνεχεία αποτελεί κτήμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, χωρίς ωστόσο να επιβάλλεται ασφυκτικό καθεστώς διοίκησης. Υπάρχει αυτονομία και δημοκρατικό πολίτευμα. Το νησί συμμετείχε στην Επανάσταση με πλοία, ναυτικούς και εφόδια και μάλιστα αποτίναξε τον οθωμανικό ζυγό. Ωστόσο, με το Σύμφωνο του Λονδίνου το 1828, το νησί επεστράφη στους Οθωμανούς μαζί με τη Δωδεκάνησο, με ανταλλαγή την ένταξη της Εύβοιας στον πρώτο ελληνικό κορμό και παραμένει κομμάτι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μέχρι το 1912, χωρίς, ωστόσο, να καταλυθεί η αυτονομία που υπήρχε (Μελάς, 1955, σσ. 228-248). Στις 17 Ιουλίου 1912 οι Ικαριώτες επαναστάτες διώχνουν τις μικρές τουρκικές φρουρές και το νησί και ανακηρύχθηκε μόνο του «Ελεύθερη Πολιτεία» με δικό της στρατό, αστυνομία, σημαία, σφραγίδα και εθνικό ύμνο Για πέντε μήνες και λόγω των Βαλκανικών Πολέμων, η Ικαρία παραμένει ανεξάρτητη πολιτεία. Ωστόσο, αυτοί οι πέντε μήνες ήταν ιδιαίτερα δύσκολοι. Υπήρξαν μεγάλες ελλείψεις προμηθειών, δυσκολίες στη συγκοινωνία, ενώ ορατός ήταν ο κίνδυνος να γίνει

Σαρδηνία. Η Λόμα Λίντα του Μεξικού, η Νικόγια στην Κόστα Ρίκα και η Οκινάβα της Ιαπωνίας είναι οι περιοχές με με τα υψηλότερα ποσοστά υπερήλικων.

³² Βλέπε τις ιστοσελίδες <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CE%BA%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%B1> και <http://www.ikariada.com>.

κομμάτι της Ιταλικής Αυτοκρατορίας στο Αιγαίο. Στις 4 Νοεμβρίου 1912 κηρύσσεται η ένωση με την Ελλάδα.

Κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το νησί βίωσε τρομακτικές απώλειες σε έμψυχο και άψυχο δυναμικό. Μεγάλο ποσοστό κατοίκων πέθαναν από την πείνα. Από το 1945 έως το 1949 χρησιμοποιήθηκε ως τόπος εξορίας για τους κομμουνιστές, όπως το ίδιο είχε γίνει και κατά την περίοδο του Μεταξά³³. Η ποιότητα ζωής αναβαθμίστηκε κάπως μετά το 1960 με την προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης του νησιού, αν και ακόμα και σήμερα, η Ικαρία θεωρείται από τα "ξεχασμένα" νησιά.

³³ Μέχρι και σήμερα το νησί ονομάζεται Κόκκινο Νησί ή Κόκκινος Βράχος λόγω των αριστερών πεποιθήσεων των κατοίκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΝΟΜΟΣ 3582/2010 ΚΑΙ ΙΚΑΡΙΑ

2.1 Η εφαρμογή του νόμου στο νέο δήμο Ικαρίας

Ο νέος δήμος Ικαρίας προέκυψε από τη συνένωση των τριών (καποδιστριακών) δήμων, που προϋπήρχαν, των δήμων Αγίου Κηρύκου, Ραχών και Ευδήλου³⁴. Πρόκειται για τρία διαμερίσματα, όχι με ιδιαίτερα μεγάλη ανομοιομορφία, που βασίζονται στον πρωτογενή τομέα, με αγροτικές ζώνες και χωρίς ιδιαίτερη ανάπτυξη, με μια ελαφριά απόκλιση να υπάρχει στον πρώην δήμο Αγίου Κηρύκου. Έδρα του δήμου ορίστηκε ο Άγιος Κήρυκος. Σχετικά με την αναγκαστική συνένωση των τριών αυτών δήμων, σε γενικές γραμμές, δεν υπήρξαν έντονες αντιδράσεις, όπως σημειώθηκαν σε άλλους δήμους της χώρας. Απλά, μια συγκεκριμένη παράταξη πρόβαλε αντιδράσεις, οι οποίες όμως δεν είχαν τοπικιστικό χαρακτήρα, αλλά ήταν πολιτικής αντίδρασης.

Ο σημερινός δήμαρχος του δήμου Ικαρίας είναι ο κ. Σταυρινάδης Χριστόδουλος. Σύμφωνα με το άρθρο 59 του νόμου 3582/2010 και τον πληθυσμό του νησιού, υπάρχουν 4 αντιδήμαρχοι, οι οποίοι είναι σύμβουλοι της πλειοψηφίας, που ορίζονται από το δήμαρχο, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 7, το δημοτικό συμβούλιο απαρτίζεται από 21 μέλη³⁵. Πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου είναι ο κ. Κουρελής Δημήτριος (από τον πλειοψηφήσαντα συνδυασμό), ο οποίος συγκαλεί το δημοτικό συμβούλιο με έγγραφη πρόσκλησή του, ενώ υπάρχουν και 10 πρόεδροι τοπικών κοινοτήτων³⁶ (βλ. Παράρτημα II για την εκλογή προεδρείου του δημοτικού

³⁴ Στόχος του νόμου σχετικά με τα νησιά ήταν να υπάρχει ένας δήμος για κάθε νησί, με εξαίρεση την Κρήτη και της Εύβοια.

³⁵ Ο δήμαρχος κ. Σταυρινάδης ήταν επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού «ΠΑΝΙΚΑΡΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΛΛΑΓΗΣ» και από τους λίγους που κέρδισε την τετρακομματική υποστήριξη. Από τον εν λόγω συνδυασμό εκλέχθηκαν τα 3/5 του δημοτικού συμβουλίου, με 13 έδρες. Τα άλλα 2/5 του δημοτικού συμβουλίου προήλθαν από τον επιλαχόντα συνδυασμό «ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΙΚΑΡΙΑΣ» (σύνολο 7 εδρών), ενώ από τον άλλο επιλαχόντα συνδυασμό «ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΙΚΑΡΙΑΣ» εκλέχθηκε ένας ακόμη σύμβουλος.

³⁶ Πρόκειται για τις εξής τοπικές κοινότητες: 1) Περδικίου, 2) Χρυσοστόμου, 3) Δάφνης, 4) Ευδήλου, 5) Καραβοστάμου, 6) Φραντάτου, 7) Αγίου Πολυκάρπου, 8) Καρκιναγρίου, 9) Αρεθούσης, 10) Μαγγανίτου.

συμβουλίου). Στο δημοτικό συμβούλιο διασφαλίζεται η εκπροσώπηση των τριών δήμων που προϋπήρχαν και συνενώθηκαν καθώς και των κοινοτήτων.

Από το δημοτικό συμβούλιο συγκροτείται η οικονομική επιτροπή. Συγκεκριμένα, το δημοτικό συμβούλιο με την υπ' αριθμ. 2/2013 απόφασή του, προέβη στην εκλογή των τακτικών και αναπληρωματικών μελών της οικονομικής επιτροπής για τη διετία 2013-2014. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από 6 τακτικά μέλη, εκ των οποίων τα 4 προέρχονται από την πλειοψηφία ενώ τα 2 από τα μέλη των δημοτικών παρατάξεων της μειοψηφίας. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος της. Πρόεδρος της οικονομικής επιτροπής είναι ο δήμαρχος κ. Σταυρινάδης, ο οποίος τη συγκαλεί με έγγραφη πρόσκλησή του.

Από το δημοτικό συμβούλιο ορίζονται τα μέλη των διάφορων επιτροπών, που επεξεργάζονται και εισηγούνται θέματα της αρμοδιότητάς τους. Με αυτό τον τρόπο επικουρείται και μειώνεται ο όγκος εργασίας της ολομέλειας του δημοτικού συμβουλίου. Συγκεκριμένα, στο δήμο Ικαρίας υφίστανται οι εξής επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου: Επιτροπή παραλαβής έργων άνω των 5.896,41 ευρώ καθώς και άλλη επιτροπή για έργα κάτω του ίδιου ποσού, επιτροπή διεξαγωγής δημοπρασιών για την εκποίηση και εκμίσθωση πραγμάτων του δήμου, επιτροπή παραλαβής ανταλλακτικών και εργασιών επισκευής οχημάτων, επιτροπή βεβαίωσης καλής εκτέλεσης και επιτροπή καθορισμού τιμήματος ενοικίασης-εκποίησης-ανταλλαγής ακινήτων. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 70 του νόμου 3852/2010, ο δήμος Ικαρίας δεν προέβη σε ορισμό επιτροπής για θέματα τουριστικής ανάπτυξης και προβολής, κάτι που θεωρείται αυτονόητο για ένα νησιωτικό προορισμό.

Επίσης το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει για την συγκρότηση και τον κανονισμό λειτουργίας του συμβουλίου ένταξης μεταναστών, σύμφωνα με το άρθρο 78 του ν. 3852/2010. Συγκεκριμένα, η υπ' αριθμ. 137/2011 απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ενέκρινε τον κανονισμό λειτουργίας του συμβουλίου ένταξης μεταναστών. Ωστόσο, το δημοτικό συμβούλιο αποφάσισε να αναβάλει τον ορισμό των μελών του συμβουλίου ένταξης των μεταναστών και στην ουσία παρέπεμψε το θέμα στις ελληνικές καλένδες, αφού μέχρι σήμερα δεν έχει συγκροτηθεί. Το γεγονός πως, ειδικά, τον τελευταίο χρόνο όλο και περισσότεροι αλλοδαποί, που εγκαταλείπουν την πατρίδα τους, εντοπίζονται στις ακτές της Ικαρίας, σε άσχημη κατάσταση, θα έπρεπε να κινητοποιήσει τις αρχές του δήμου και να υπάρξει μέριμνα σχετικά με τη συγκρότηση και τη λειτουργία του θεσμού αυτού, εφόσον τα γεγονότα το επιβάλλουν.

Επιτροπή ποιότητας ζωής δεν υφίσταται στο συγκεκριμένο δήμο λόγω του πληθυσμιακού περιορισμού, εφόσον οι κάτοικοι του δήμου δεν ξεπερνούν τους 10.000, σύμφωνα με το άρθρο 73 του ν. 3852/2010. Το ίδιο ισχύει και για τη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης (άρθρο 76), όπως και για το συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης (άρθρο 77), θεσμός που προβλέπεται σε δήμους με πληθυσμό άνω των 20.000 κατοίκων.

Στο δήμο υπάρχει πλέον ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΝΑΣ», που προέκυψε από την οριζόμενη από το άρθρο 103 του Ν. 3852/2010 συγχώνευση των κάτωθι νομικών προσώπων: α) Οργανισμός Νεολαίας και Αθλητισμού Δήμου Αγίου Κηρύκου, β) Δημοτική Βιβλιοθήκη – Μουσεία Αγίου Κηρύκου, γ) Φιλαρμονική Ικαρίας, δ) Πολιτιστικός Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Ευδήλου, ε) Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής Δήμου Ευδήλου, στ) Λαογραφικό Μουσείο Αγίου Πολυκάρπου και ζ) Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής Δήμου Ραχών. Πρόεδρος του Δ.Σ. του μοναδικού νομικού προσώπου είναι ο δήμαρχος κ. Χριστόδουλος Σταυρινάδης. Το εν λόγω νομικό πρόσωπο δεν έχει προσωπικό ούτε δική του ταμειακή υπηρεσία και επομένως η οικονομική του διαχείριση διεξάγεται από την ταμειακή υπηρεσία του δήμου. Επίσης ο προϋπολογισμός του ακολουθεί την ίδια διαδικασία και τους ίδιους περιορισμούς με τον προϋπολογισμό του δήμου. Επίσης, υπάρχουν δύο νομικά πρόσωπα, που αφορούν τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο, που επίσης δε διαθέτουν προσωπικό.

Ο δήμος δεν διαθέτει πλέον δημοτική επιχείρηση ούτε κάποια ανώνυμη δημοτική εταιρία. Υπήρχε η αναπτυξιακή δημοτική επιχείρηση Δήμου Αγίου Κηρύκου, η οποία, κατόπιν πολιτικής απόφασης της προηγούμενης δημοτικής αρχής, δεν μετατράπηκε μέχρι τις 31.12.2010 σε ανώνυμη δημοτική εταιρία ή σε ανώνυμη εταιρία Ο.Τ.Α. Έτσι, με απόφαση του γενικού γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης Αιγαίου διαπιστώθηκε η αυτοδίκαιη λύση της ανωτέρω δημοτικής επιχείρησης και ξεκίνησε η διαδικασία εκκαθάρισης. Επομένως, ο δήμος δεν μπορεί να συστήσει πλέον δημοτική ανώνυμη εταιρία σύμφωνα με το άρθρο 107 του Ν. 3852/2010. Συγκεκριμένα, αδυνατεί να αξιοποιήσει τις δημοτικές ιαματικές πηγές³⁷,

³⁷ Τα ύδατα των θερμομεταλλικών πηγών της Ικαρίας θεωρούνται κατάλληλα για την θεραπεία διαφόρων παθήσεων, όπως χρόνιοι ρευματισμοί, νευραλγίες, διαταραχές του αναπνευστικού συστήματος, δερματικές παθήσεις και άλλα.

που είναι το σημαντικότερο περιουσιακό στοιχείο του δήμου καθώς δεν διαθέτει το εποχιακό προσωπικό ούτε μπορεί να προσλάβει. Παράλληλα ούτε η σύσταση κοινωφελούς επιχείρησης θα έλυνε το πρόβλημα, αφού πάλι δεν μπορεί να προσλάβει προσωπικό ούτε να μεταφέρει άτομα από τις υποστελεχωμένες υπηρεσίες του δήμου³⁸. Το ιδανικό θα ήταν η δυνατότητα να συσταθεί δημοτική μονομετοχική ανώνυμη εταιρία για την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής περιουσίας του δήμου. Αξίζει να σημειωθεί πως η άποψη των αιρετών για τον περιορισμό των νομικών προσώπων στους δήμους είναι ιδιαίτερα αρνητική (βλ. διάγραμμα 5).

Σύμφωνα με το δήμαρχο, δεν υπήρξε ιδιαίτερη μέριμνα από την πλευρά της πολιτείας για τη διεξαγωγή σεμιναρίων για την προετοιμασία των αιρετών, παρά μόνο αρχικά διήμερα σεμινάρια, που δεν πρόσφεραν κάτι ουσιαστικό³⁹.

Με τη δημιουργία του νέου δήμου, υπήρξαν προβλήματα με τις υπηρεσίες, πόσο μάλλον με την πρόβλεψη οι νησιωτικοί δήμοι να έχουν αρμοδιότητες, που στην υπόλοιπη χώρα ανήκουν στις αιρετές περιφέρειες. Ενώ υπήρχε η πρόβλεψη για διοικητική και οικονομική υποστήριξη, κάτι τέτοιο δεν έγινε.

Συγκεκριμένα, οι 3 πρώην καποδιστριακοί δήμοι δεν είχαν οικονομική υπηρεσία, ενώ υποστελεχωμένη ήταν στους 3 δήμους και η τεχνική υπηρεσία. Στην ουσία ο νέος δήμος δεν είχε ούτε οικονομική ούτε τεχνική υπηρεσία.. Η ανεπάρκεια του προσωπικού σε συνδυασμό με την ύπαρξη των διάσπαρτων οικισμών και του κάκιστου οδικού δικτύου οδήγούσε σε αδυναμία άμεσης πρόσβασης από τις και προς τις υπηρεσίες. Για αυτό το λόγο αναδιοργανώθηκαν και συστάθηκαν υπηρεσίες, όπως η οικονομική, η ταμειακή και η τεχνική, για να υπάρξει ανταπόκριση στα νέα δεδομένα. Ωστόσο, τα προβλήματα εξακολουθούν να υπάρχουν. Σε αρκετές περιπτώσεις όχι μόνο η ανεπάρκεια στελέχωσης αλλά και η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού αποτελούν τροχοπέδη για την ορθή λειτουργία του δήμου. Δυσκολία υπάρχει και στην παρακολούθηση των προσκλήσεων σε προγράμματα Ε.Σ.Π.Α. και δυνατότητα σύνταξης και υποβολής μελέτης⁴⁰. Αξίζει να αναφερθεί πως η ταμειακή

³⁸ Επίσης η απουσία δημοτικής ανώνυμης εταιρίας στερεί από το δήμο τη δυνατότητα να συμμετάσχει στη δημιουργία σφαγείου στην Ικαρία, παρά το γεγονός ότι υπάρχει ήδη μελέτη και χρηματοδότηση.

³⁹ Όπως αναφέρει ο δήμαρχος τα αρχικά διήμερα σεμινάρια πιο πολύ ωφέλησαν τους διδάσκοντες (προϋπολογισμός 2014).

⁴⁰ Παρατίθεται παράδειγμα αδυναμίας για σύνταξη μελέτης της τεχνικής υπηρεσίας «ανάθεση εκπόνησης γεωλογικής μελέτης οδού πρόσβασης στο Κάστρο Κοσκινά».

υπηρεσία του δήμου καλύπτει τις σχετικές ανάγκες και του έτερου δήμου της ίδιας περιφέρειας, του δήμου Φούρνων- Κορσεών, βάσει της διαδημοτικής συνεργασίας που υπάρχει μεταξύ των δύο δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 99 του νόμου 3852/2010. Ελλείψεις φυσικά υπάρχουν και σε άλλους τομείς, όπως η καθαριότητα, ενώ οι ελλείψεις αυτές καλύπτονται με προσλήψεις μόνο μερικών εποχιακών υπαλλήλων.

Επίσης, μεγάλο πρόβλημα είναι η διαχείριση των απορριμμάτων. Λειτουργούν ακόμα δύο Χ.Α.Δ.Α., όπου εναποτίθενται τα σκουπίδια χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι περιβαλλοντικοί παράγοντες και οι συνέπειες που υπάρχουν. Τα έξοδα για την προσωρινή μεταφορά των απορριμμάτων είναι μεγάλα. Η κατασκευή του Χ.Υ.Τ.Υ. είναι ακόμα σε πρώιμο στάδιο, αφού αναμένετε η δικαστική απόφαση για τις απαλλοτριώσεις του Χ.Υ.Τ.Υ., για να ξεκινήσει η δημοπράτηση του έργου⁴¹. Επίσης, ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα είναι η υπερβόσκηση και η αποψίλωση μεγάλων εκτάσεων, με αποτέλεσμα όχι μόνο την ερημοποίηση αλλά και ανθρώπινες απώλειες σε περιπτώσεις μεγάλων βροχοπτώσεων. Για να μπει έλεγχος στην ανεξέλεγκτη αποίμενη κτηνοτροφίας, στον περιορισμό των ζώων με βάση τη βοσκοϊκανότητα του νησιού και την επιβολή κανόνων αειφόρου διαχείρισης των βοσκοτόπων, ο δήμος προχώρησε σε σύνταξη κανονισμού διαχείρισης βοσκοτόπων Ικαρίας, τον οποίο έχει θέσει σε δημόσια διαβούλευση από τις αρχές του χρόνου. Ωστόσο, δεν έχει ακόμα εκδοθεί η αντίστοιχη κανονιστική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Στους 3 καποδιστριακούς δήμους δεν υπήρχε μηχανοργάνωση ούτε λογιστικό σχέδιο. Ο νέος δήμος προχώρησε σε μηχανογράφηση και μηχανοργάνωση των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα η μηχανοργάνωση των ανταποδοτικών τελών, ως κάτι ιδιαίτερα πρόσφατο, βοήθησε πολύ στην αύξηση της εισπραξης των ανταποδοτικών τελών, με αποτέλεσμα να μην υπάρξει αύξηση στα τέλη για τους δημότες αλλά και αύξηση της αξιοπιστίας του δήμου. Επίσης, υπάρχει πρόβλεψη για συντήρηση της ιστοσελίδας του δήμου, που ωστόσο, παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις και θα πρέπει να συμπληρωθεί και να εμπλουτιστεί.

Η μεταφορά αρμοδιοτήτων χωρίς την ανάλογη χρηματική κάλυψη γίνεται κενό γράμμα. Αντί να αυξηθούν οι πόροι, αντιθέτως, μειώθηκαν οι τακτικές επιχορηγήσεις, η Σ.Α.Τ.Α. και οι ειδικές χρηματοδοτήσεις.

⁴¹ Οι ευρωπαίοι έχουν καταργήσει τα Χ.Υ.Τ.Α. και θα σταματήσουν και τα Χ.Υ.Τ.Υ. γιατί υπάρχουν καλύτεροι τρόποι διαχείρισης.

Συγκεκριμένα, η τακτική επιχορήγηση για υλοποίηση έργων και επενδυτικών δραστηριοτήτων (Σ.Α.Τ.Α.) για το έτος 2014 από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους ανέρχεται στο ποσό των 41.710 ευρώ. Η μηνιαία τακτική επιχορήγηση για κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών για το έτος 2014 από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους ανέρχεται στο ποσό των 99.942,76 ευρώ για την πρώτη κατανομή. Η δεύτερη κατανομή αφορά το ποσό των 98.013,31 ευρώ, ενώ η τρίτη 99.942,76 ευρώ. Η Σ.Α.Τ.Α., που αποτελεί το 1/3 της κρατικής επιχορήγησης προς τους δήμους, στην πενταετία 2009-2014 μειώθηκε κατά 75%. Τα μικρά έργα ανάπτυξης και υποδομής, για να μειωθεί το χάσμα με άλλους ανεπτυγμένους δήμους, δεν μπορούν όλα να προχωρήσουν λόγω έλλειψης κονδυλίων. Παράλληλα γίνεται προσπάθεια για εξομάλυνση της ανισομερούς κατάστασης των διαμερισμάτων, με δίκαιο καταμερισμό των έργων. Το κυριότερο πρόβλημα είναι το οδικό δίκτυο, η επισκευή και συντήρηση των κεντρικών οδικών δικτύων και των τοπικών αγροτικών δρόμων⁴². Ωστόσο, κάποια έργα, όπως για παράδειγμα ο δρόμος Δάφνη – Φύτεμα, ή το αποχετευτικό δίκτυο έχουν ξεκινήσει και βρίσκονται σε εξέλιξη. Επίσης, και κάποια μεγαλύτερα έργα, με χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά προγράμματα, έχουν ξεκινήσει, όπως το λιμάνι του Ευδήλου ή το τουριστικό καταφύγιο Αγίου Κηρύκου.

Εναλλακτική λύση είναι η ένταξη ώριμων αναπτυξιακών έργων στο Ε.Σ.Π.Α. Αξίζει να αναφερθεί πως πρόσφατα τρία έργα⁴³ εντάχθηκαν στο Ε.Σ.Π.Α., στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Κρήτη και Νήσοι Αιγαίου», στον άξονα προτεραιότητας «αεροφόρος ανάπτυξη & ποιότητα ζωής στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου», στην πρόσκληση για την υποβολή Ο.Σ.Α.Π.Υ. Ο δήμος δεν διαθέτει διαχειριστική επάρκεια, με αποτέλεσμα να είναι αναγκασμένος να καταρτίζει συμβάσεις με άλλους φορείς, στους οποίους μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα υλοποίησης των πράξεων και οι οποίοι λειτουργούν ως δικαιούχοι των έργων. Αξίζει να αναφερθεί πως δεν έχουν παρατηρηθεί προς το παρόν αποκλίσεις από τους

⁴² Το τεράστιο οδικό δίκτυο από χωματόδρομους καθιστά άθλο τη μετακίνηση, ειδικά τους χειμερινούς μήνες. Προβλήματα δημιουργούνται και για την προσέλευση των προέδρων των τοπικών κοινοτήτων στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου.

⁴³ Συγκεκριμένα πρόκειται για τις πράξεις: α) ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΠΛΑΤΑΝΩΠΗΣ» του δημοτικού διαμερίσματος Δάφνης, β) «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΚΑΡΙΑΣ» στον οικισμό του Αρμενιστή και γ) «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΡΑΒΟΣΤΑΜΟΥ ΙΚΑΡΙΑΣ-ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΑ & ΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΟΣ ΑΓΩΓΟΣ ΠΡΟΣΑΓΩΓΗΣ ΛΥΜΑΤΩΝ».

δημοσιονομικούς στόχους και επομένως δεν υπάρχει πρόβλεψη να ενταχθεί ο δήμος στο πρόγραμμα εξυγίανσης.

Η σύνταξη του προϋπολογισμού ακολουθεί αυστηρές οδηγίες από το υπουργείο οικονομικών, σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 30842/2013 και το παρατηρητήριο οικονομικής αυτοτέλειας Ο.Τ.Α⁴⁴. Υπάρχει υποχρέωση για κατάρτιση ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, με άσκηση περιοριστικής πολιτικής των δαπανών και συγκράτηση αυτών στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα. Παράλληλα προβλέπεται στοχοθεσία σχετικά με τα έσοδα και τα έξοδα στους ομαδοποιημένους κωδικούς του προϋπολογισμού, με την υποβολή ολοκληρωμένου πλαισίου δράσης⁴⁵. Το περιεχόμενο του τεχνικού προγράμματος πρέπει να ορίζεται με βάση τη δυνατότητα της χρηματοδότησής του. Ο δήμος καταβάλλει προσπάθειες για να διεκδικήσει τα παρακρατηθέντα έσοδα, ώστε να υπάρξει επιπλέον πηγή χρηματοδότησης για υλοποίηση χρήσιμων έργων.

Σύμφωνα με τα άρθρα 214, 225 και 238 του νόμου 3852/2010 στο δήμο και στα νομικά πρόσωπα ασκείται έλεγχος εποπτείας από το κράτος. Επίσης, έλεγχος νομιμότητας ασκείται για μια σειρά αποφάσεων των συλλογικών οργάνων του δήμου. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου η εποπτεία ασκείται από την αυτοτελή υπηρεσία εποπτείας Ο.Τ.Α. Μέχρι σήμερα οι σχετικές διαδικασίες για την ολοκλήρωση των μετατάξεων προσωπικού καθώς και η επιλογή των επικεφαλής δεν έχουν ολοκληρωθεί. Δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση του υπουργού Εσωτερικών για τη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών. Επομένως την εποπτεία και τον έλεγχο νομιμότητας για το δήμο και τα νομικά πρόσωπα ασκεί η γενική γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης αιγαίου, κα Χριστιάνα Καλογήρου. Κάποιοι αιρετοί έχουν εκφράσει τη δυσαρέσκειά τους για τη γενική γραμματεία αποκεντρωμένης διοίκησης, αφού σύμφωνα με την άποψή τους επιβραδύνεται η υλοποίηση των

⁴⁴ Σύμφωνα με το Ν. 4111/2013 συνίσταται στο Υπουργείο Εσωτερικών παρατηρητήριο οικονομικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., το οποίο παρακολουθεί κάθε μήνα την εκτέλεση του προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων.

⁴⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 4 του νόμου 4111/2013, το ολοκληρωμένο πλαίσιο δράσης (Ο.Π.Δ.) συνοψίζει το πενταετές επιχειρησιακό πρόγραμμα δράσης, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης καθώς και τον προϋπολογισμό του δήμου και των νομικών προσώπων του, ενώ περιλαμβάνει και τους μηνιαίους και τριμηνιαίους στόχους. Το Ο.Π.Δ. αποστέλλεται σε ηλεκτρονική μορφή στο παρατηρητήριο οικονομικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και του δήμου.

«ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΙΚΑΡΙΑ»

τοπικών αποφάσεων καθώς και γίνεται λόγος για ανταγωνισμό των αιρετών περιφερειών με τις κρατικές δομές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ

3.1 Παρουσίαση έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να παρουσιαστεί η άποψη των ίδιων των αιρετών στο δήμο Ικαρίας σχετικά με το πρόγραμμα Καλλικράτης, την εφαρμογή του, τα προβλήματα και τις προτάσεις για βελτίωση. Ερωτηματολόγια δόθηκαν σε όλους τους αιρετούς του συγκεκριμένου δήμου. Συνολικά συμπληρώθηκαν 15 ερωτηματολόγια, ενώ υπήρξε και σχετική συζήτηση μαζί τους. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί και η άρνηση κάποιων από τους αιρετούς, συγκεκριμένα 6 στον αριθμό⁴⁶, στο να αφιερώσουν λίγο χρόνο για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων ή τη συζήτηση. Η έρευνα διεξήχθη μεταξύ Μαρτίου και Απριλίου του έτους 2011.

Από το σύνολο των 15 ερωτώμενων, 2 μόνο είναι οι γυναίκες, ηλικιακά το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων ανήκει μεταξύ 35-44, ενώ δεν υπάρχει κανείς κάτω των 24 ούτε άνω των 65 και μόνο δύο ανήκουν στην κλάση 55-64. Επίσης οι ερωτώμενοι προέρχονται και από τους 3 συνενοούμενους δήμους. Από τους 15, οι έξι τυγχάνουν πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο (μεταξύ των οποίων και ο δήμαρχος), οι πέντε ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ μόνο 4 είναι απόφοιτοι λυκείου. Επίσης, οι 6 δεν είχαν προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα (μεταξύ των οποίων και ο δήμαρχος, ο οποίος όμως είναι επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας). Αξίζει να τονιστεί πως οι ερωτηθέντες έβαλαν στην ιεραρχία των κινήτρων για τη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία στην πρώτη θέση την επίλυση των τοπικών προβλημάτων με ταυτόχρονη αξιοποίηση των τοπικών δυνατοτήτων και συνεπώς την ανάπτυξη του τόπου.

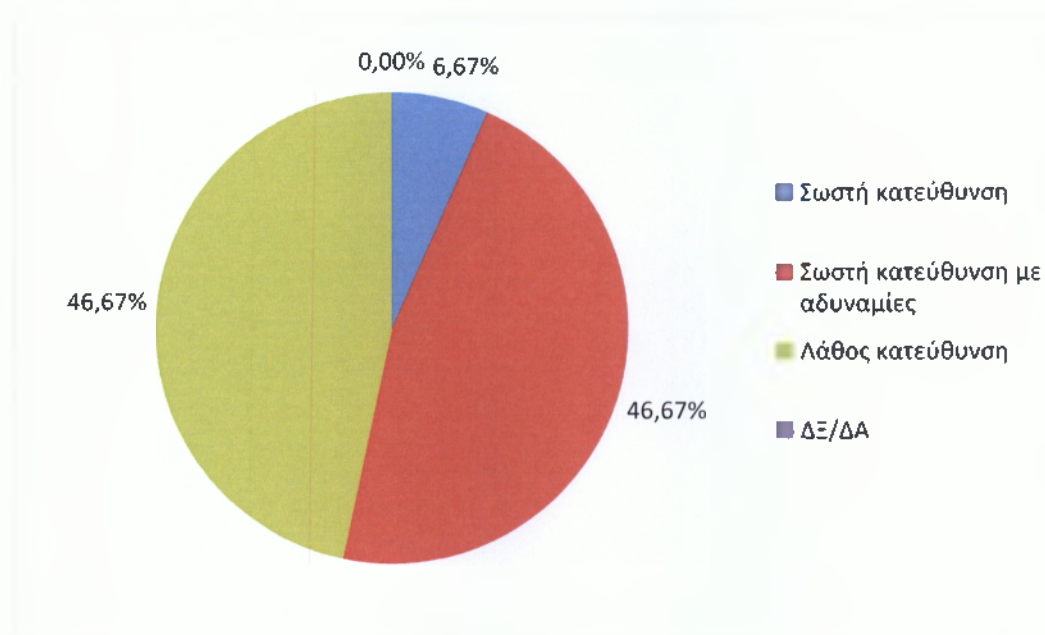
3.2 Διαγράμματα

Ακολουθεί η γραφική αποτύπωση των απαντήσεων στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου:

⁴⁶ Στην πραγματικότητα, ο αριθμός των αιρετών που δήλωσαν άρνηση στο να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο είναι 2. Οι υπόλοιποι 4 αιρετοί δεν αρνήθηκαν κατηγορηματικά, αλλά δεν μπόρεσαν είτε λόγω έλλειψης χρόνου είτε λόγω της μη φυσικής τους παρουσίας στην πόλη.

Διάγραμμα 1:

Αξιολόγηση αιρετών του προγράμματος Καλλικράτη για τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού
(Ερώτηση: Πώς αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση;)

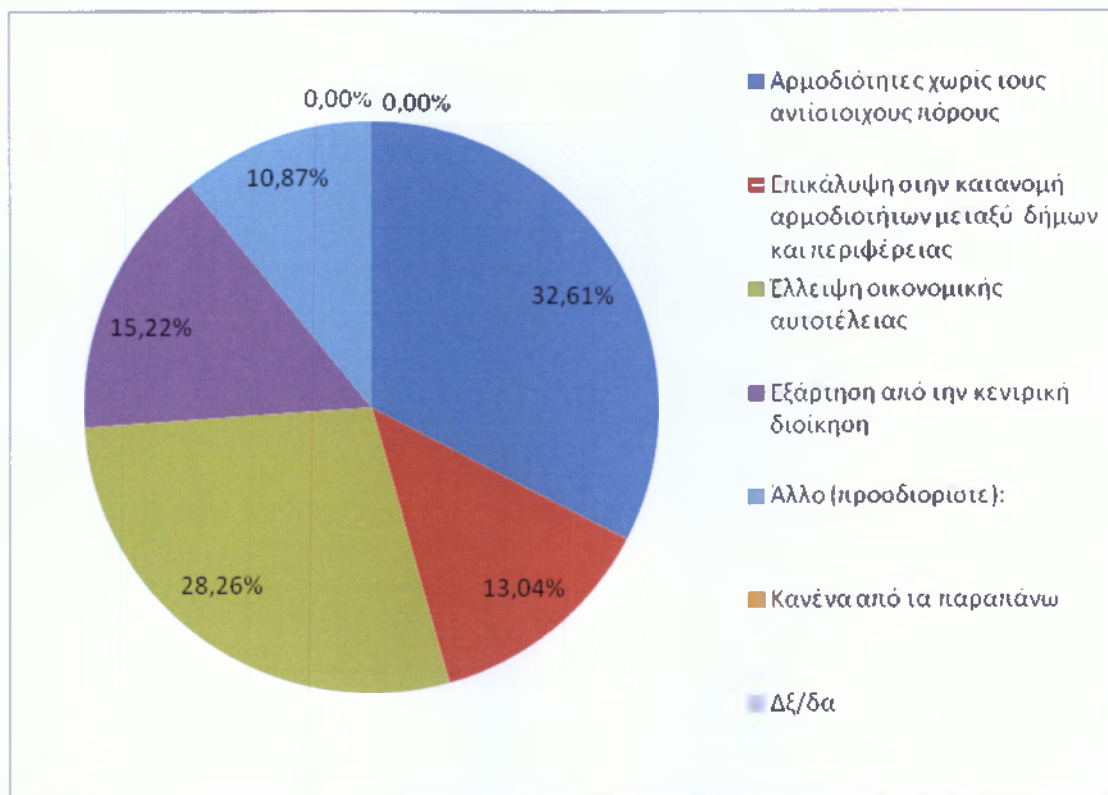

Στην ερώτηση σχετικά με την αξιολόγηση του μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος, δε σημειώθηκε ομοφωνία. Επτά (μεταξύ των οποίων και ο δήμαρχος) δήλωσαν πως το πρόγραμμα ναι μεν είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά υπάρχουν αδυναμίες, ενώ άλλοι επτά είπαν πως βρίσκεται σε λάθος κατεύθυνση. Μόνο ένας δήλωσε πως βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση. Από τις απαντήσεις και τη συζήτηση, οι αιρετοί σε καμία περίπτωση δεν απορρίπτουν τη λογική της μεταρρύθμισης ούτε το ίδιο το πρόγραμμα. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως όλα είναι ιδανικά και λειτουργικά. Απέχει αρκετά από το να χαρακτηριστεί ορθή η λειτουργία του. Χρειάζονται διορθωτικές παρεμβάσεις.

Διάγραμμα 2:

Τα σημαντικότερα προβλήματα

(Ερώτηση: Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση;)

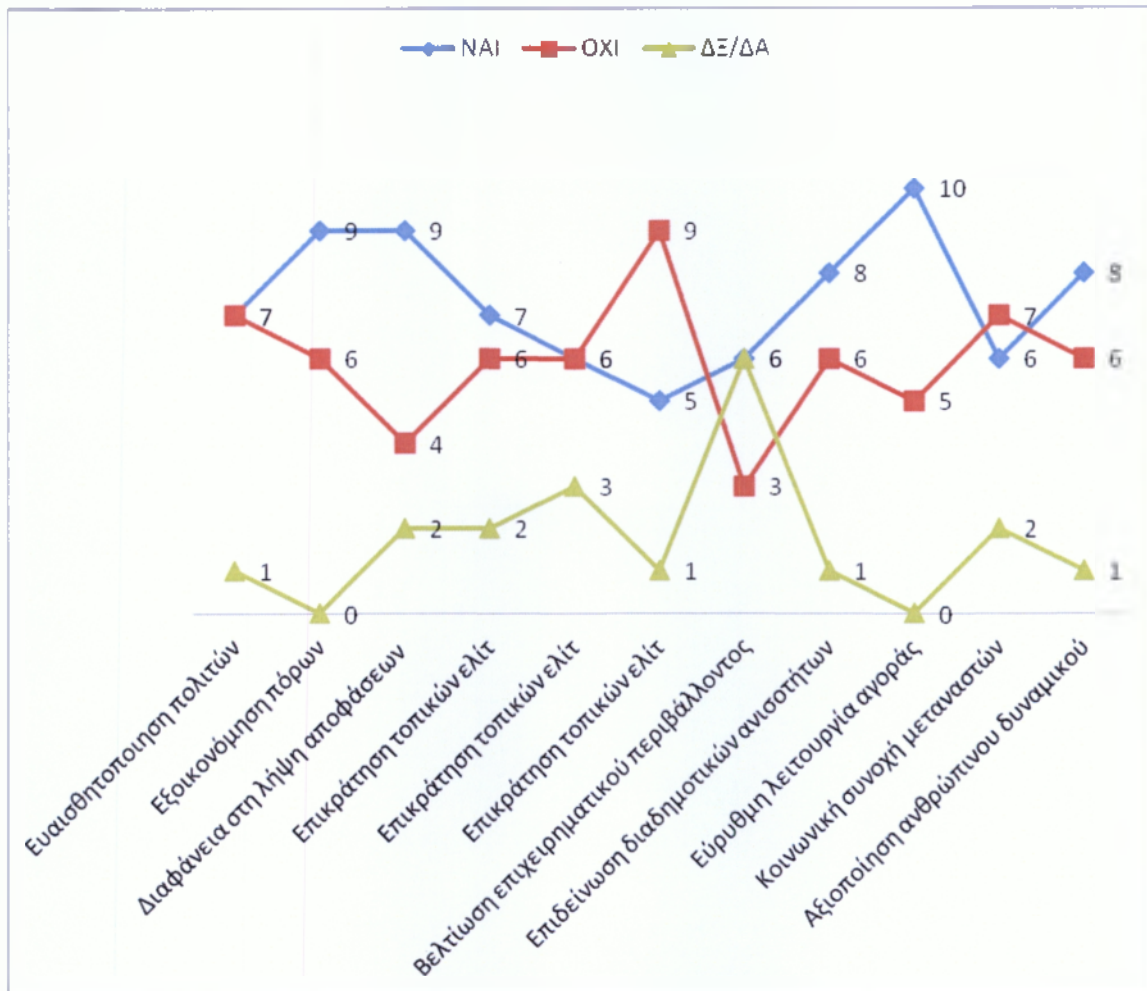

Στην ερώτηση σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το θεσμικό πλαίσιο, όπως είναι φυσικό, η έλλειψη των οικονομικών πόρων βρίσκεται στην πρώτη θέση των απαντήσεων. Παρότι προβλέφθηκε η μεταφορά των αρμοδιοτήτων, αυτή δεν συνοδεύτηκε από αντίστοιχη διάθεση πόρων, λόγω των δεδομένων οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα. Αρκετοί αιρετοί επίσης επισημαίνουν την έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας του δήμου, την εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση και τη σύγχυση στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμου και περιφέρειας. Ακόμα αναφορά έγινε και για την έλλειψη ανθρώπινων πόρων και τη δημιουργία απρόσωπων δήμων.

Διάγραμμα 3:

Συμβολή πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης σε διάφορους τομείς

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε θα συμβάλει σε)

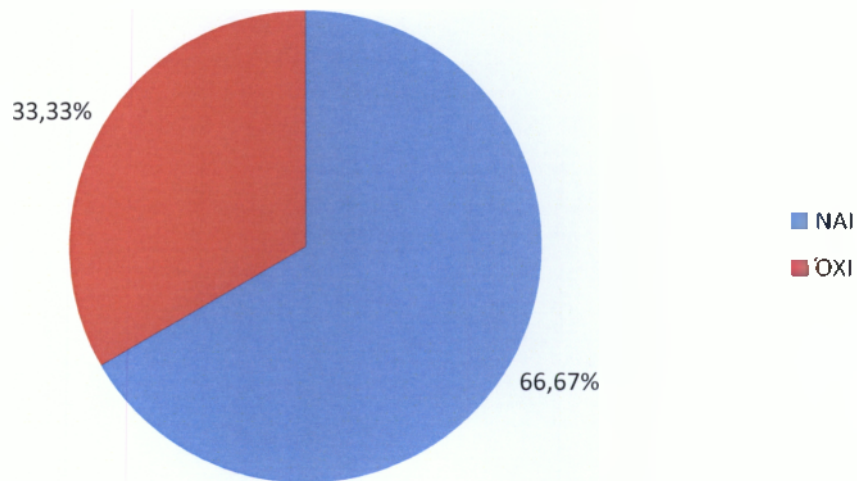

Οι αιρετοί γενικά συμφωνούν πως με αυτό το σύστημα θα εξοικονομηθούν πόροι, θα βελτιωθεί η διαφάνεια στον τρόπο λήψης των αποφάσεων, θα βελτιωθεί η εξυπηρέτηση του πολίτη και θα λειτουργήσει καλύτερα η αγορά. Σε σχέση με το εάν θα ευαισθητοποιηθούν οι πολίτες ή αν θα ενισχυθούν οι τοπικές ελίτ ή αν θα υπάρξουν ευνοϊκές συνθήκες για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών οι απαντήσεις είναι μοιρασμένες μεταξύ του ναι και του όχι.

Διάγραμμα 4:

Αντιμισθία αιρετών

(Ερώτηση: Θεωρείτε σωστή την αντιμισθία για τους αιρετούς;)

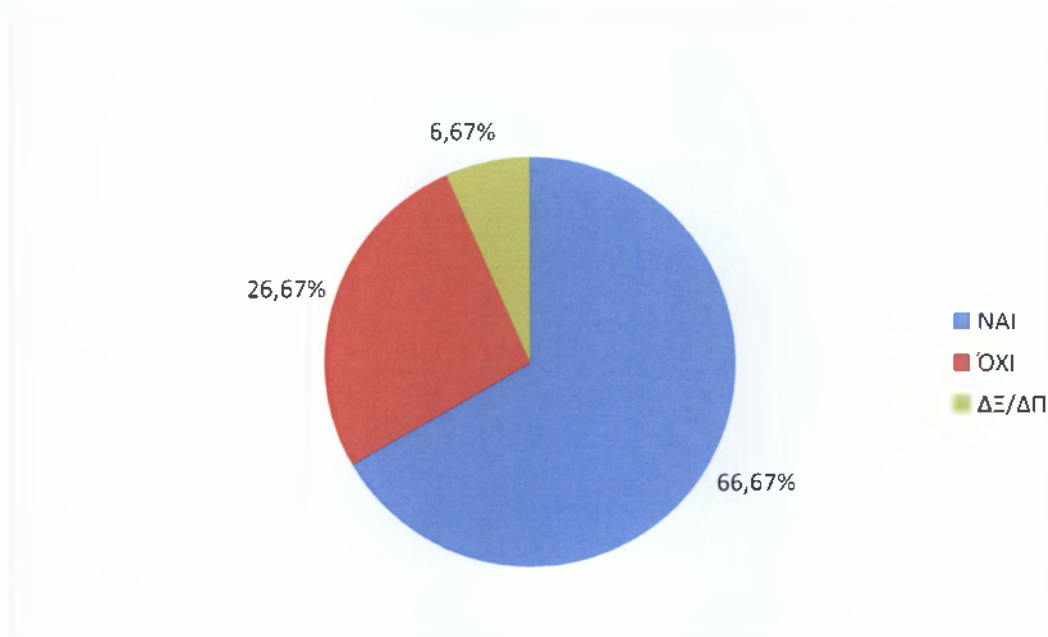

Οι 10 από τους 15 αιρετούς είπαν πως θεωρούν σωστή την αντιμισθία που έχει προβλεφθεί στο άρθρο 92 του νόμου, διότι η ενασχόληση με τα κοινά είναι κάτι ιδιαίτερα σοβαρό και απαιτεί μεγάλο χρόνο.

Διάγραμμα 5:

Ασυμβίβαστο δημάρχου

(Ερώτηση: Συμφωνείτε με το ασυμβίβαστο του δημάρχου, δηλαδή μεταξύ δημορχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας;)

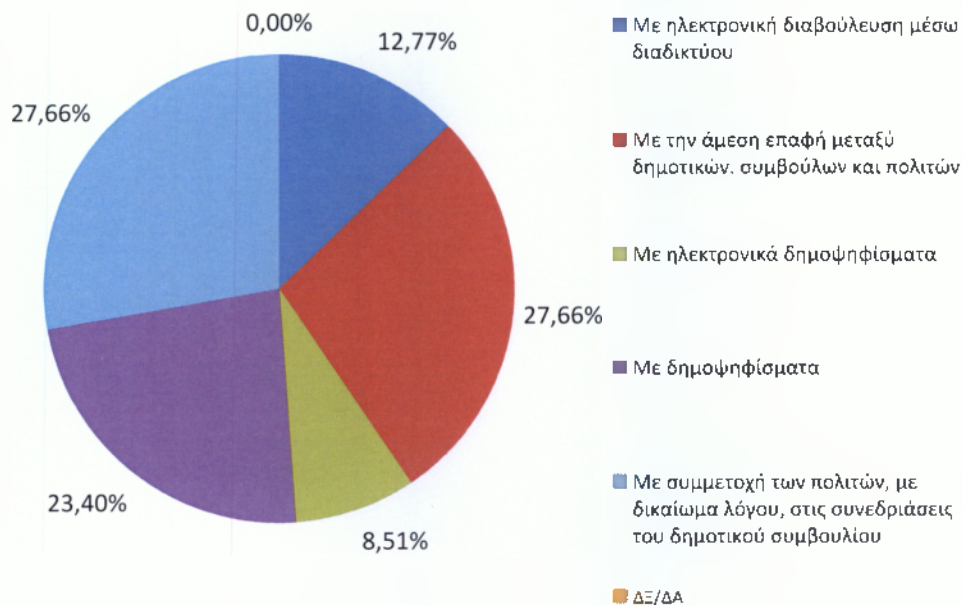

Στην ερώτηση σχετικά με το ασυμβίβαστο του δημάρχου σε σχέση με την επαγγελματική ιδιότητα, 10 από τους 15 ερωτηθέντες συμφωνούν με όσα ορίζει ο νόμος 3852/2010 (άρθρο 16) σχετικά με την αναστολή της επαγγελματικής δραστηριότητας του δημάρχου. Ωστόσο, δεν πρέπει να λησμονηθεί το πληθυσμιακό κριτήριο που ορίζει ο νόμος, ότι δηλαδή η αναστολή αυτή ισχύει για δήμους άνω των 10.000 κατοίκων και επομένως αυτό δεν εφαρμόζεται στο νόμο.

Διάγραμμα 6:

Τρόποι συμμετοχής πολιτών

(Ερώτηση: Ποιά θεωρείτε ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης; πολλαπλές απαντήσεις, χωρίς ιεράρχηση)

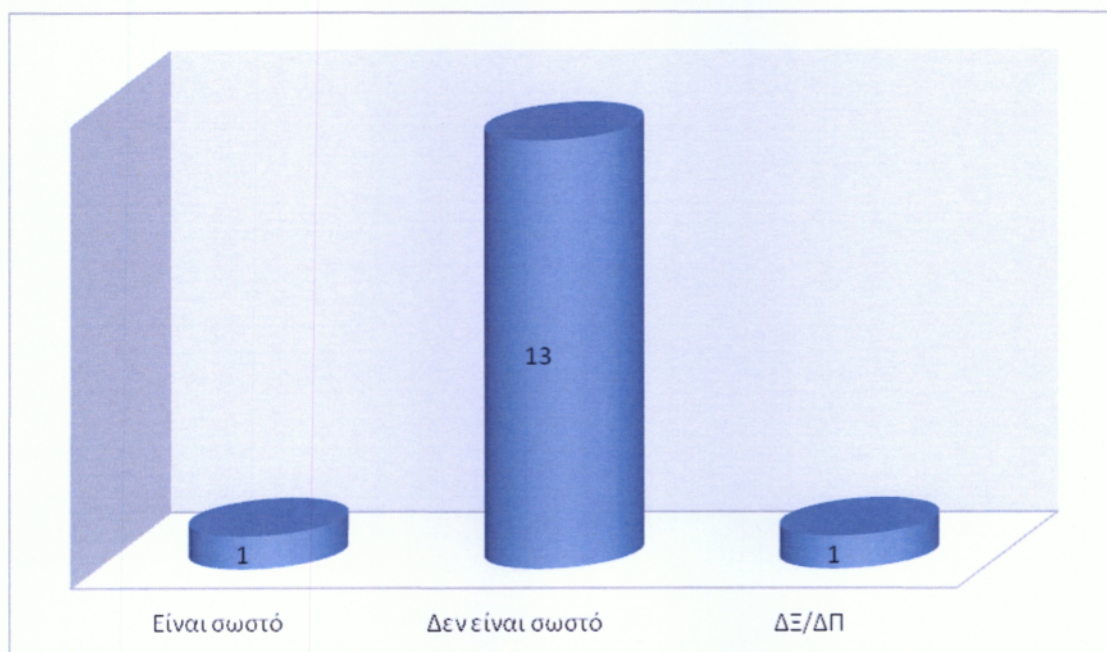

Στην ερώτηση σχετικά με τη συμμετοχή του πολίτη, όπου και τονίζεται ο θεσμός της συμμετοχικής δημοκρατίας, προβάδισμα στις απαντήσεις έχει το δικαίωμα λόγου των πολιτών στις συνεδριάσεις του συμβουλίου αλλά και η άμεση επαφή με τους αιρετούς. Επίσης, σημαντικό ποσοστό λαμβάνει το δημοψήφισμα, ενώ η ηλεκτρονική διαβούλευση βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις.

Διάγραμμα 7:

Αξιολόγηση του περιορισμού των νομικών προσώπων του δήμου

(Ερώτηση: Πώς αξιολογείτε το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους;)

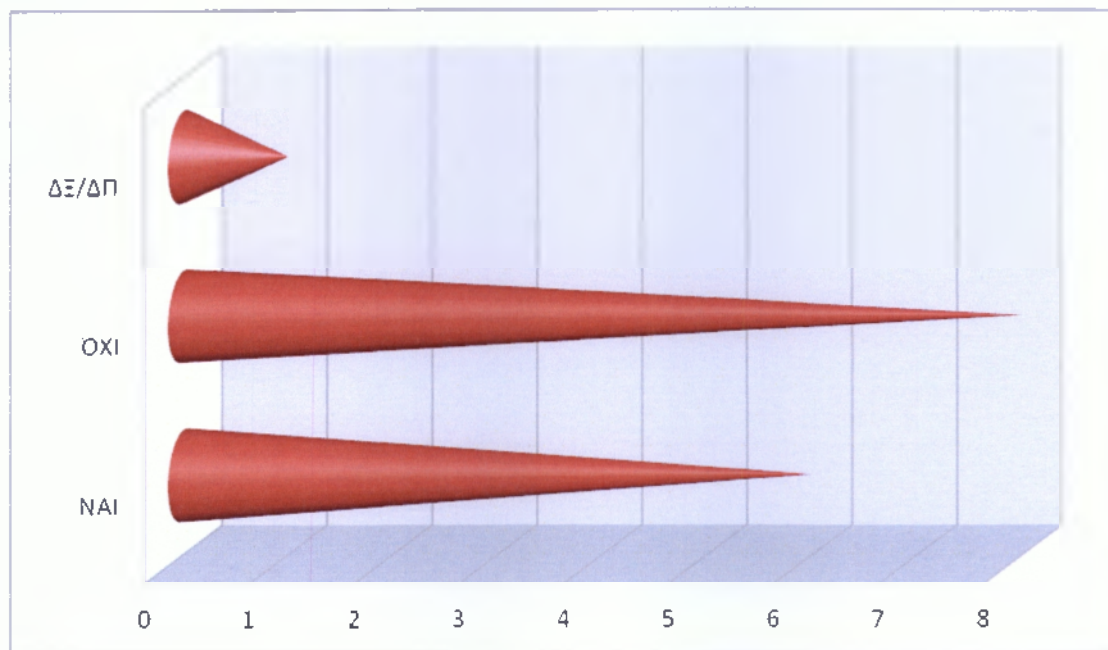

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων αιρετών διαφωνεί με το δραστικό περιορισμό των νομικών προσώπων του δήμου. Θεωρεί πως αυτή η σαρωτική μείωση δεν είναι στη σωστή κατεύθυνση. Θυμίζουμε ότι η επιθυμία του νομοθέτη ήταν τα 6.000 νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις των δήμων να μειωθούν σε 1.500 μέσω καταργήσεων και συγχωνεύσεων. Στο συγκεκριμένο δήμο, υφίσταται πλέον μόνο ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΝΑΣ», που προέκυψε από την οριζόμενη από το άρθρο 103 του Ν. 3852/2010 συγχώνευση επτά νομικών προσώπων.

Διάγραμμα 8:

Μορφές επιχειρήσεων

(Ερώτηση: Συμφωνείτε με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους;)

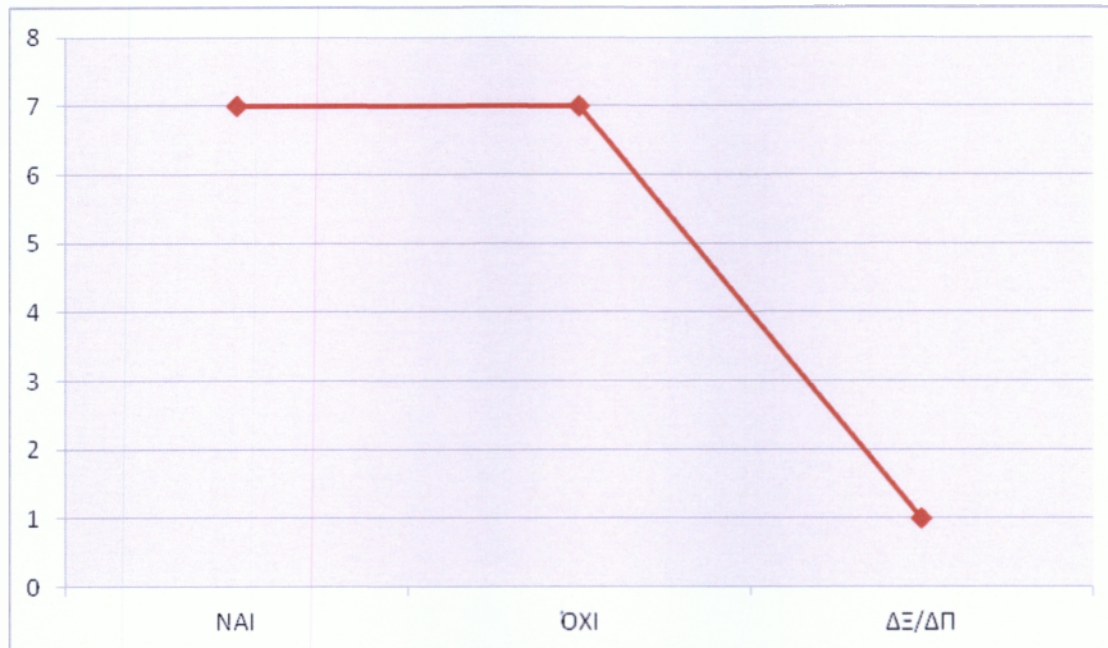

Σε σχέση με τη μορφή των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συστήνουν οι δήμοι οι απόψεις των αιρετών είναι σχεδόν μοιρασμένες μεταξύ του ναι και του όχι.

Διάγραμμα 9:

Συμπαραστάτης δημότη και επιχείρησης

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης;)

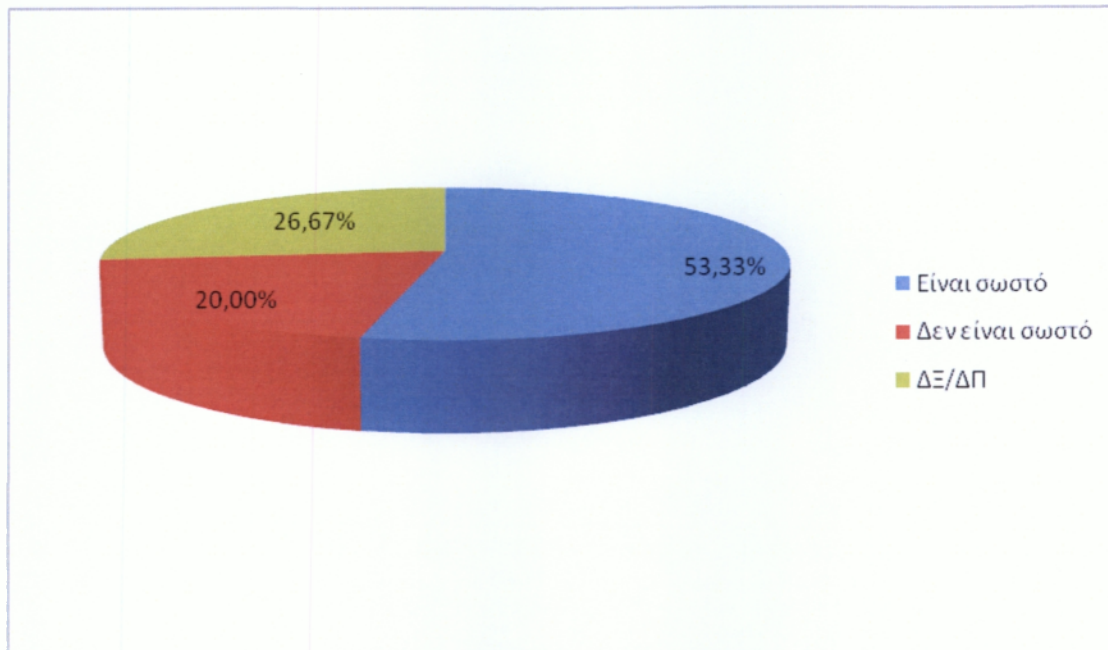

Σε σχέση με την ερώτηση για το θεσμό που συμπαραστάτη, που εισήγαγε ο νόμος στο άρθρο 77, υπάρχει διχογνωμία. Διχασμένες είναι οι απόψεις των αιρετών σχετικά με το πόσο ο θεσμός του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης θα βοηθήσει να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα της κακοδιοίκησης. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί οι απαντήσεις δόθηκαν σε ένα θεωρητικό επίπεδο, καθώς στο συγκεκριμένο δήμο, ο θεσμός αυτός δεν υφίσταται, διότι απαιτείται πληθυσμιακό κριτήριο άνω των 20.000 κατοίκων.

Διάγραμμα 10:

Αξιολόγηση συστήματος εποπτείας

(Ερώτηση: Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου;)

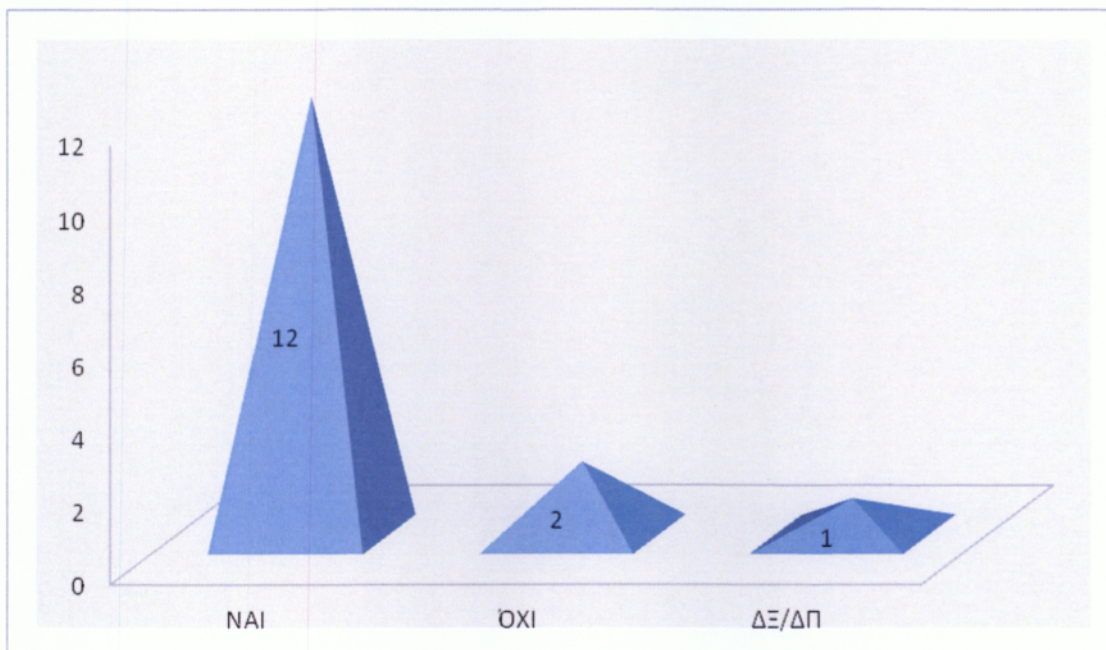

Σχετικά με το νέο σύστημα εποπτείας που υιοθετείται (μέρος ΣΤ νόμου), 8 στους 15 πιστεύουν ότι είναι σωστό το σύστημα αυτό και θα βοηθήσει. Ωστόσο και πάλι η άποψη αυτή είναι σε θεωρητικό επίπεδο, εφόσον το νέο σύστημα δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα.

Διάγραμμα 11:

Αρμοδιότητες δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες;)

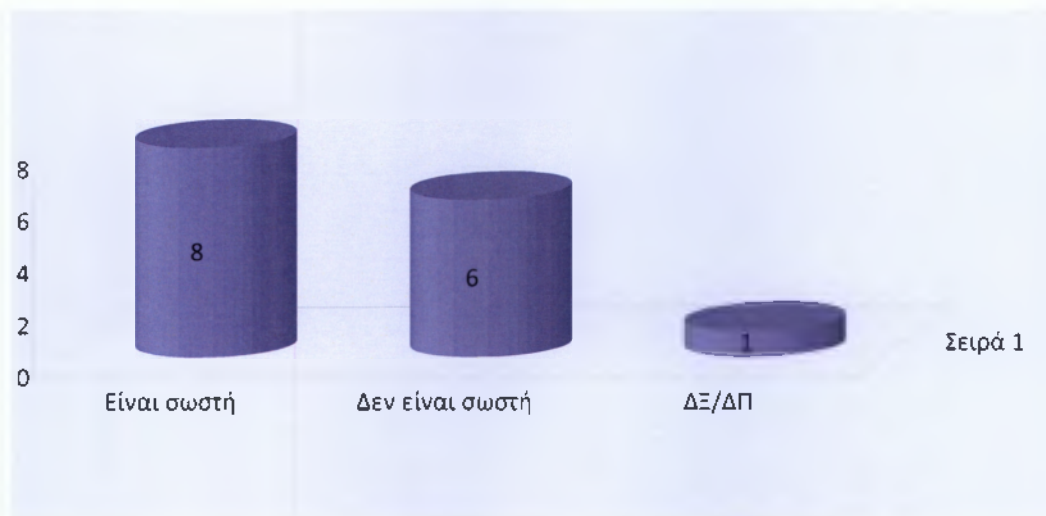

Στο ερώτημα αν θα έπρεπε οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες, η συντριπτική πλειοψηφία των αιρετών τοποθετήθηκε θετικά.

Διάγραμμα 12:

Συνενώσεις

(Ερώτηση: Πως κρίνετε τη συνένωση που εφαρμόστηκε στο δήμο;)

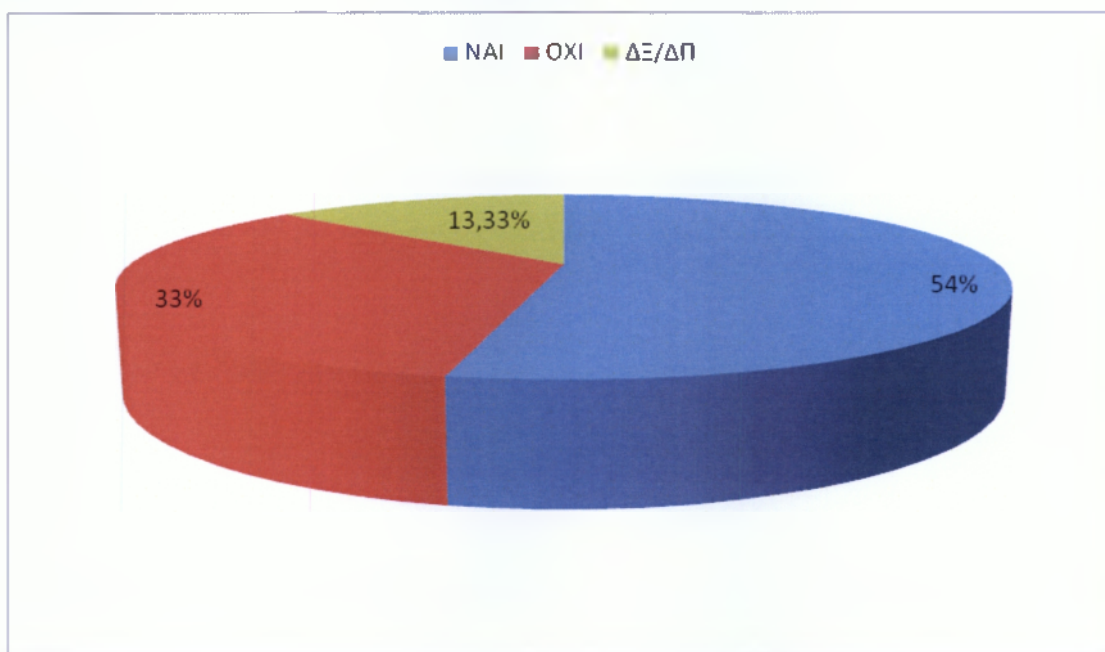

Το μεγαλύτερο ποσοστό συμφωνεί με τις συνενώσεις, χωρίς ωστόσο να είναι ιδιαίτερα μεγάλο σε σχέση με τις διαφωνίες. Οι διαφωνίες προέρχονται από αιρετούς και από τους τρεις συνενούμενους δήμους. Το 40% θεωρεί δυσλειτουργική τη δημιουργία ενός μόνο δήμου, λόγω των αποστάσεων, των χαρακτηριστικών και των προβλημάτων που δημιουργεί το οδικό δίκτυο.

Διάγραμμα 13:

Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους;)

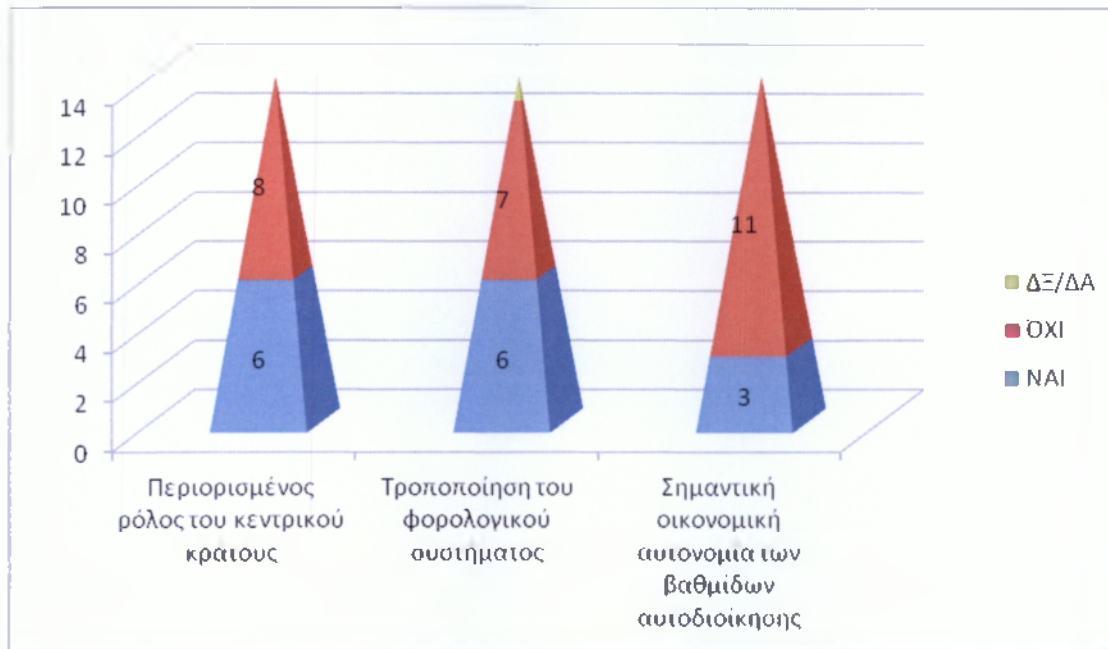

Στο Δ' μέρος του νόμου 3852/2010 γίνεται ειδική μνεία για τις νησιωτικές περιοχές. Οι 8 στους 15 ερωτηθέντες πιστεύουν πως είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους. Ωστόσο, υπάρχει πρόβλεψη σχετικά με την άσκηση των πρόσθετων αυτών αρμοδιοτήτων για άσκηση μετά τις 01/01/2013 και διάφορες διατάξεις δεν έχουν ακόμα εφαρμοστεί.

Διάγραμμα 14:

Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης

(Ερώτηση: Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης;)

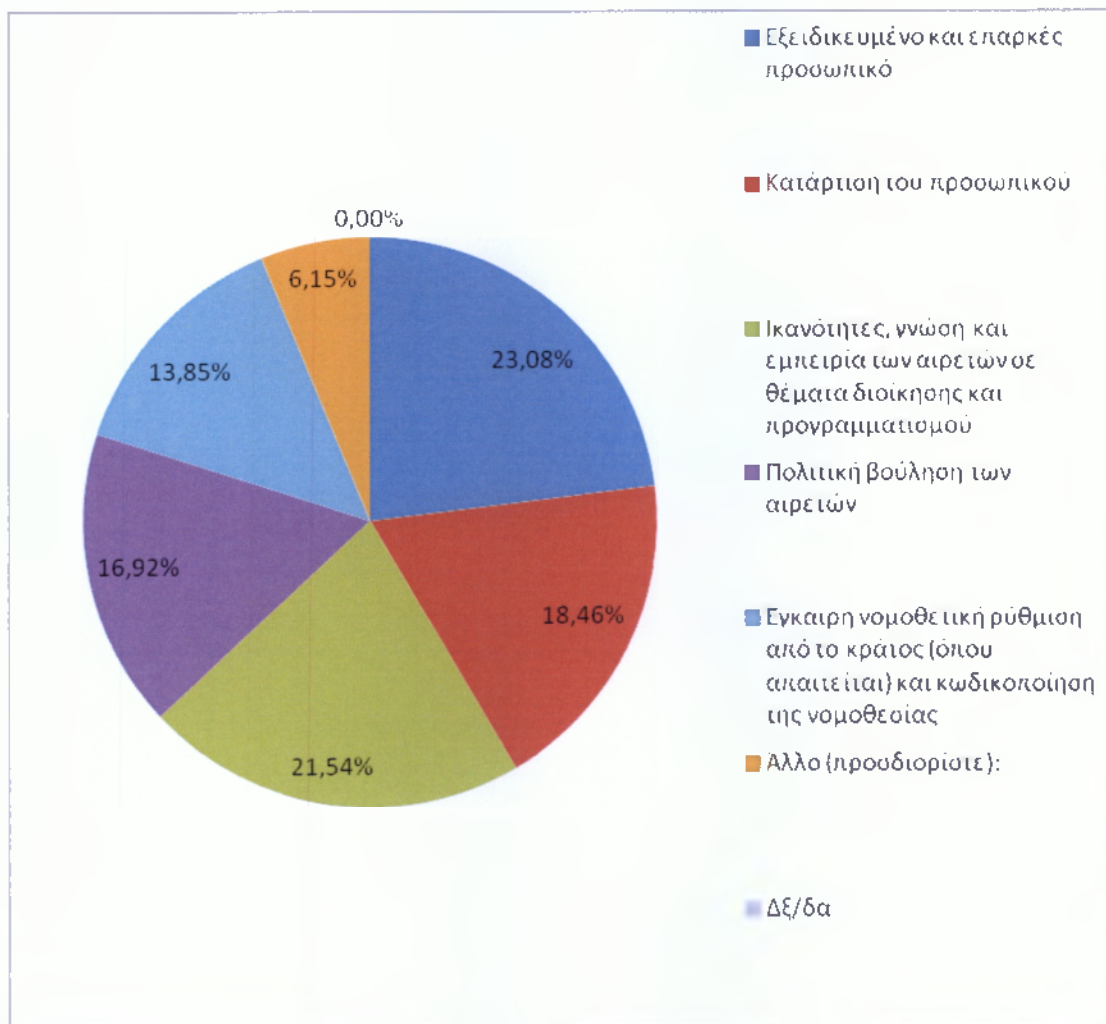

Η άποψη για σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις βρίσκει σύμφωνα το σύνολο σχεδόν των ερωτηθέντων.

Διάγραμμα 15:

Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού

(Ερώτηση: Τι απαιτείται κατά τη γνώμη σας για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση; πολλαπλές απαντήσεις χωρίς ιεράρχηση)

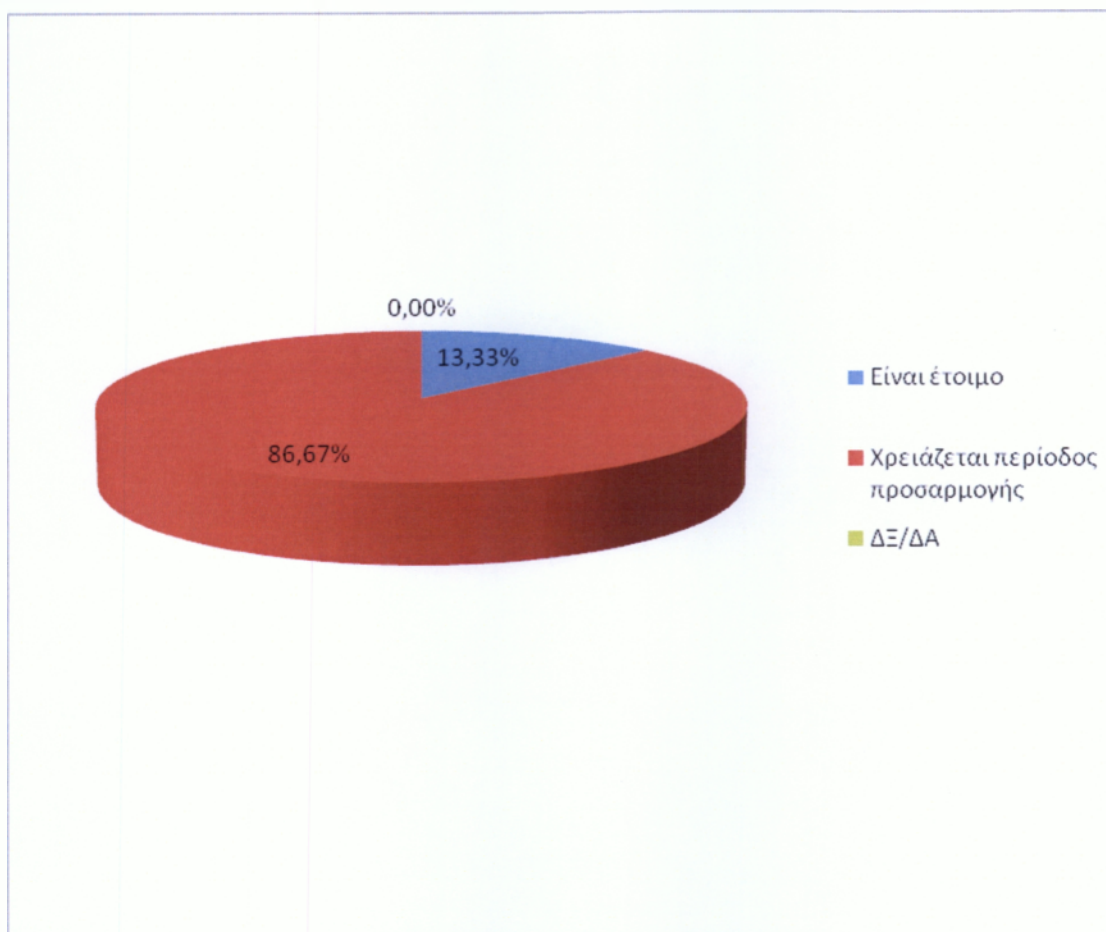

Όλοι οι ερωτηθέντες συμφωνούν στην άποψη για επαρκές και εξειδικευμένο προσωπικό. Επίσης δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην κατάρτιση, όπως και στις ικανότητες και στην εμπειρία των ίδιων των αιρετών. Να σημειώσουμε πως 6 από τους 15 ερωτηθέντες αιρετούς δεν είχαν προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα της αυτοδιοίκησης.

Διάγραμμα 16:

Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής;)

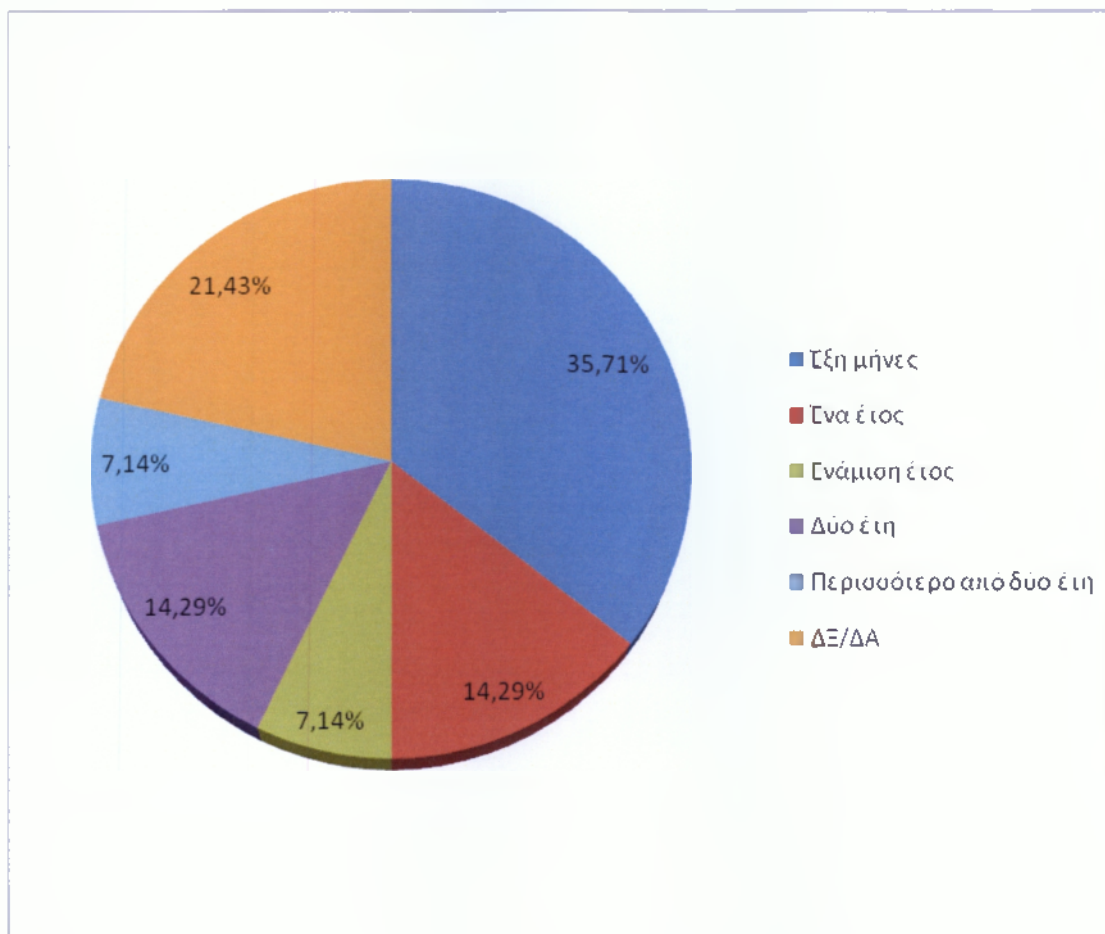

Σχετικά με την ύπαρξη ή όχι περιόδου προσαρμογής για τους ίδιους τους αιρετούς, η συντριπτική πλειοψηφία απάντησε πως είναι απαραίτητη αυτή η περίοδος. Οι αλλαγές είναι πολλές και πάντα σε κάθε αλλαγή απαιτείται χρόνος προσαρμογής και ανταπόκρισης.

Διάγραμμα 17:

Περίοδος προσαρμογής

(Ερώτηση: Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία του δήμου;)

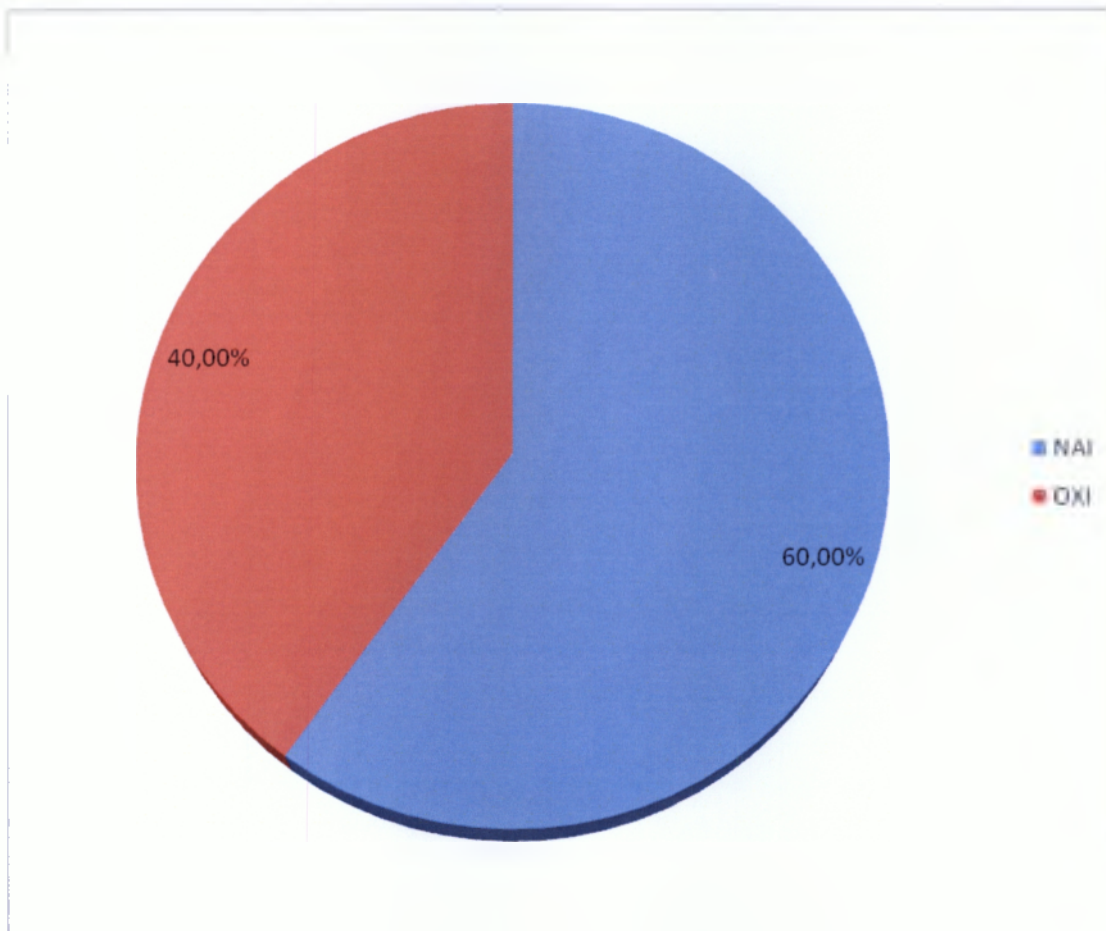

Σε συνέχεια με την προηγούμενη ερώτηση για την αναγκαιότητα της ύπαρξης χρόνου προσαρμογής, η πλειοψηφία θεωρεί ότι η αρχική αυτή περίοδος για να ομαλοποιηθεί η λειτουργία, θα πρέπει να διαρκέσει λιγότερο από ένα έτος. Υπήρξαν και απαντήσεις που ανέφεραν ότι αυτή η περίοδος εξαρτάται από την κεντρική διοίκηση και τα διάφορα μέτρα που θα επιληφθεί.

Διάγραμμα 18:

Ικανότητα δημοτικού συμβουλίου

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του;)

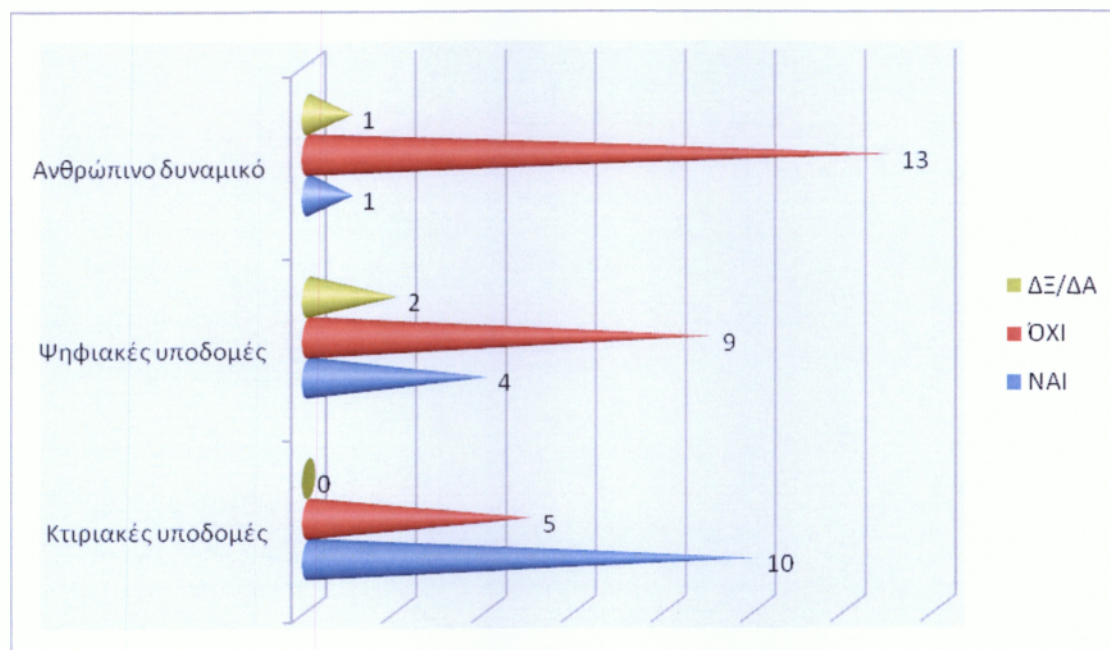

Η βούληση και το όραμα είναι τα αδιαπραγμάτευτα στοιχεία για την ηγεσία και τη διοίκηση κάθε οργανισμού. Παρότι οι 9 ερωτηθέντες πιστεύουν πως το δημοτικό συμβούλιο έχει ικανότητες και πολιτική βούληση, είναι άξιο λόγου το γεγονός πως οι υπόλοιποι έξι έχουν αντίθετη άποψη.

Διάγραμμα 19:

Επάρκεια σε συγκεκριμένους πόρους

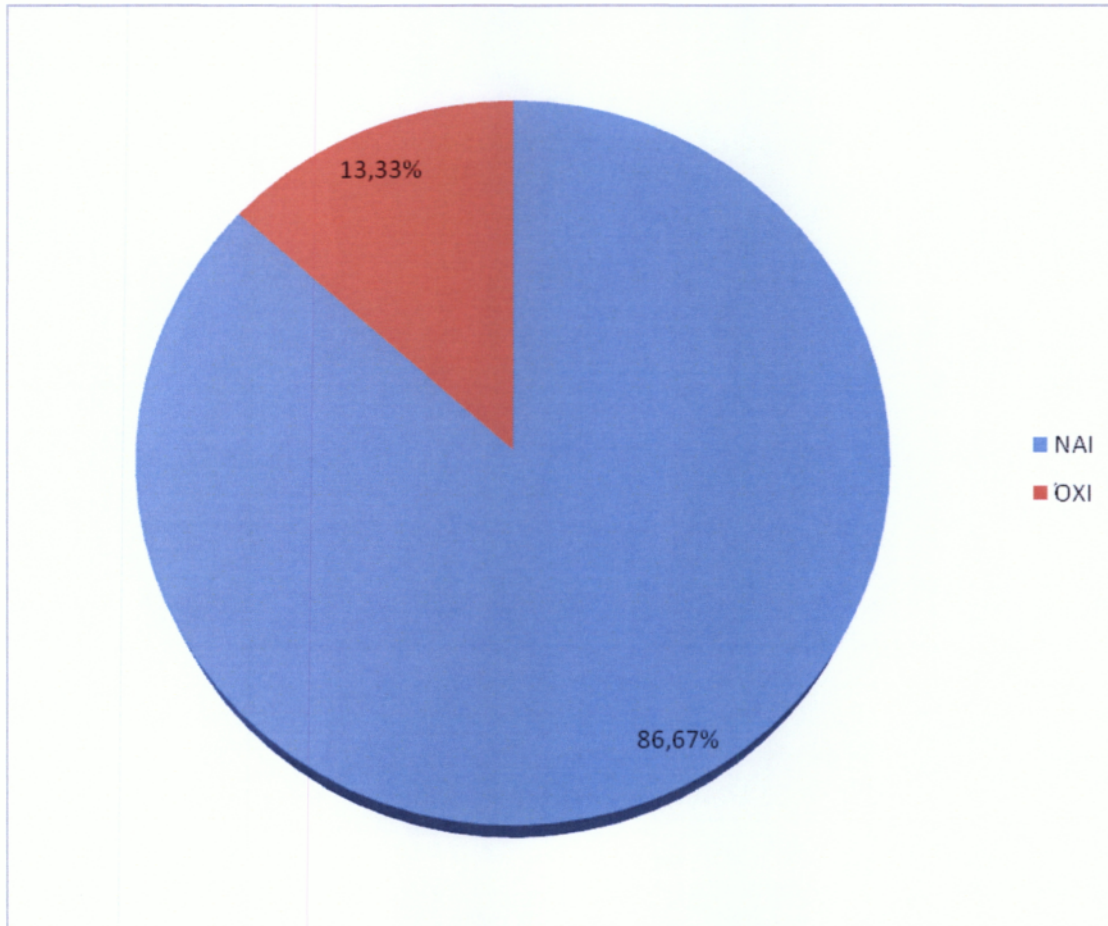
(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι υπάρχει στο δήμο σας επάρκεια ή/και καταλληλότητα στους παρακάτω πόρους;)

Το 87% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι δεν υπάρχει στο δήμο επάρκεια - καταλληλότητα ανθρώπινου δυναμικού ούτε οι κατάλληλες ψηφιακές υποδομές (σε ποσοστό 60%), ενώ υπάρχουν οι κατάλληλες κτιριακές υποδομές (ποσοστό απαντήσεων 67%). Οι ελλείψεις σε ανθρώπινους πόρους έχουν επισημανθεί ιδιαίτερα από το δήμαρχο και άλλους αιρετούς, ενώ στις διαδικασίες για την ηλεκτρονική και ψηφιακή αναβάθμιση ο δήμος βρίσκεται σε ιδιαίτερη υστέρηση.

Διάγραμμα 20:

Εκπαίδευση στελεχών σε θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης
(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης και όχι τόσο σε θέματα καθημερινότητας;)

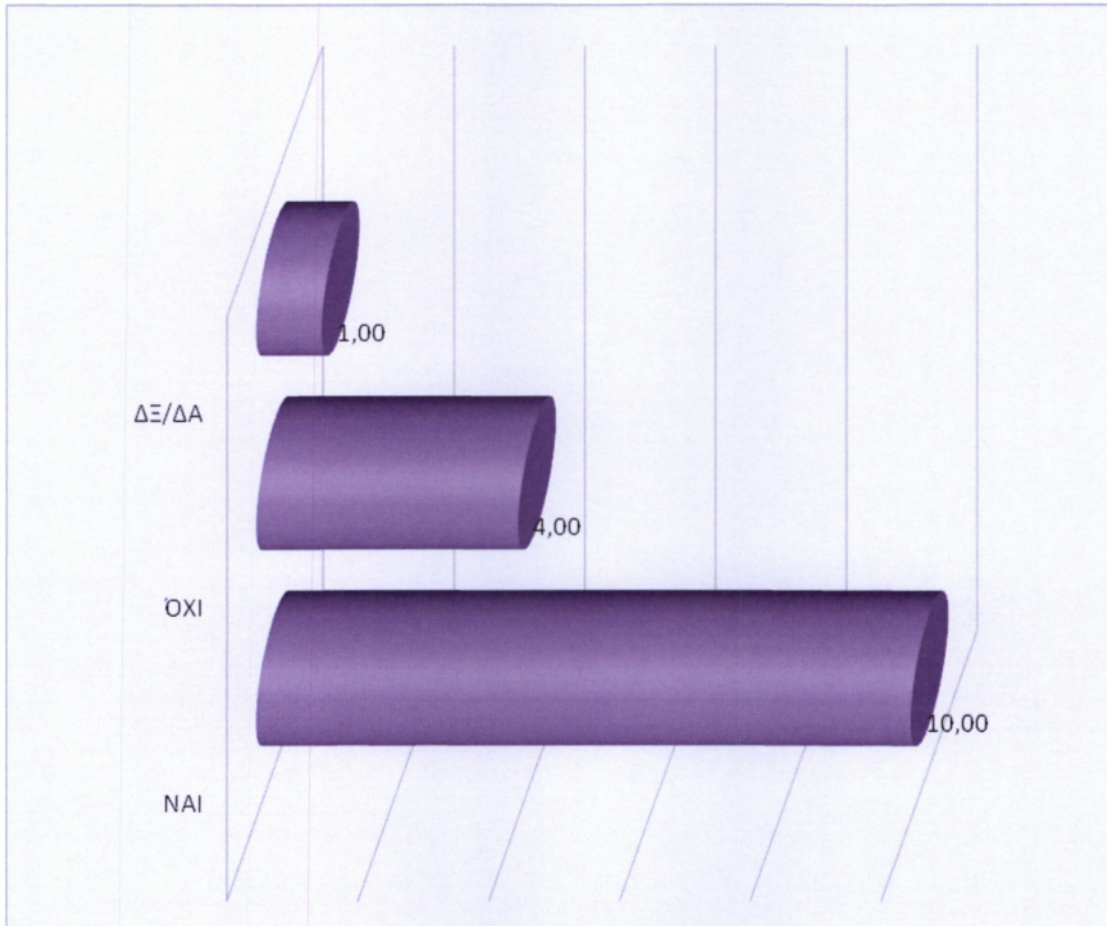

Ένα από τα βασικά ζητούμενα του νόμου είναι και ο αναπτυξιακός ρόλος των Ο.Τ.Α. Επομένως είναι απόλυτα λογικό πως μόνο δύο από τους ερωτηθέντες απάντησαν αρνητικά στην ερώτηση. Ωστόσο και σε αυτόν τον τομέα υφίσταται υστέρηση, διότι οι ελλείψεις σε πόρους και σε τεχνογνωσία αποτελούν τροχπέδη στην αξιοποίηση των αναπτυξιακών ευκαιριών.

Διάγραμμα 21:

Συνεργασία κοινοτήτων με δημοτικό συμβούλιο

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο;)

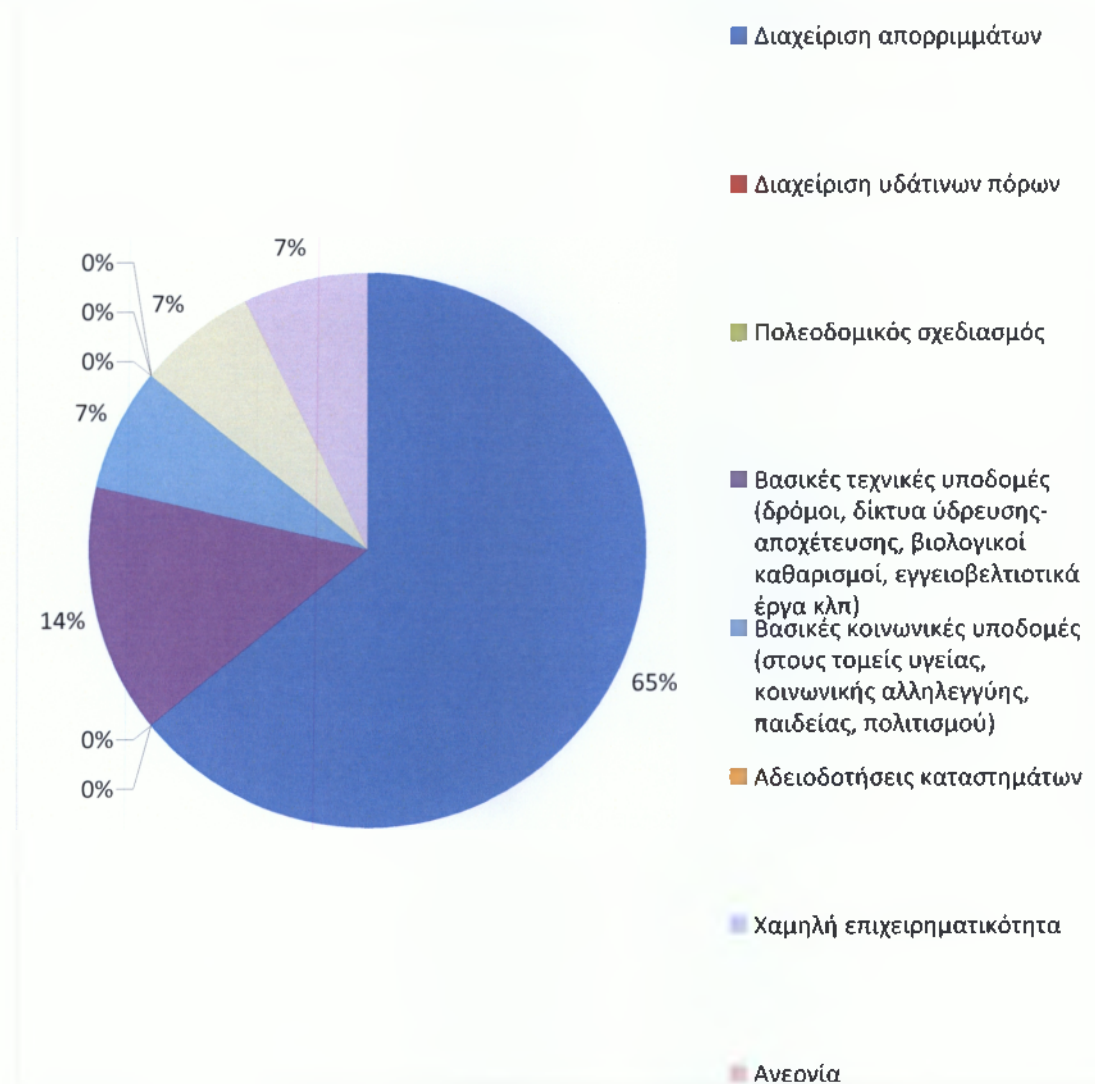

Το 67% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι δεν θα υπάρξει πρόβλημα στη συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο. Οι διαφωνίες προέρχονται από τους αιρετούς και των τριών συνενοόμενων δήμων.

Διάγραμμα 22:

Προτεραιότητα σε αντιμετώπιση προβλημάτων

(Ερώτηση: Ποια θεωρείτε ως τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα; ιεραρχήστε)

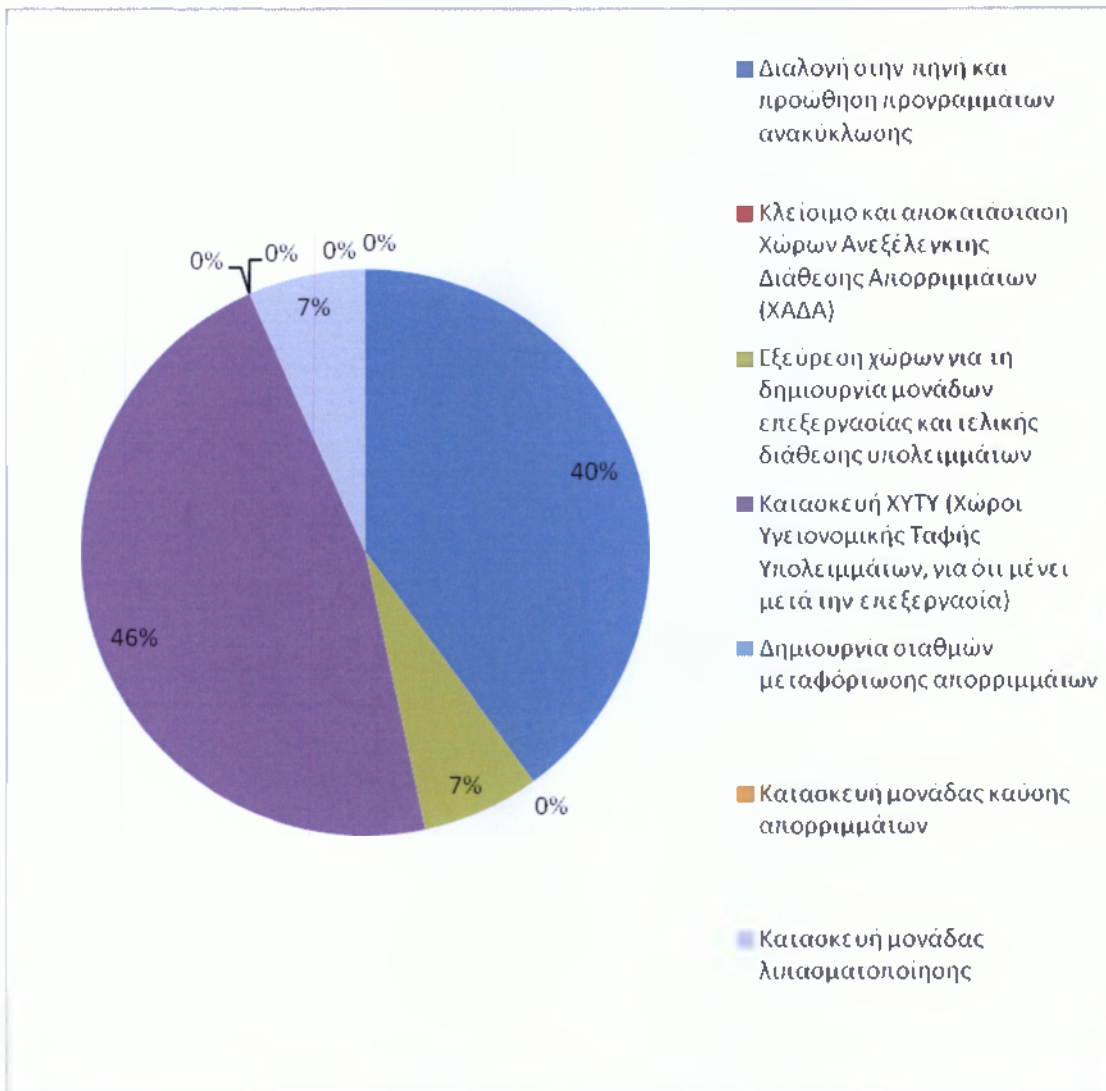

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (με ποσοστό 65%) θεωρεί ως κρίσιμο ζήτημα της περιοχής το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπισθεί κατά προτεραιότητα τη διαχείριση των απορριμμάτων, ενώ δεύτερο (με ποσοστό 14%) έρχονται οι βασικές τεχνικές υποδομές. Στις τελευταίες θέσεις έχει ιεραρχηθεί η αδειοδότηση των καταστημάτων.

Διάγραμμα 23:

Προτεραιότητα σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων

(Ερώτηση: Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων; ιεραρχήστε)

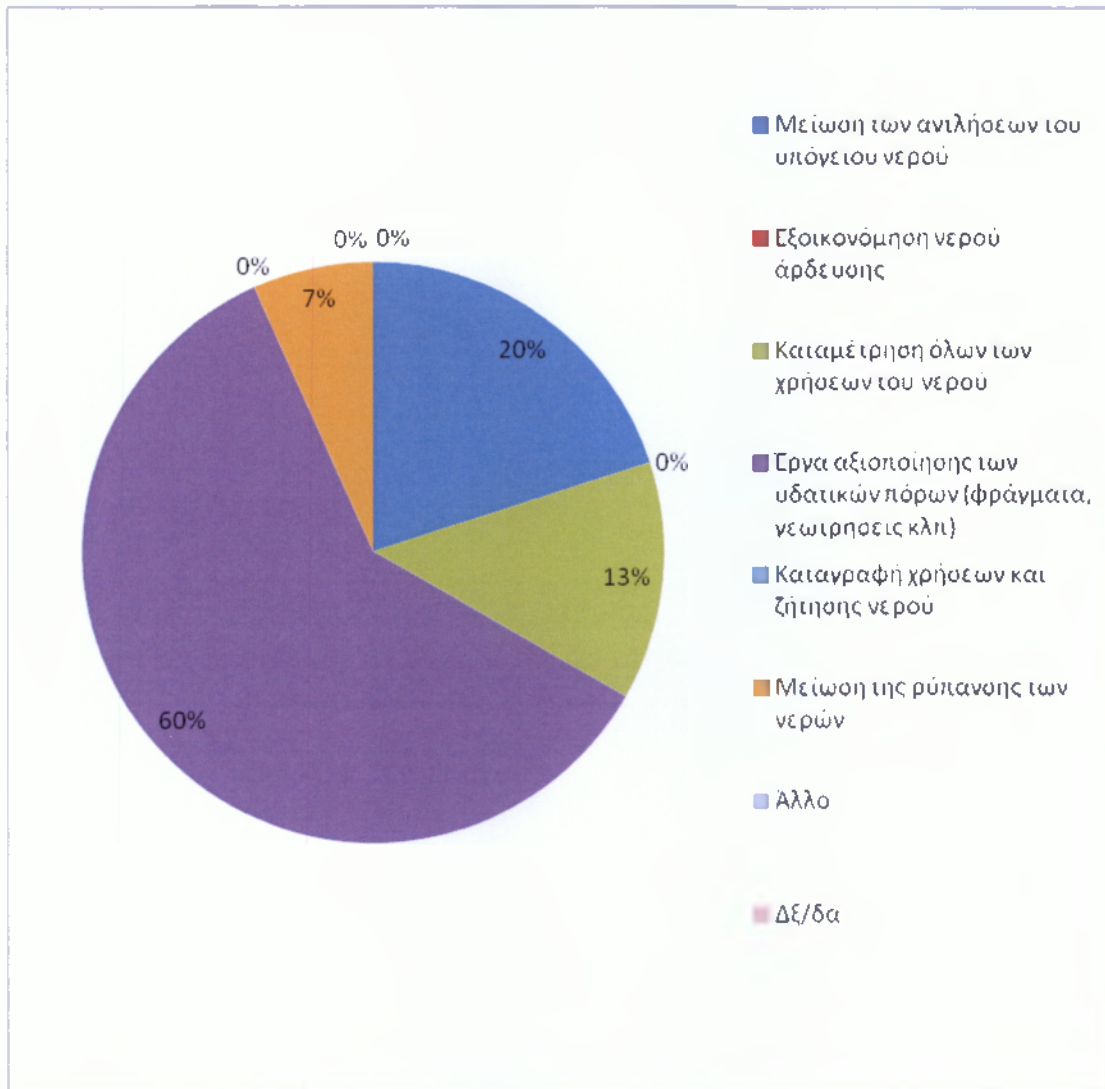

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (46%) θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων πρέπει να θέσει προτεραιότητα στην κατασκευή Χ.Υ.Τ.Υ. αλλά και στη διαλογή στην πηγή με προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης (ποσοστό 40%).

Διάγραμμα 24:

Προτεραιότητα σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων

(Ερώτηση: Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων; ιεραρχήστε)

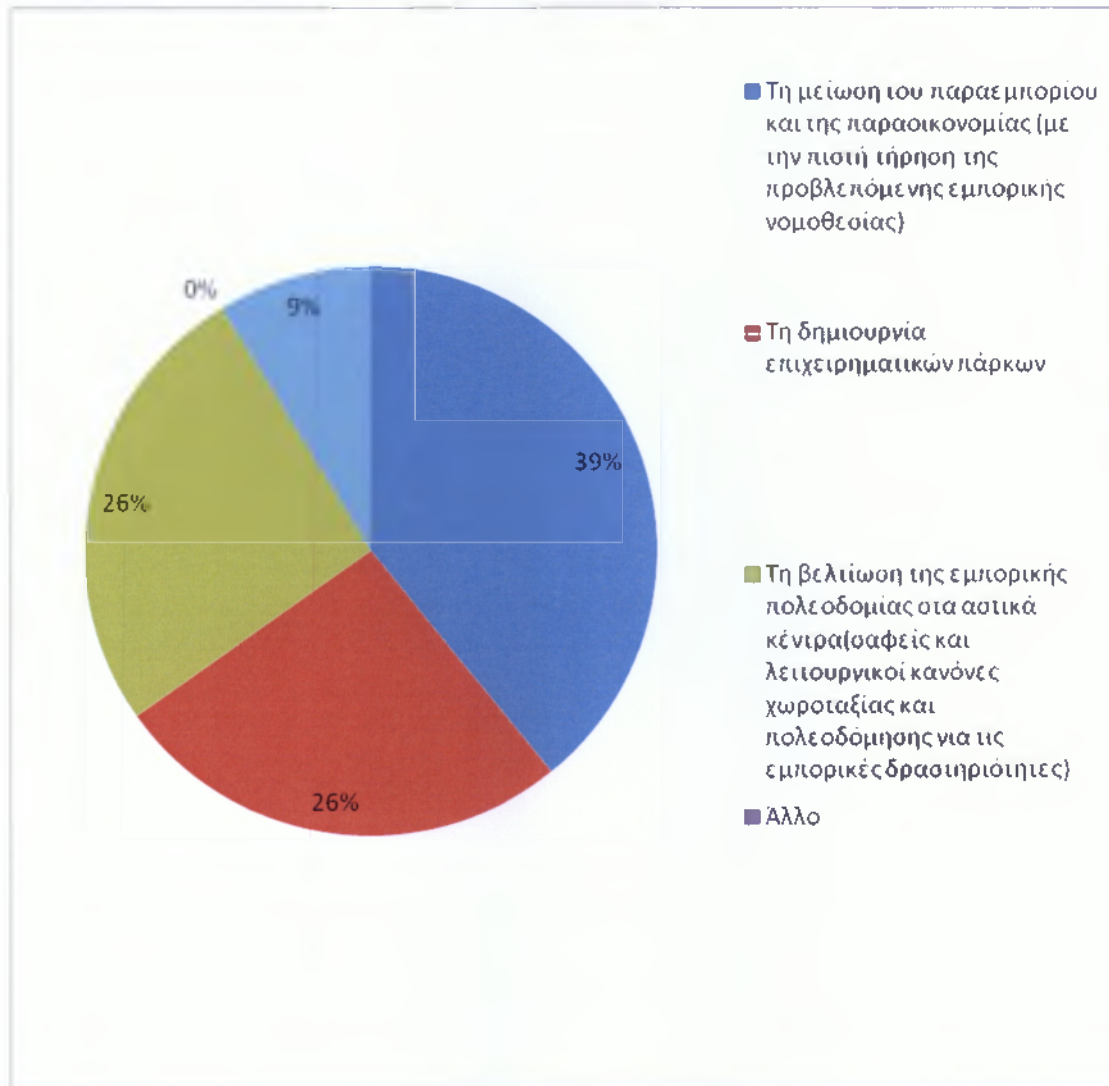

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (60%) θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων πρέπει να θέσει προτεραιότητα στην κατασκευή έργων αξιοποίησης των υδατικών πόρων, ενώ ένα ποσοστό 20% θεωρεί τη μείωση της άντλησης του υπόγειου νερού.

Διάγραμμα 25:

Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος

(Ερώτηση: Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο δήμο; πολλαπλές απαντήσεις χωρίς ιεράρχηση)

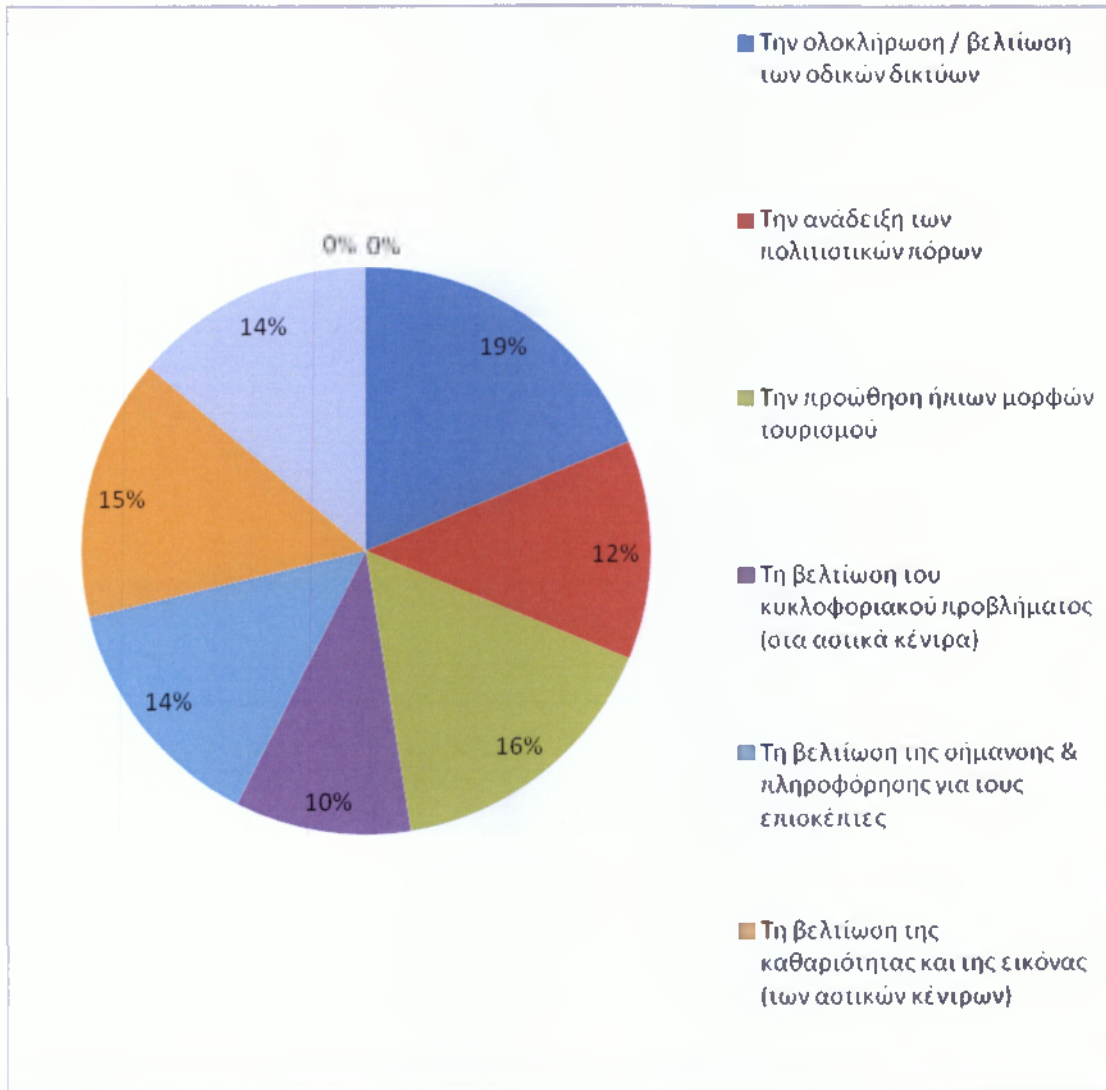

Η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας μπήκε στην πρώτη θέση της λίστας με ποσοστό 39%, ενώ στα επιχειρηματικά πάρκα και στη βελτίωση της πολεοδομικής εμπειρίας δόθηκε η δεύτερη θέση με ποσοστό 26%.

Διάγραμμα 26:

Βελτίωση επισκεψιμότητας

(Ερώτηση: Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο; πολλαπλές απαντήσεις χωρίς ιεράρχηση)

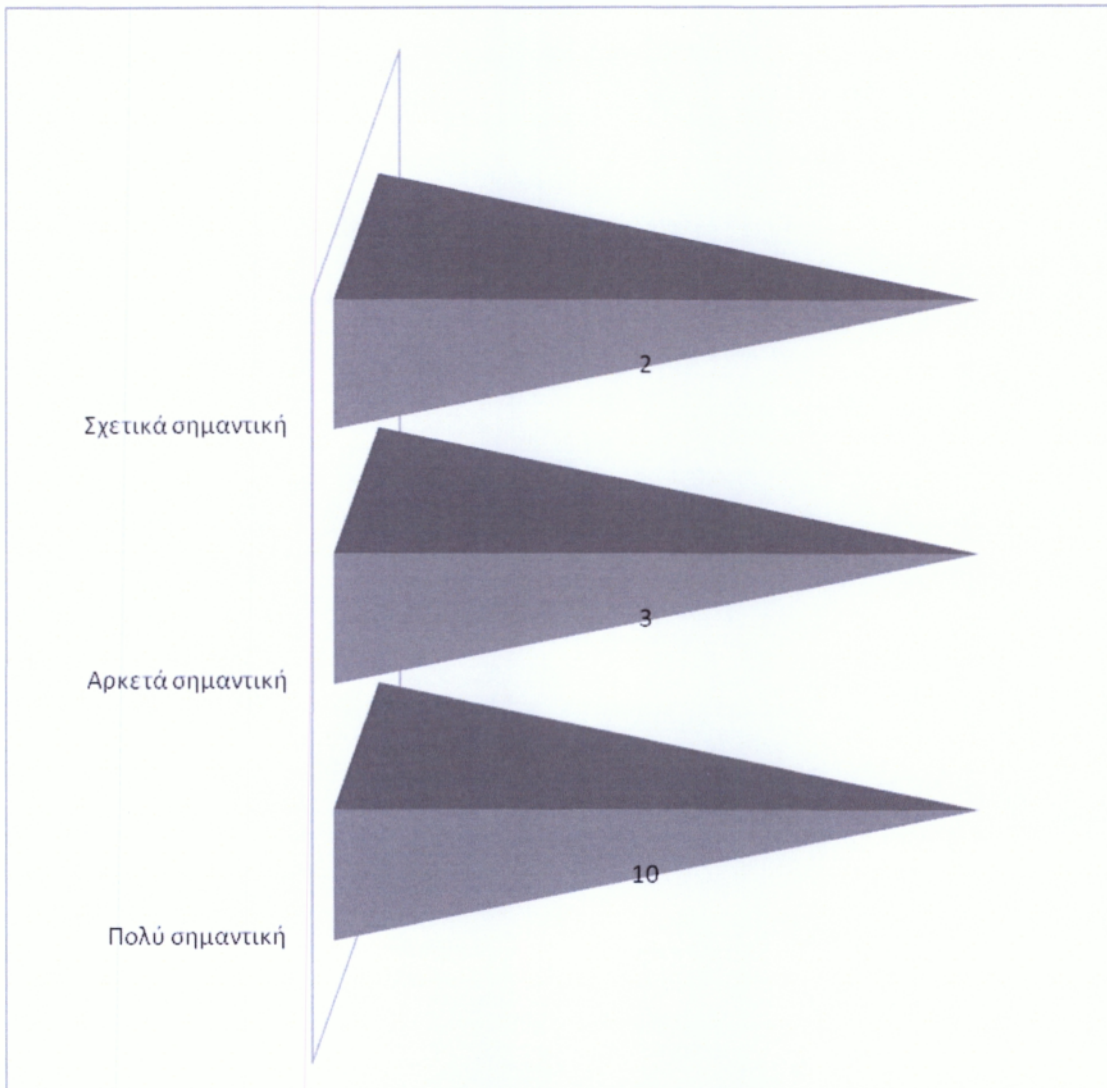

Όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν πως το οδικό δίκτυο έχει ιδιαίτερη σημασία, εφόσον αν δεν αποκατασταθεί, δημιουργούνται προβλήματα στις μετακινήσεις των ίδιων των κατοίκων, ενώ ο τουρισμός απαντήθηκε από τους 13 στο σύνολο των 15.

Διάγραμμα 27:

Συνεργασία δήμου με περιφέρεια

(Ερώτηση: Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο;)

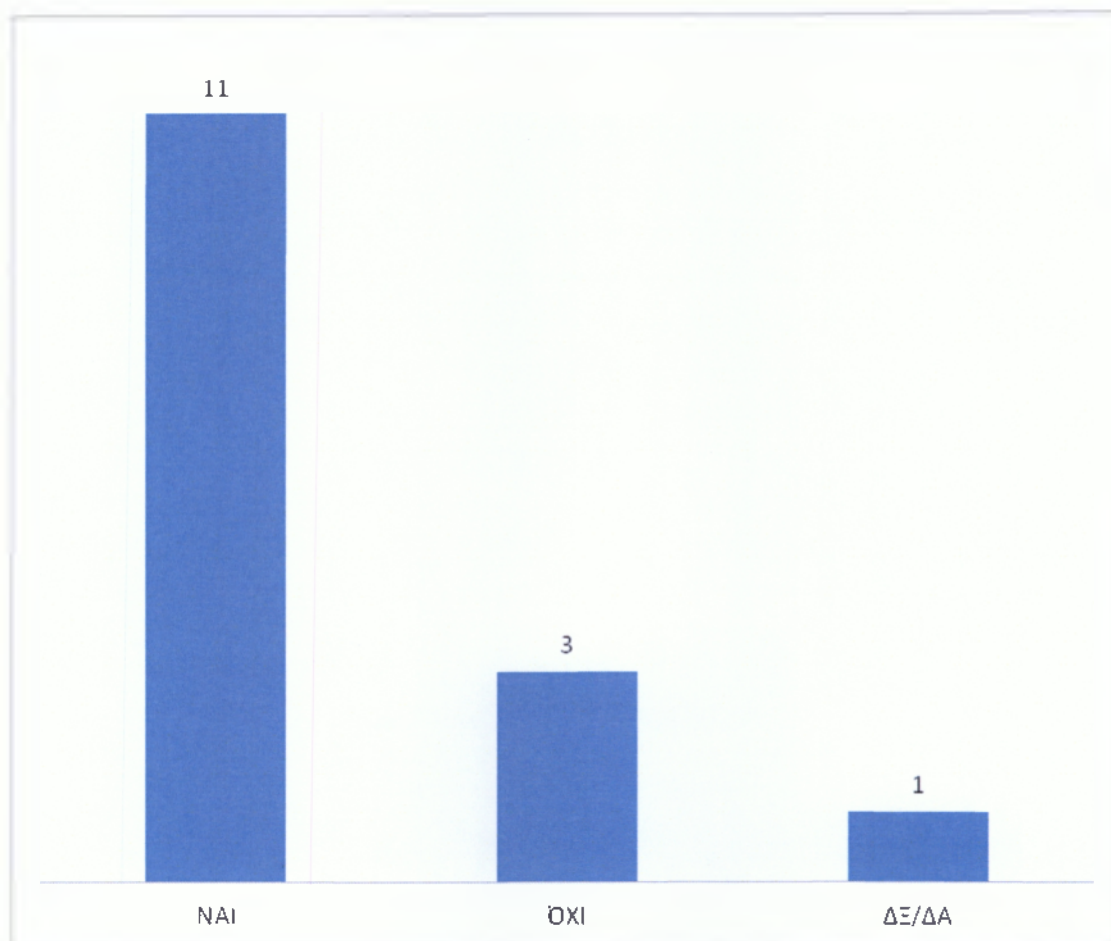

Η πλειοψηφία των αιρετών θεωρεί πως η συνδρομή της περιφέρειας είναι πολύ σημαντική για την τοπική ανάπτυξη. 10 στους 15 απάντησαν πως είναι σημαντική αυτή η συνδρομή. Ο δήμος δεν διαθέτει διαχειριστική επάρκεια, με αποτέλεσμα να καταρτίζει συμβάσεις με άλλους φορείς, όπως η περιφέρεια.

Διάγραμμα 28:

Ο δήμος ως εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι ο δήμος θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει;)

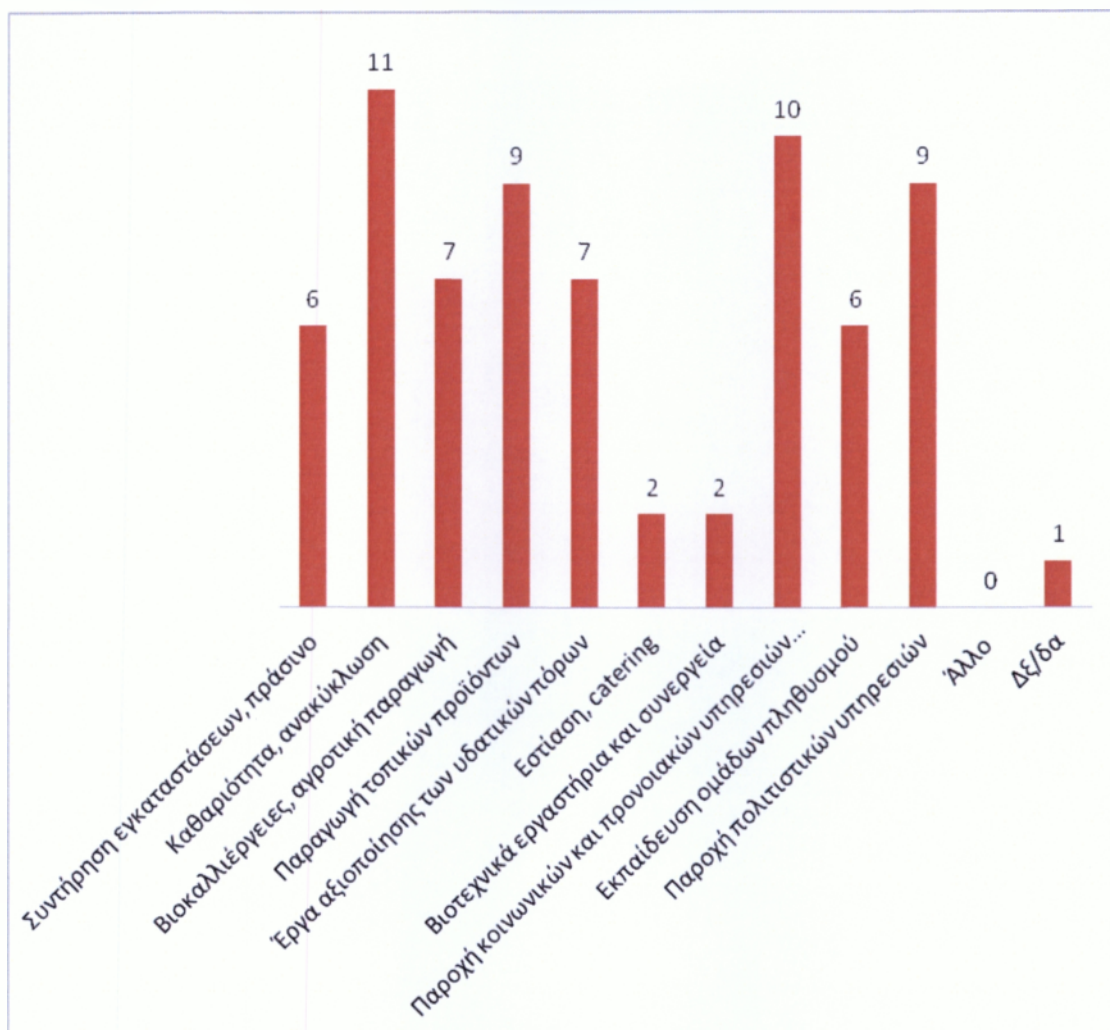

Οι 11 από τους 15 ερωτηθέντες απάντησαν έδωσαν θετική απάντηση.

Διάγραμμα 29:

Τομείς δραστηριότητας κοινωνικής επιχείρησης

(Ερώτηση: Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του δήμου; πολλαπλές απαντήσεις χωρίς ιεράρχηση)

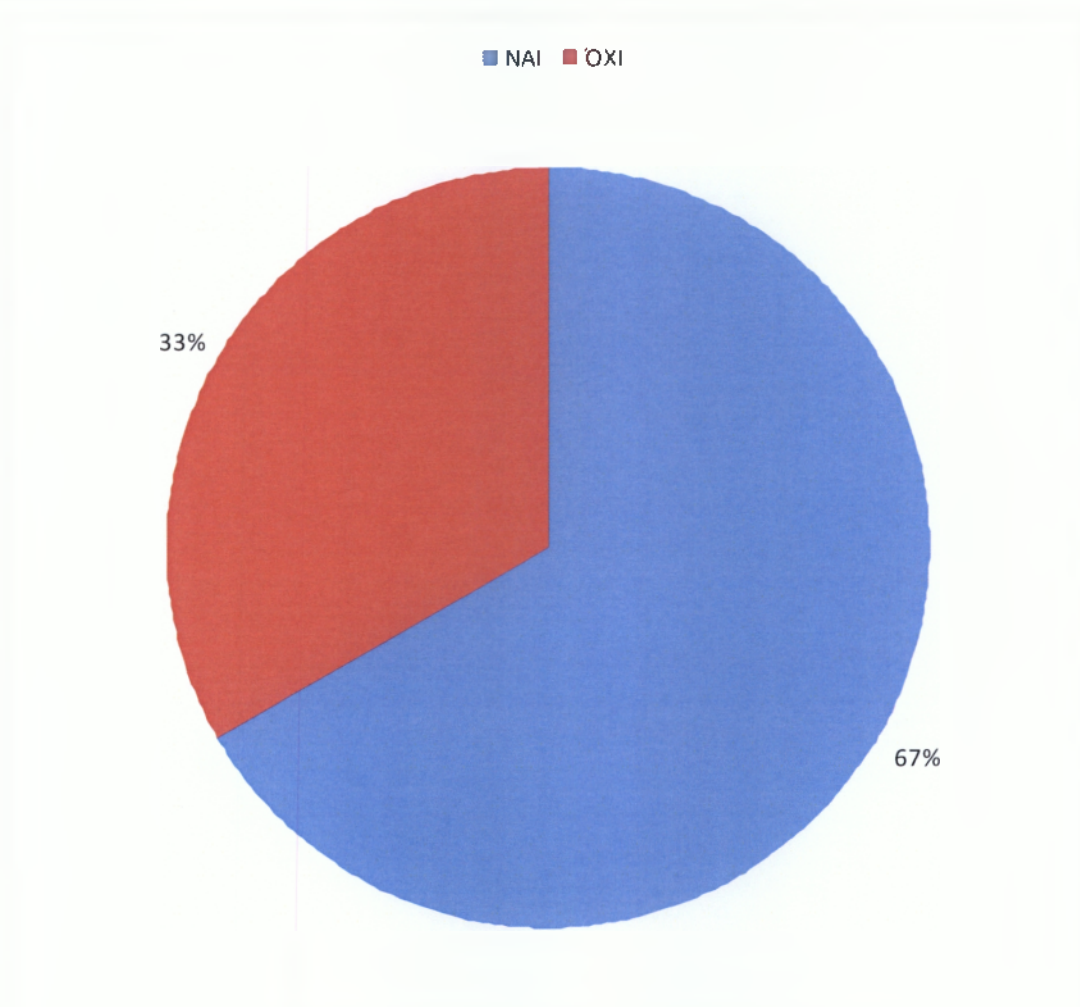

Οι απόψεις στην συγκεκριμένη ερώτηση παρουσιάζουν μεγάλη διαφορά καλύπτοντας σχεδόν όλες τις προτεινόμενες εκδοχές. Πρώτη επιλογή είναι η καθαριότητα με την ανακύκλωση (με ποσοστό 15,7%) και ακολουθεί η παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (14,3%).

Διάγραμμα 30:

Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας

(Ερώτηση: Θεωρείτε ότι ο δήμος θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας;)

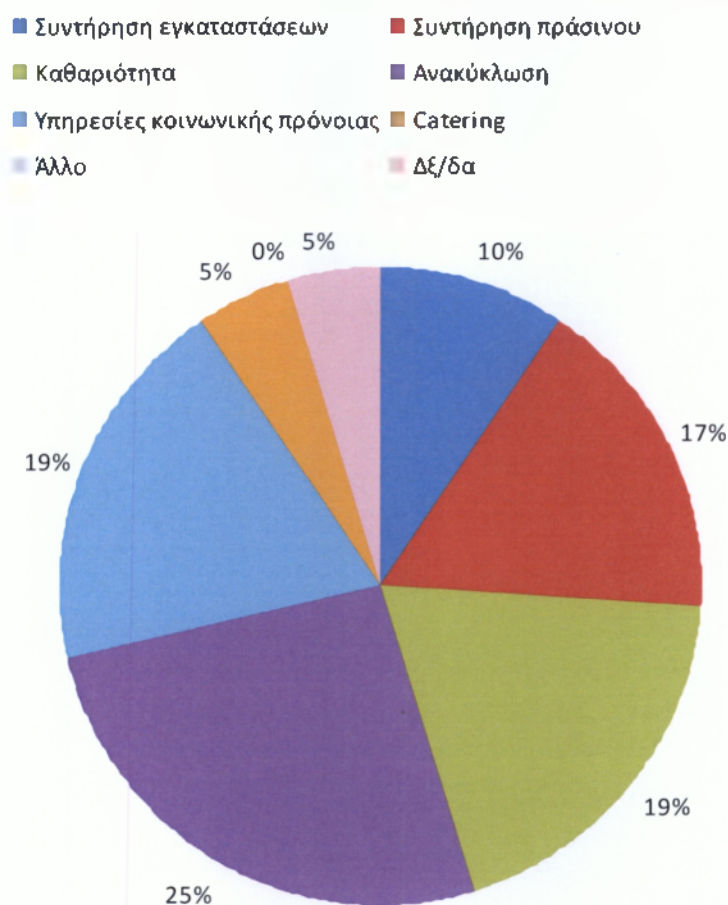

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 66,7% θεωρεί ότι ο δήμος θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.

Διάγραμμα 31:

Τομείς υπηρεσιών για προμήθεια σε δήμο

(Ερώτηση: Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν ο δήμος υπηρεσίες; πολλαπλές απαντήσεις, χωρίς ιεράρχηση)

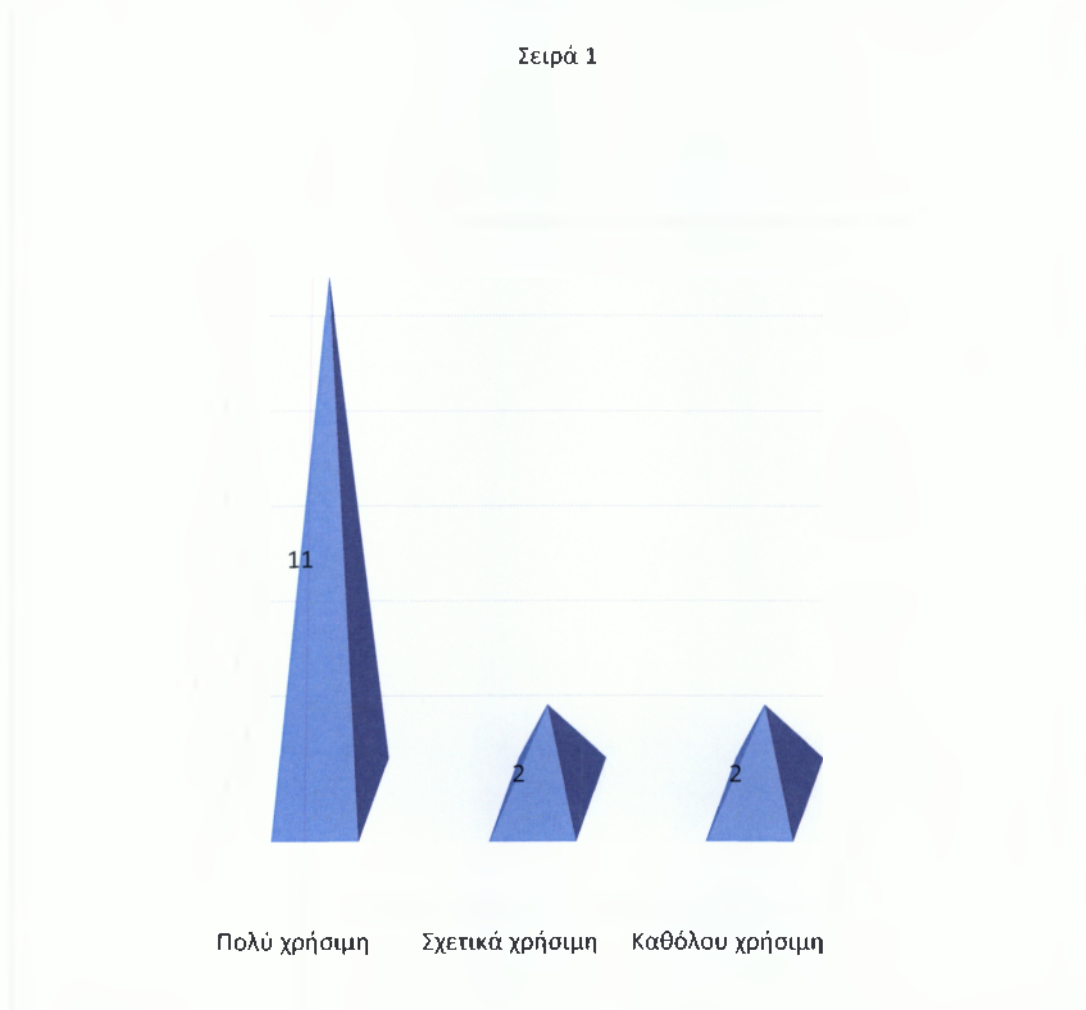

Υπάρχει μια πληθώρα απαντήσεων, αλλά η απάντηση που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο ποσοστό είναι αυτή της ανακύκλωσης, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στον τομέα των απορριμμάτων.

Διάγραμμα 32:

Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών

(Ερώτηση: Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους;)

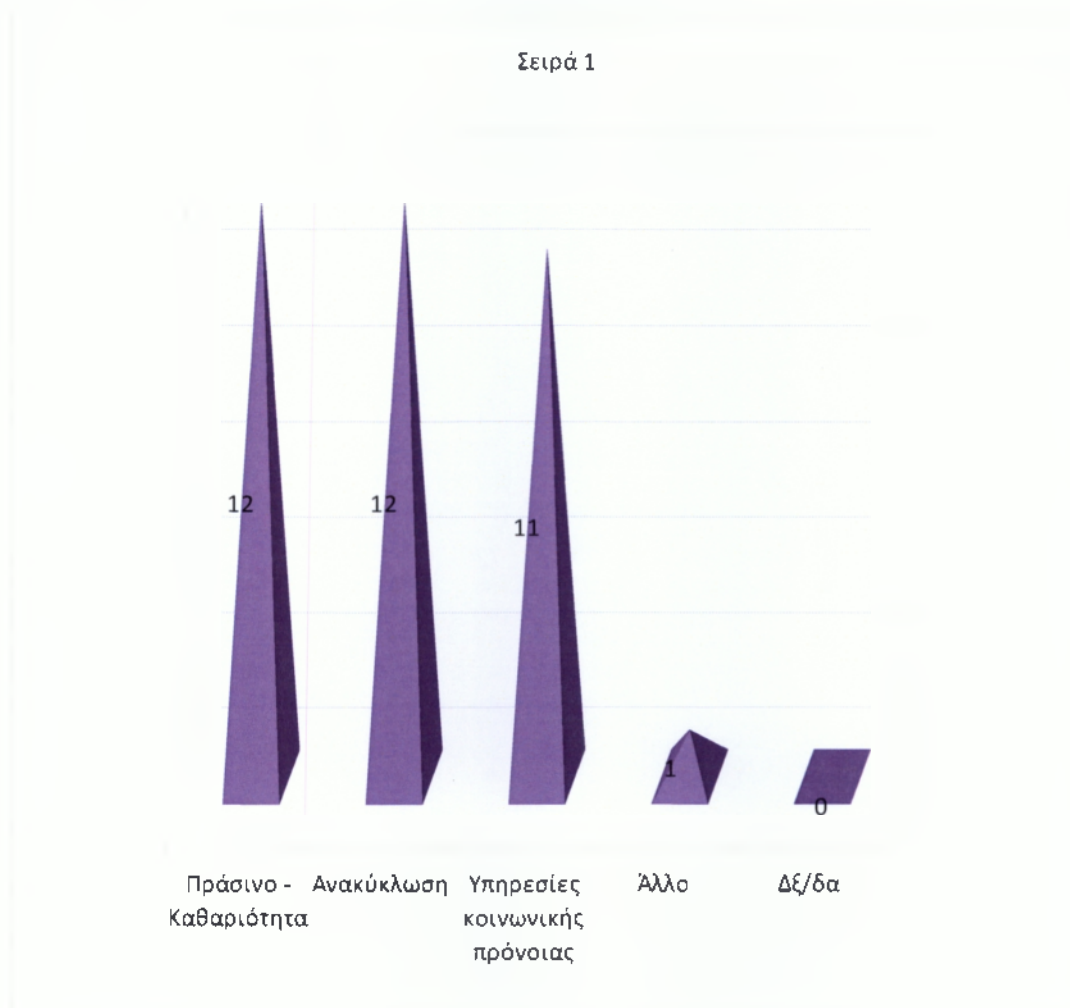

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (73,3 %) θεωρεί πολύ χρήσιμη την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από το δήμο. Ο εθελοντισμός από μόνος του είναι κάτι το αξιωματικό και θα πρέπει να επιδιώκεται και να επισημαίνεται και να επιβραβεύεται σε κάθε περίπτωση.

Διάγραμμα 33:

Τομείς αξιοποίησης εθελοντισμού

(Ερώτηση: Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων; πολλαπλές απαντήσεις, χωρίς ιεράρχηση)

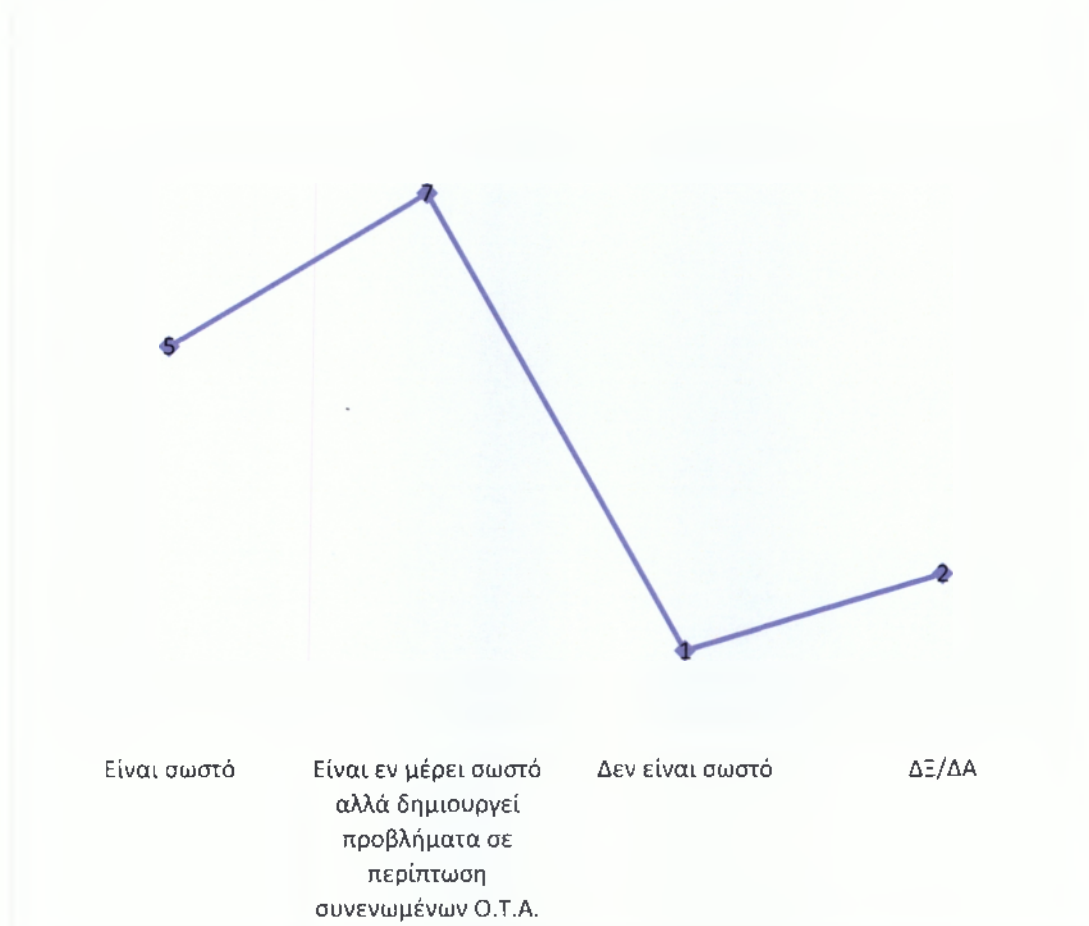

Κατά τη γνώμη των ερωτηθέντων οι υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και στους τρεις προτεινόμενους τομείς (καθαριότητα, ανακύκλωση, πρόνοια) με τον ίδιο βαθμό σπουδαιότητας. Ωστόσο, δεν θα μπορούσαμε να αγνοήσουμε την άποψη του προβάλει ένας από τους ερωτώμενους, ο οποίος υποστηρίζει ότι «ο εθελοντισμός δίνει άλλοθι για τη μη χρηματοδότηση».

Διάγραμμα 34:

Λξιολόγηση ειδικού προγράμματος εξυγίανσης των δήμων

(Ερώτηση: Πώς κρίνετε το ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων;)

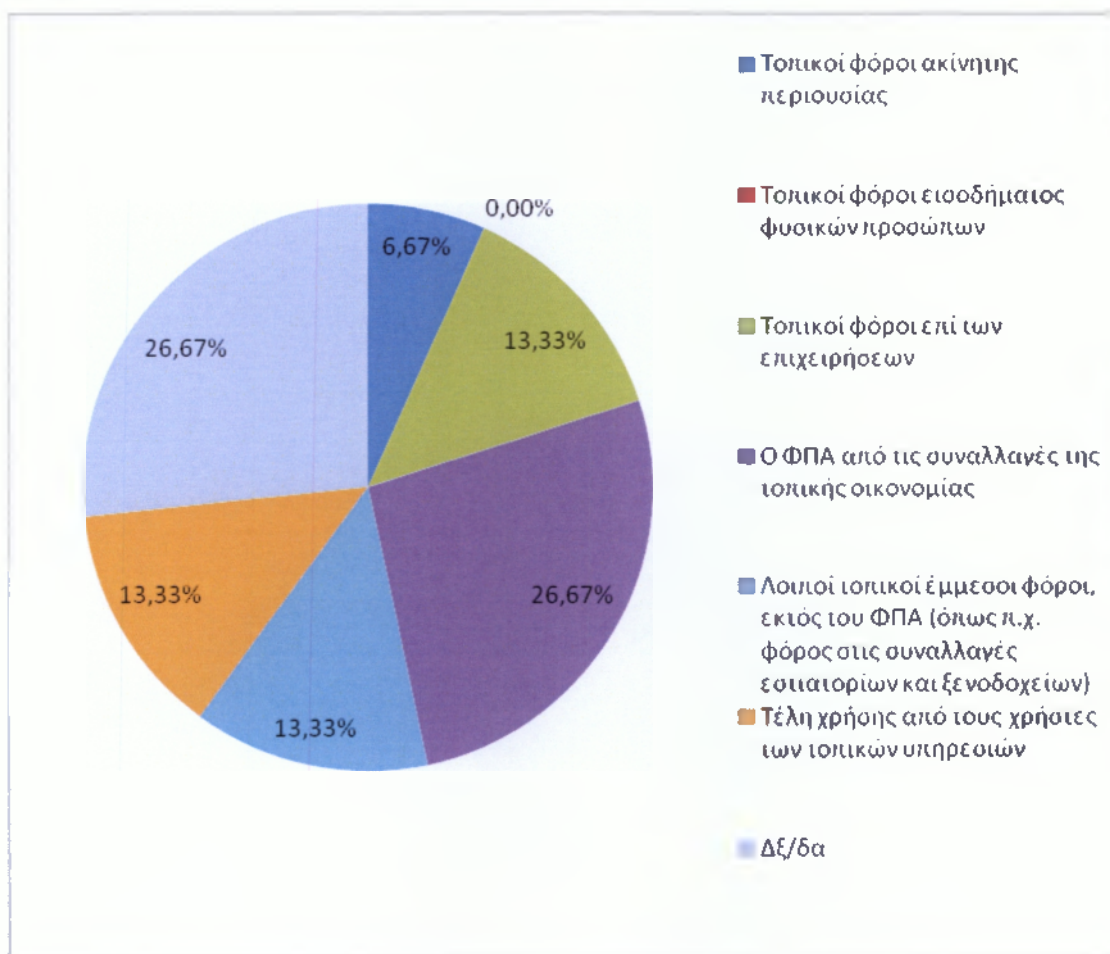

Σωστό θεωρεί το πρόγραμμα για την οικονομική εξυγίανση ένα ποσοστό 33,3% και εν μέρει σωστό το 46,7%. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί πως ο συγκεκριμένος δήμος δεν έχει ενταχθεί σε αυτό το πρόγραμμα, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 262 του νόμου, διότι δεν αντιμετώπιζε τέτοιου είδους προβλήματα.

Διάγραμμα 35:

Πιο κατάλληλες τοπικές πηγές εσόδων

(Ερώτηση: Ποιές από τις παρακάτω τοπικές πηγές εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων; ιεραρχήστε)

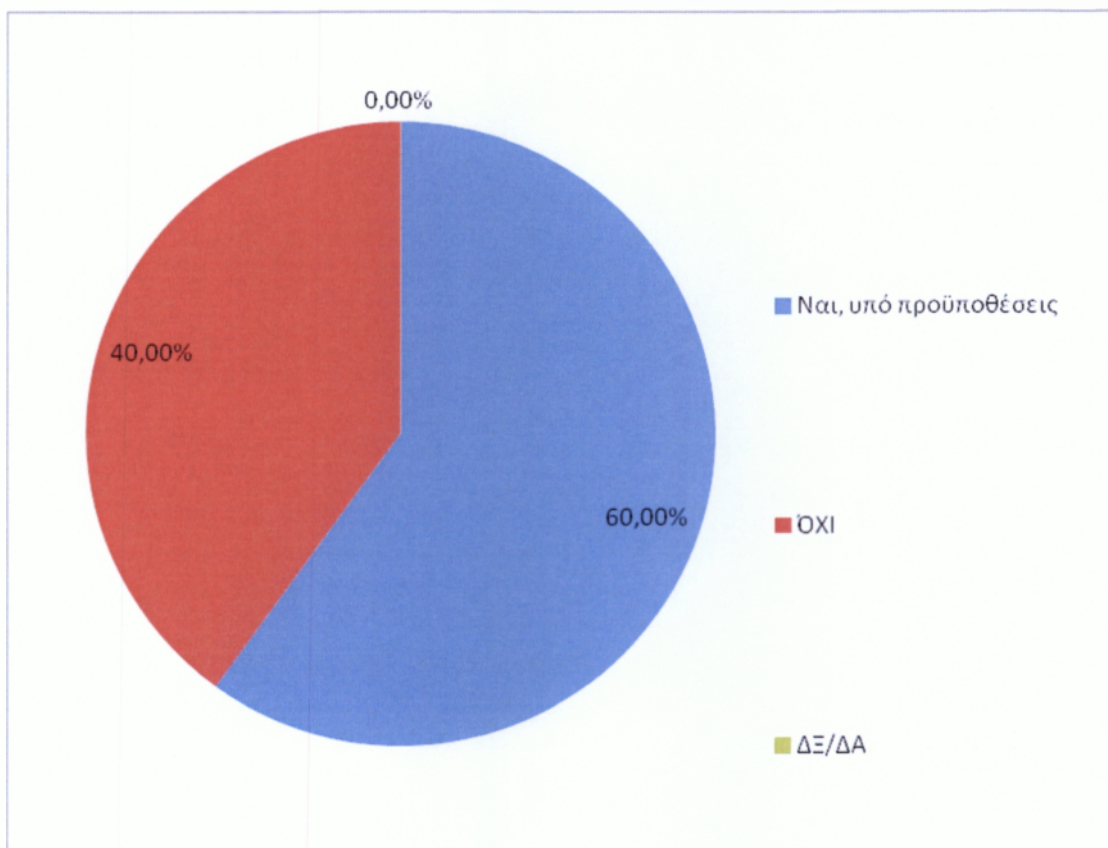

Τα έσοδα από Φ.Π.Α. με ποσοστό 26,7% έρχονται πρώτα σε επιλογή, ενώ με την ίδια προτίμηση (ποσοστό 13,3%) έρχονται οι τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων, οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι και τα τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών. Πρέπει να τονίσουμε πως ένα σημαντικό ποσοστό (26,7%) των ερωτηθέντων δεν εξέφρασε άποψη.

Διάγραμμα 36:

Συνεργασία με ιδιωτικό τομέα

(Ερώτηση: Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων;)

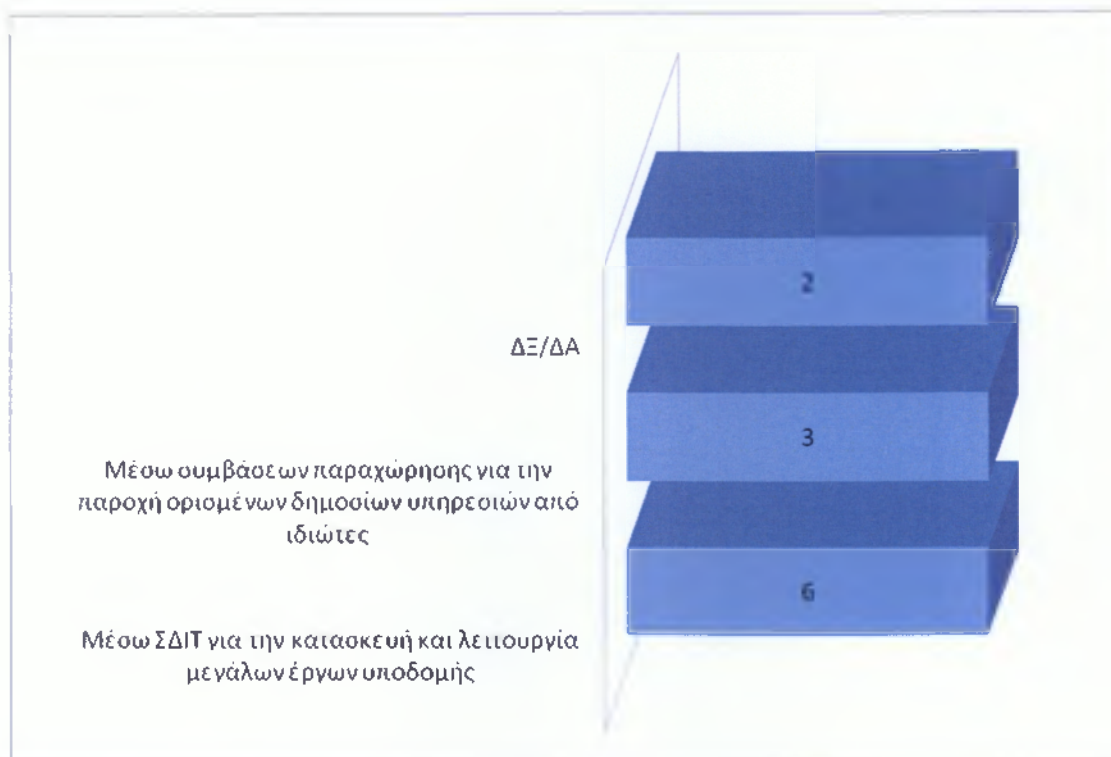

Οι συμβάσεις παραχώρησης είναι πλέον μια πραγματικότητα. Πληθώρα χωρών εφαρμόζουν τις Σ.Δ.Ι.Τ. Για το δημόσιο τομέα, βασικός στόχος ενός προγράμματος Σ.Δ.Ι.Τ. είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του ιδιωτικού τομέα προκειμένου να βελτιωθούν οι υπηρεσίες που παρέχει ο δημόσιος τομέας. Για το λόγο αυτό το 60% των ερωτηθέντων απάντησε πως συμφωνεί, αλλά πάντα με προϋποθέσεις.

Διάγραμμα 37:

Μορφές συνεργασίας με ιδιωτικό τομέα

(Ερώτηση: Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσατε, πολλαπλές απαντήσεις, χωρίς ιεράρχηση)

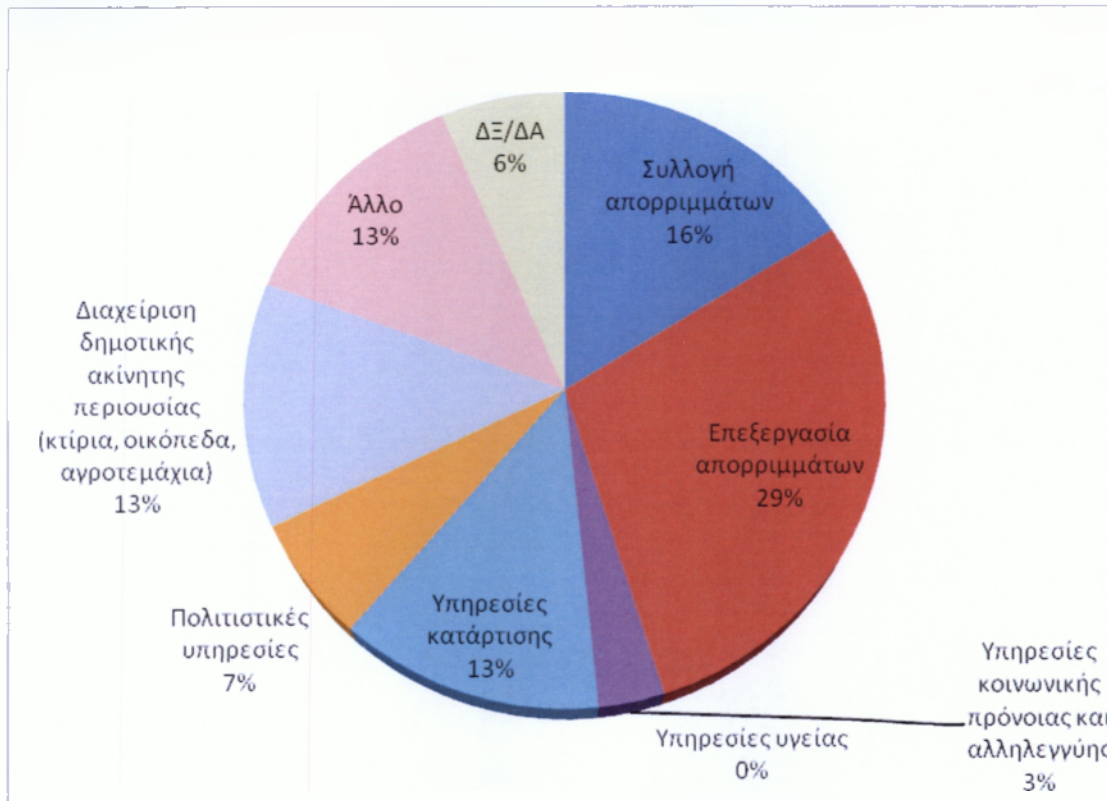

Το 54,5% των ερωτηθέντων θα συμφωνούσε η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα να γινόταν μέσω των Σ.Δ.Ι.Τ. για την κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής, κάτι που κάθε τόπος έχει ανάγκη.

Διάγραμμα 38:

Παραχώρηση υπηρεσιών σε ιδιώτες

(Ερώτηση: Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες; πολλαπλές απαντήσεις, χωρίς ιεράρχηση)

Η επεξεργασία απορριμμάτων συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη προτίμηση (29%) ενώ ακολουθεί με 16,1% η συλλογή απορριμμάτων. Ένα ποσοστό 12,9% είναι αντίθετο σε οποιασδήποτε μορφής παραχώρηση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ο συγκεκριμένος δήμος στον οποίο έγινε η έρευνα δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλος πληθυσμιακά. Το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από 21 μέλη. Δυστυχώς δεν στάθηκε δυνατό να συμπληρωθούν τα ερωτηματολόγια και να γίνουν συνεντεύξεις από το σύνολο των αιρετών, γεγονός που θα έδινε μεγαλύτερη εγκυρότητα στα αποτελέσματα. Επίσης, από το σύνολο των ερωτηθέντων μόνο δύο είναι γυναίκες. Ηλικιακά, πρόκειται για αιρετούς με νεαρή και λίγο πιο μεγάλη ηλικία, ενώ δεν υπάρχει αιρετός ιδιαίτερα μεγάλης ηλικίας, που ενδεχομένως θα μπορούσε να έχει πιο συντηρητικές απόψεις. Ακόμα, άξιο λόγου είναι το μορφωτικό επίπεδο των αιρετών. Πρόκειται για άτομα στην πλειοψηφία με πανεπιστημιακή μόρφωση, ακόμα και κάτοχοι μεταπτυχιακών/διδακτορικών, γεγονός που επιτρέπει καλύτερη θεώρηση των πραγμάτων. Κατά το ήμισυ, οι ερωτηθέντες αιρετοί έχουν εμπειρία στην τοπική αυτοδιοίκηση, αφού συμμετείχαν σε ήδη αιρετά όργανα.

Σύμφωνα με τον επικεφαλής του δήμου Ικαρίας το νέο μεταρρυθμιστικό εγχείρημα θα μπορούσε, θεωρητικά, να επιφέρει μεγαλύτερη ομοιογένεια και αποδοτικότητα σε σχετικά, μόνο, μικρούς πληθυσμιακά δήμους, όπως ο δήμος Ικαρίας και όχι σε μεγαλύτερους δήμους⁴⁷. Στην ερώτηση σχετικά με την αξιολόγηση του προγράμματος, δήλωσε πως βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση, ωστόσο, υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις (βλ. και διάγραμμα 1). Σε αυτό το πνεύμα κινήθηκαν οι απαντήσεις από σχεδόν όλους τους ερωτηθέντες αιρετούς. Θεωρούν πως ήταν σωστή η θέσπιση του μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος, αφού τρεις, επιμέρους, μικρές οντότητες ενώθηκαν και προέκυψε ένας πιο δυνατός τοπικός οργανισμός και μάλιστα χωρίς να υπάρξουν ιδιαίτερες αντιδράσεις. Οι αιρετοί πιστεύουν πως το γεγονός αυτής της συνένωσης μπορεί να προσφέρει επιμέρους ευκαιρίες για ανάπτυξη. Επιμέρους υπηρεσίες συστάθηκαν και άλλες αναδιοργανώθηκαν, για την εξυπηρέτηση των αναγκών.

Ωστόσο, μείζονος σημασίας είναι η έλλειψη πόρων, που δεν επιτρέπει να εφαρμοστούν οι καλές προθέσεις. Οι επιθυμίες δεν ταυτίζονται πάντα με την εφαρμογή. Δεν έγιναν όλα έτσι όπως είχαν προβλεφθεί. Πέρα από τις λοιπές

⁴⁷ Ο νυν δήμαρχος Θεσσαλονίκης, Γιάννης Μπουτάρης, κάνει λόγο για «γιγαντιαίους δήμους» με «γυάλινα πόδια».

δυσκολίες, τις καθυστερήσεις, την απροθυμία ελαχίστων, οι τρέχουσες (οικονομικές) συνθήκες δεν μπόρεσαν να οδηγήσουν στα αποτελέσματα, που ευαγγελίζεται η αιτιολογική έκθεση του Ν. 3852/2010. Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων χωρίς τους αντίστοιχους οικονομικούς πόρους είναι το σημαντικότερο πρόβλημα, που εντοπίζουν οι αιρετοί μαζί με την έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (βλ. διάγραμμα 2).

Πολλά προβλήματα όχι μόνο δεν επιλύθηκαν άλλα έγιναν και εντονότερα. Για την Ικαρία, ο δήμαρχος υποστηρίζει πως συνεχίζει να υπάρχει η άποψη, που επικρατούσε στο παρελθόν, πως πρόκειται για ένα «ξεχασμένο» μέρος.

Η υποστελέχωση είναι άλλο ένα θέμα που απασχολεί και δυσχεραίνει όλους του δήμους. Η έλλειψη, κυρίως, της εξειδίκευσης δημιουργεί πολλά προβλήματα. Η μεταρρύθμιση θα έπρεπε να συνδυαστεί με ένα ενισχυμένο πρόγραμμα προσλήψεων και τη δημιουργία μιας ενιαίας και ικανοποιητικής μισθολογικής βάσης, κάτι που φυσικά δεν έγινε. Οι προσλήψεις μόνο σε εποχιακό επίπεδο δεν δίνουν λύση στα προβλήματα. Το πρόβλημα αυτό αναφέρεται και από το δήμαρχο στην ερώτηση για τα σημαντικότερα προβλήματα που θεσμού (βλ. διάγραμμα 2).

Ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα που διαθέτει ο δήμος είναι οι φημισμένες ιαματικές πηγές του, οι οποίες όμως παραμένουν αναξιοποίητες. Ο δήμος θα πρέπει να μεριμνήσει άμεσα για την αξιοποίηση αυτού του «θείου δώρου», είτε με σύσταση δημοτικής εταιρείας είτε με συνεργασία με ιδιωτικά κεφάλαια και να αποκτήσει το νησί παγκόσμια προβολή και επισκεψιμότητα.

Ο δήμος χρειάζεται να προβεί σε τεχνολογική αναβάθμιση. Θα πρέπει να προσαρμοστεί και να υιοθετήσει νέες τεχνολογίες και πρακτικές, διότι σε αυτόν τον τομέα παρατηρείται ιδιαίτερα έντονη υστέρηση. Ο ψηφιακός αναλφαβητισμός είναι μια πραγματικότητα, που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί, εάν θέλει να ακολουθήσει ο δήμος το πνεύμα των καιρών.

Ένας σύγχρονος οργανισμός, όπως ένας δήμος, που δανείζεται, επιχειρεί, επιδοτείται και αναζητά χρηματοδοτούμενα προγράμματα, χρειάζεται να πείθει και να προβάλλει μια αξιόπιστη εικόνα προς τα έξω. Επομένως, ο δήμος θα πρέπει να διεκδικήσει τη διαχειριστική του επάρκεια και να μεριμνήσει για την εφαρμογή συστημάτων ποιότητας και προτύπων ISO, που θα βοηθήσει στη θέση και επίτευξη στόχων.

Όταν συσταθεί και ξεκινήσει να λειτουργεί το ερευνητικό ινστιτούτο νησιωτικής πολιτικής⁴⁸, ο δήμος θα πρέπει να επιδιώξει την άμεση συνεργασία μαζί του με διεξαγωγή ερευνών και μελετών για το νησί.

Βέβαια όλα τα παραπάνω είναι συνάρτηση της ύπαρξης και της διαθεσιμότητας των πόρων, ανθρώπινων και μη. Ο δήμαρχος ανέφερε πως ο συνδυασμός της μειωμένης χρηματοδότησης με την αύξηση των αρμοδιοτήτων των δήμων ακυρώνει τις όποιες προσπάθειες για ουσιαστική δράση, ιδιαίτερα σε ακριτικές περιοχές, όπως η Ικαρία, όπου ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ανεπτυγμένος και ουσιαστικά υποκαθιστά την απύσχα κεντρική διοίκηση. Η απαξίωση της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω των περικοπών οδηγεί στην κατάρρευση του κοινωνικού κράτους και της αυτοδιοίκησης.

Κλείνοντας, αυτό που θέλουμε να τονίσουμε είναι πως δε χρειαζόμαστε μια αυτοδιοίκηση που να έχει απλά μια ανώδυνη διαχειριστική λειτουργία, χωρίς αναπτυξιακό χαρακτήρα και όραμα. «Η χειραφέτηση της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι το ζητούμενο για την αυριανή Ελλάδα» (Μπουτάρης, 2013) και αυτό θα πρέπει να γίνει κτήμα σε όλους τους αιρετούς, πέρα και πάνω από προσωπικά και μικροπολιτικά συμφέροντα.

⁴⁸Το ερευνητικό ινστιτούτο νησιωτικής πολιτικής προβλέπεται από το άρθρο 208 του Ν. 3852/2010.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Η τοπική αυτοδιοίκηση, όπως έχουμε αναφέρει ξανά, είναι θεσμός απόλυτα συνυφασμένος με την ιστορία του ελληνικού έθνους. Κάθε μεταρρύθμιση που συντελείται θα πρέπει να γίνεται με γνώμονα το συμφέρον των πολιτών και την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών τους.

Η ποιοτική βελτίωση της αυτοδιοίκησης είναι προϋπόθεση για τη συνολική βελτίωση της ποιότητας της ζωής των δημοτών. Οι αιρετοί θα πρέπει να παλεύουν καθημερινά για αυτό το σκοπό, μακριά από τα μικροκομματικά συμφέροντα.

Αν οι τοπικοί ηγέτες έχουν όραμα και πολιτική βούληση μπορούν να έχουν συμμάχους στον αγώνα τους τους δημότες και να δώσουν στην αυτοδιοίκηση τη θέση που της αξίζει πραγματικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Α΄βάθμιας Αυτοδιοίκησης

Οι απαντήσεις στον ερωτηματολόγιο είναι ΑΚΡΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς στατιστικής και κανένας δε θα λάβει γνώση των ατομικών σας στοιχείων ή απαντήσεων, ούτε Δημόσια Αρχή, ούτε ιδιώτης.

Βασικές διευκρινίσεις:

- Υπάρχουν τρεις τύποι ερωτήσεων: (α) πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, (β) πολλαπλών απαντήσεων με ιεράρχηση, (γ) μοναδικής απάντησης. Οι δύο πρώτοι τύποι ερωτήσεων προσδιορίζονται, όπου απαντώνται, με **‘δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση’** ή **‘ιεραρχήστε’**, αντίστοιχα. Όλες οι άλλες ερωτήσεις για τις οποίες δεν προσδιορίζεται ο τρόπος απάντησης, ανήκουν στην τρίτη κατηγορία.
- Οι παραπάνω κανόνες δεν ισχύουν με συνέπεια για τις ερωτήσεις 1-11 (‘Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου’).
- Όπου ζητείται **ιεράρχηση** των απαντήσεων, χρησιμοποιούμε την κλίμακα: **‘1: το πιο σημαντικό, 2: το δεύτερο πιο σημαντικό, κλπ’**.
- Σημειώστε τις απαντήσεις σας με X.

ΑΜ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: _____

ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ: _____

Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου

1. Στοιχεία εκλογής (α)

1.01	Δήμος			
1.02	Δημοτική ενότητα			
1.03	Ονοματεπώνυμο			
1.04	Τηλέφωνο			
1.05	Δ/ση ηλεκτρ. ταχυδρομείου (e-mail)			
	Συνδυασμός	1.06 Επώνυμο επικεφαλής		
		1.07 Επιτυχών [1]		
		1.08 Επιλαχών [2]		
1.09	Εκλογική ταυτότητα		Επικεφαλής συνδυασμού	(1)
			Δημοτικός Σύμβουλος	(2)
			Τοπικός Σύμβουλος	(3)

1.10	Αναληφθείσα θέση ευθύνης	Αντιδήμαρχος	(1)
		Άλλη (προσδιορίστε)	(2)
		1.11 _____	
		Καμία	(3)

2. Φύλο ερωτώμενου (γ)

Άρρεν	(1)
Θήλυ	(2)

3. Ηλικιακή Ομάδα (α)

18-24	(1)
25-34	(2)
35-44	(3)
45-54	(4)
55-64	(5)
65+	(6)

4. Επίπεδο εκπαίδευσης (α)

Δημοτικό	(1)
Γυμνάσιο	(2)
Λύκειο	(3)
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)	(4)
ΑΕΙ/ΤΕΙ	(5)
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	(6)

5. Απασχόληση (πριν την πρόσφατη εκλογή σας ή πριν την πρώτη εκλογή σας αν είχατε επανεκλεγεί σε θέση αιρετού) (α)

Δημόσιος Υπάλληλος	(1)
Ιδιωτικός Υπάλληλος	(2)
Επιχειρηματίας	(3)
Ελεύθερος Επαγγελματίας	(4)
Εργάτης	(5)
Αγρότης	(6)
Συνταξιούχος	(7)
Δεν εργάζεται	(8)

6. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

7. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, ως: (α)

	7.1	7.2 Έτη
Νομάρχης		(1)
Δήμαρχος		(2)
Πρόεδρος Κοινότητας		(3)
Νομαρχιακός Σύμβουλος		(4)
Δημοτικός Σύμβουλος		(5)
Κοινοτικός Σύμβουλος		(6)
Τοπικός Σύμβουλος		(7)
Πάρεδρος		(8)
Άλλο (προσδιορίστε):		(9)

8. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (κράτος ή ΔΕΚΟ ή νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης); (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

9. Προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως: (α)

	9.1	9.2 Έτη
Βουλευτής		(1)
Στο ΔΣ οργανισμού		(2)
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας		(3)
Άλλο (προσδιορίστε):		(4)

10. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

11. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ως: (β)

μέλος απλό
του μέλος Έτη
ΔΣ (1) (2)

11.1	Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος			11.1.1	
11.2	Συνεταιρισμός			11.2.1	
11.3	Επιμελητήριο			11.3.1	
11.4	Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)			11.4.1	
11.5	Αθλητικός σύλλογος			11.5.1	
11.6	Άλλο (προσδιορίστε)			11.6.1	

12. Ποια ήταν τα κίνητρα συμμετοχής σας στις δημοτικές εκλογές; (ιεραρχήστε)
(α)

12.1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	
12.2	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	
12.3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	
12.4	Άλλο	
	12.4.1 Προσδιορίστε:	

Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης

B.1 Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

13. Πως αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (α)

Είμαι στη σωστή κατεύθουση	(1)
Είμαι στη σωστή κατεύθουση αλλά έχει αδυναμίες	(2)
Είμαι σε λάθος κατεύθουση	(3)
Δξ/δα	(4)

14. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους (επιχορηγήσεις)	14.1
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας	14.2
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (περιορισμένα ίδια έσοδα)	14.3
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση (διοικητική, πολιτική, οικονομική)	14.4
Άλλο (προσδιορίστε):	14.5
Κανένα από τα παραπάνω	14.6
Δξ/δα	14.7

15. Θεωρείτε ότι η Α' βάρδια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε: (α)

	Ναι (1)	Όχι (2)	Δξ/ δα (3)	Ερωτ/ σ η
Θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση συμμετοχικής δημοκρατίας)				15.01
Θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών)				15.02
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα)				15.03
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας				15.04
Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη				15.05
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών)				15.06
Θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον (με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης)				15.07
Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων (λόγω των διαφορών στις τοπικές δυνατότητες)				15.08
Θα συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς (αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων, καθορισμός χώρων λαϊκών αγορών κλπ.) και τον περιορισμό φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού (υπαίθριο εμπόριο κλπ)				15.09
Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στο νέο δήμο (με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής)				15.10
Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στους νέους δήμους				15.11

16. Θεωρείτε ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά: (α)

Είναι σωστή (λόγω του χρόνου που απαιτεί η ενασχόληση με τα κοινά από θέσεις ευθύνης)		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δξ/δα		(3)

17. Συμφωνείτε με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

18. Ποιά θεωρείτε ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

		Ερ/ση
Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου		18.1
Με την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών συμβούλων και πολιτών		18.2
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα		18.3
Με δημοψηφίσματα		18.4
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου		18.5
Δξ/δα		18.6

19. Πώς αξιολογείτε το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

20. Συμφωνείτε με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

21. Θεωρείτε ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

22. Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

23. Θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

B.2 Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο σας

24. [Μόνο για δήμους που προέκυψαν από συνένωση]

Πως κρίνετε τη συνένωση που εφαρμόστηκε στο δήμο σας; (α)

Είναι σωστή		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δξ/δα		(3)

25. [Αν ο δήμος σας είναι νησιωτικός]

Θεωρείτε ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

B.3 Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

26. Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης; (β)

(1) (2) (3)

Ερ/ση

Ναι Όχι Δξ/δα

	Ναι	Όχι	Δξ/δα	Ερ/ση
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους [το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ)]				(26.1)
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι)				(26.2)
Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις				(26.3)

Άλλο (προσδιορίστε):				(26.4)
Δξ/δα				(26.5)

Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γ.1 Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

27. Τι απαιτείται κατά τη γνώμη σας για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

		Ερ/ση
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό		(27.1)
Κατάρτιση του προσωπικού		(27.2)
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού		(27.3)
Πολιτική βούληση των αιρετών		(27.4)
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας		(27.5)
Άλλο (προσδιορίστε):		(27.6)
Δξ/δα		(27.7)

Γ.2 Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας

28. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής; (α)

Είναι έτοιμο		(1)
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν απαντήσατε (2) πηγαίνατε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνατε στην μεθεπόμενη

29. Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία του δήμου; (α)

Έξι μήνες		(1)
Ένα έτος		(2)
Ενάμιση έτος		(3)
Δύο έτη		(4)
Περισσότερο από δύο έτη (προσδιορίστε):		(5)
Δξ/δα		(6)

30. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

31. Θεωρείτε ότι υπάρχει στο δήμο σας επάρκεια ή/και καταλληλότητα στους παρακάτω πόρους; (α)

(1) (2) (3)

Ναι Όχι Δξ/δα

Κτιριακές υποδομές				(31.1)
Ψηφιακές υποδομές				(31.2)
Ανθρώπινο δυναμικό				(31.3)

32. Θεωρείτε ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σας σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης (όχι τόσο σε θέματα καθημερινότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

33. Θεωρείτε ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

34. Ποια θεωρείτε ως τα **κρίσιμα ζητήματα** της περιοχής σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν **κατά προτεραιότητα**; (ιεραρχήστε) (α)

	Ερωτ/ση
Διαχείριση απορριμμάτων	(34.01)
Διαχείριση υδάτινων πόρων	(34.02)
Πολεοδομικός σχεδιασμός	(34.03)
Βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγγειοβελτιωτικά έργα κλπ.)	(34.04)
Βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού)	(34.05)
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	(34.06)
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	(34.07)
Ανεργία	(34.08)
Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	(34.09)
Άλλο (προσδιορίστε):	(34.10)
Δξ/δα	(34.11)

35. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων; **(ιεραρχείστε)** (α)

	Ερ/ση
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	(35.1)
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	(35.2)
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	(35.3)
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	(35.4)
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	(35.5)
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	(35.6)
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	(35.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(35.8)
Δξ/δα	(35.9)

36. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων; **(ιεραρχείστε)** (γ)

	Ερ/ση
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	(36.1)
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	(36.2)
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	(36.3)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις, κλπ)	(36.4)
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	(36.5)
Μείωση της ρύπανσης των νερών	(36.6)
Άλλο (προσδιορίστε):	(36.7)
Δξ/δα	(36.8)

37. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο δήμο σας; **(δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση)** (α)

	Ερ/ση
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	(37.1)

Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	(37.2)
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	(37.3)
Άλλο (προσδιορίστε):	(37.4)
Δξ/δα	(37.5)

38. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	(38.1)
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	(38.2)
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	(38.3)
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος (στα αστικά κέντρα)	(38.4)
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	(38.5)
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας (των αστικών κέντρων)	(38.6)
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)	(38.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(38.8)
Δξ/δα	(38.9)

39. Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία του δήμου σας με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο σας; (γ)

Πολύ σημαντική	(1)
Αρκετά σημαντική	(2)
Σχετικά σημαντική	(3)
Δξ/δα	(4)

Γ.3 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

40. [Η Κοινωνική Οικονομία, για την οποία ετοιμάζεται θεσμικό πλαίσιο που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το 2011, αποτελεί τον τρίτο τομέα της οικονομίας ανάμεσα στον ιδιωτικό τομέα και τον δημόσιο τομέα. Απευθύνεται σε ευπαθείς ομάδες (μακροχρόνια ανέργους, ΑμεΑ, νέους ανέργους, άνεργες γυναίκες κλπ) και τους επιτρέπει να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε κοινωφελείς δραστηριότητες και σε ένα προστατευόμενο περιβάλλον με

φοροαπαλλαγές, εισφοροαπαλλαγές και δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών από δημόσιους φορείς. Με βάση τα παραπάνω:]

Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

41. Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του δήμου σας; (**δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση**) (β)

	Ερ/ση
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	(41.01)
Καθαριότητα, ανακύκλωση	(41.02)
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	(41.03)
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	(41.04)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	(41.05)
Εστίαση, catering	(41.06)
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	(41.07)
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)	(41.08)
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	(41.09)
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	(41.10)
Άλλο (προσδιορίστε):	(41.11)
Δξ/δα	(41.12)

42. Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

43. Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν ο δήμος υπηρεσίες; (**δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση**) (β)

		Ερ/ση
Συντήρηση εγκαταστάσεων		(43.1)
Συντήρηση πράσινου		(43.2)
Καθαριότητα		(43.3)
Ανακύκλωση		(43.4)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας		(43.5)
Catering		(43.6)
Άλλο (προσδιορίστε):		(43.7)
Δξ/δα		(43.8)

44. Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους; (β)

Πολύ χρήσιμη		(1)
Σχετικά χρήσιμη		(2)
Καθόλου χρήσιμη		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (1) ή (2) πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

45. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων; (**δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση**) (β)

		Ερ/ση
Πράσινο – Καθαριότητα		(45.1)
Ανακύκλωση		(45.2)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας		(45.3)
Άλλο (προσδιορίστε):		(45.4)
Δξ/δα		(45.5)

Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός - Πόροι

46. Πώς κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων; (άρθρα 262 & 263)

Είναι σωστό (καθώς κλείνουν οι μαύρες τρύπες του παρελθόντος και επιβάλλεται χρηστή χρηματοοικονομική διαχείριση)		(1)
Είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ		(2)
Δεν είναι σωστό		(3)
Δξ/δα		(4)

47. Ποιές από τις παρακάτω πηγές τοπικών εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων; (ιεραρχήστε) (β)

	Ερ/ση
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	(47.1)
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	(47.2)
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	(47.3)
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	(47.4)
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	(47.5)
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	(47.6)
Δξ/δα	(47.7)

48. Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων; (α)

Ναι, υπό προϋποθέσεις	(1)
Όχι	(2)
Δξ/δα	(3)

Αν απαντήσατε (1) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

49. Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα

συμφωνούσατε (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση)
(α)

	Ερ/ση
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	(49.1)
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	(49.2)
Δξ/δα	(49.3)

Αν απαντήσατε (49.2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση

50. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Συλλογή απορριμμάτων	(50.1)
Επεξεργασία απορριμμάτων	(50.2)
Υπηρεσίες υγείας	(50.3)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	(50.4)
Υπηρεσίες κατάρτισης	(50.5)
Πολιτιστικές υπηρεσίες	(50.6)
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας (κτίρια, οικόπεδα, αγροτεμάχια)	(50.7)
Άλλο (προσδιορίστε)	(50.8)
Δξ/δα	(50.9)

Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

ΔΗΜΟΣ ΙΚΑΡΙΑΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το πρακτικό της υπ' αριθμ. **1^{ης}/2013** ειδικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ικαρίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Θέμα: Εκλογή Προεδρείου Δημοτικού Συμβουλίου (άρθρο 64 Ν. 3852/2010)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 1/2013

Στον Άγιο Κήρυκο Ικαρίας σήμερα 6 Ιανουαρίου 2013, ημέρα Κυριακή και ώρα 17:00 το Δημοτικό Συμβούλιο συνήλθε σε ειδική συνεδρίαση στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δήμου Ικαρίας, ύστερα από την με αριθμό πρωτ. 14167/31-12-2012 έγγραφη πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους κ. Ηλία Λεριάδη, κατά τις διατάξεις του άρθρου 64 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87), η οποία επιδόθηκε και δημοσιεύθηκε νόμιμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87).

Παρόντος και του Δημάρχου κ. Χριστόδουλου Σταυρινάδη, διαπιστώθηκε από τον Προεδρεύοντα στη συνεδρίαση παραπάνω αναφερόμενο Δημοτικό Σύμβουλο, πως υπήρχε νόμιμη απαρτία, δεδομένου ότι σε σύνολο 21 μελών παραβρέθηκαν παρόντα 17 μέλη και ονομαστικά οι:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ	ΑΠΟΝΤΕΣ
1 ΛΕΡΙΑΔΗΣ ΗΛΙΑΣ	ΚΟΧΙΛΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
2 ΣΚΑΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΜ.
3 ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΤΣΑΚΑΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
4 ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΟΧΙΛΑΣ ΞΕΝΟΦΩΝ
5 ΞΗΡΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	
6 ΜΠΙΝΙΚΟΥ ΜΑΡΙΑ	
7 ΛΑΚΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	
8 ΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	
9 ΚΟΥΡΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	
10 ΡΟΥΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	
11 ΡΑΠΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ	
12 ΣΤΑΜΟΥΛΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	
13 ΚΑΡΟΥΤΣΟΣ ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ	
14 ΚΟΥΝΤΟΥΠΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	
15 ΛΑΡΔΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	
16 ΤΕΣΚΟΣ ΣΠΥΡΟΣ	
17 ΓΑΓΛΙΑΣ ΗΛΙΑΣ	

Ο προεδρεύων σύμβουλος ανέθεσε τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα στον κ. Πολίτη Αργύρη, υπάλληλο του Δήμου Ικαρίας. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 64 του Ν. 3852/10, την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου, της έναρξης της δημοτικής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του μηνός Μαρτίου του τρίτου έτους αυτής (ή στην περίπτωση αυτής της δημοτικής περιόδου την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου σύμφωνα με την παράγραφο 3 άρθρο 64 Ν.3852/2010), το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή, στην οποία προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, το σώμα εκλέγει, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα του. Ο πρόεδρος προτείνεται από τον πλειοψηφήσαντα συνδυασμό, ο αντιπρόεδρος προτείνεται από τη μείζονα παράταξη της μειοψηφίας και ο γραμματέας από τις λοιπές παρατάξεις της μειοψηφίας και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν προτείνεται από την παράταξη της πλειοψηφίας. Ο σύμβουλος που προεδρεύει αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου. Στη συνέχεια κάλεσε, κατά τις διατάξεις του άρθρου 64 Ν.3852/2010, τον πλειοψηφήσαντα συνδυασμό να εκλέξει, μεταξύ των

μελών του και με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, τον υποψήφιο για το αξίωμα του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου και αν δεν επιτευχθεί η εκλογή με την απόλυτη πλειοψηφία, να επαναληφθεί η ψηφοφορία για δεύτερη φορά και αν πάλι δεν επιτευχθεί η εκλογή με την απόλυτη πλειοψηφία ή υπάρξει ισοψηφία να γίνει τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψηφίων, προκειμένου να εκλεγεί ο υποψήφιος ο οποίος συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας θα διενεργηθεί κλήρωση την οποία διενεργεί ο Προεδρεύων Δημοτικός σύμβουλος.

Κατά τον ίδιο τρόπο και με την ίδια διαδικασία κάλεσε τους συμβούλους της μείζονος μειοψηφίας του Δημοτικού Συμβουλίου να εκλέξουν τον υποψήφιο για το αξίωμα του Αντιπροέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου και το σύμβουλο της ελλάσσονος μειοψηφίας να εκλέξει τον υποψήφιο για το αξίωμα του γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου.

Διευκρίνισε ότι σε περίπτωση που η μείζονα μειοψηφία δεν υποδείξει υποψήφιο αντιπρόεδρο ή η ελάσσονα μειοψηφία δεν υποδείξει γραμματέα, αυτοί υποδεικνύονται από την ελάσσονα ή τη μείζονα μειοψηφία αντίστοιχα και σε διαφορετική περίπτωση από την πλειοψηφία.

Σε αυτό το σημείο η μείζονα μειοψηφία κατέθεσε το εξής κείμενο:

*Τοποθέτηση της Λαϊκής Συσπείρωσης Ικαρίας στην 1η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου για το 2013
Θέμα εκλογή προεδρείου*

Κύριε Δήμαρχε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι

Έχοντας υπ' όψιν την διαδικασία που προβλέπεται από την νομοθεσία (Άρθρο 64 του νόμου 3852/10) σύμφωνα με την οποία προσδιορίζεται ο τρόπος συγκρότησης του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου.

Σας υπενθυμίζουμε την διαφωνία μας με προβλεπόμενη διαδικασία γιατί ενώ το άρθρο 64 του νόμου 3852/10 αναφέρεται σε εκλογή προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου από καμία διάταξη δεν ορίζεται ο τρόπος λειτουργίας του, αντιθέτως στο άρθρο 67 ορίζεται πως την ευθύνη κατάρτισης της ημερήσιας διάταξης την έχει μόνο ο πρόεδρος χωρίς την συμμετοχή του αντιπρόεδρου και του γραμματέα του Δ.Σ.

Οι συγκεκριμένες διατάξεις δημιουργούν συνεπώς θέσεις ευθύνης χωρίς καμία αρμοδιότητα για αυτό το λόγο και δεν θα προτείνουμε κανένα εκπρόσωπο της

παράταξης στην διαδικασία εκλογής αυτού του οργάνου, τονίζοντας μια ακόμα πτυχή της μη δημοκρατικής νομοθεσία που διέπει την λειτουργία των οργάνων της τοπικής διοίκησης.

Τέλος σεβόμενοι την πρόταση της πλειοψηφίας κατά την διαδικασία των ψηφοφοριών που θα ακολουθήσουν για την συγκρότηση του προεδρείου θα ψηφίσουμε λευκό.

Ο σύμβουλος της ελάσσονος μειοψηφίας κ. Ηλ. Γαγλίας θεωρεί την θέση του γραμματέα διακοσμητική και χωρίς αρμοδιότητες και συνεπώς δεν θα προτείνει υποψήφιο.

Μετά το πέρας της διαδικασίας επειδή η μείζονα μειοψηφία δεν υπέδειξε υποψήφιο αντιπρόεδρο και η ελάσσονα μειοψηφία δεν υπέδειξε υποψήφιο γραμματέα και ούτε υποδείχθηκαν αυτοί από την ελάσσονα και τη μείζονα μειοψηφία αντίστοιχα ανακοινώνεται από τον προεδρεύοντα ότι προτείνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των έντεκα (11) ψήφων του πλειοψηφούντος συνδυασμού: ο κ. Δημήτριος Κουρελής ως υποψήφιος για το αξίωμα του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, ο κ. Κωνσταντίνος Ρουστάς για το αξίωμα του Αντιπροέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου και η κ. Ιωάννα Ράπτου ως υποψήφια για το αξίωμα της Γραμματέως του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ο προεδρεύων κάλεσε όλα τα παρόντα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου να προβούν, με μυστική ψηφοφορία, στην εκλογή Προέδρου, Αντιπροέδρου και Γραμματέα Δημοτικού Συμβουλίου για την διετία 1/1/2013-31/8/2014 ξεχωριστά για κάθε αξίωμα ανάμεσα στους εκλεγέντες υποψήφιους Δημοτικούς Συμβούλους που αναδείχθηκαν με την παραπάνω διαδικασία.

Το Δημοτικό Συμβούλιο προχωρά στη δεύτερη φάση της εκλογής Προέδρου από το σύνολο των μελών του. Μοιράστηκαν αντίστοιχα ψηφοδέλτια και αντίστοιχα λευκά και διενεργήθηκε η μυστική ψηφοφορία. Ακολούθησε καταμέτρηση των φακέλων και βρέθηκαν να είναι δεκαεπτά (17), όσα και οι παρόντες δημοτικοί σύμβουλοι. Κατά την αποσφράγιση των ψηφοδελτίων βρέθηκαν:

Έντεκα (11) ψηφοδέλτια υπέρ του κ. Δημητρίου Κουρελή

Έξι (6) λευκά ψηφοδέλτια

Ο προταθείς κ. Δημήτριος Κουρελής συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του Συμβουλίου, συνεπώς εκλέγεται στη θέση του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου.

Το Δημοτικό Συμβούλιο προχωρά στη δεύτερη φάση της εκλογής Αντιπροέδρου από το σύνολο των μελών του. Μοιράστηκαν αντίστοιχα ψηφοδέλτια και αντίστοιχα

λευκά και διενεργήθηκε η μυστική ψηφοφορία. Ακολούθησε καταμέτρηση των φακέλων και βρέθηκαν να είναι δεκαεπτά (17), όσα και οι παρόντες δημοτικοί σύμβουλοι. Κατά την αποσφράγιση των ψηφοδελτίων βρέθηκαν:

Έντεκα (11) ψηφοδέλτια υπέρ του κ. Κωνσταντίνου Ρουστά

Έξι (6) λευκά ψηφοδέλτια

Ο προταθείς κ. Κωνσταντίνος Ρουστάς συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του Συμβουλίου, συνεπώς εκλέγεται στη θέση του Αντιπροέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου.

Το Δημοτικό Συμβούλιο προχωρά στη δεύτερη φάση της εκλογής Γραμματέα από το σύνολο των μελών του. Μοιράστηκαν αντίστοιχα ψηφοδέλτια και αντίστοιχα λευκά και διενεργήθηκε η μυστική ψηφοφορία. Ακολούθησε καταμέτρηση των φακέλων και βρέθηκαν να είναι δεκαεπτά (17), όσα και οι παρόντες δημοτικοί σύμβουλοι.

Κατά την αποσφράγιση των ψηφοδελτίων βρέθηκαν:

Έντεκα (11) ψηφοδέλτια υπέρ της κ. Ιωάννας Ράπτου

Έξι (6) λευκά ψηφοδέλτια

Η προταθείσα κ. Ιωάννα Ράπτου συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του Συμβουλίου, συνεπώς εκλέγεται στη θέση της Γραμματέως του Δημοτικού Συμβουλίου.

Μετά την παραπάνω διαδικασία το Δημοτικό Συμβούλιο

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Εκλέγει Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου για τη διετία 2013 – 2014, όπως παρακάτω:

α. Πρόεδρος ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Δημήτριος Κουρελής

β. Αντιπρόεδρος ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Κωνσταντίνος Ρουστάς

γ. Γραμματέας η Δημοτική Σύμβουλος κ. Ιωάννα Ράπτου

Σύμφωνα με την παρ 5 του άρθρου 64 του Ν.3852/2010, τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Ελεγκτή Νομιμότητας (ή στον Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης έως την τοποθέτηση του Ελεγκτή Νομιμότητας), ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών, από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής.

Η παρούσα απόφαση έλαβε αύξοντα αριθμό 1/2013.

Αφού συντάχθηκε και αναγνώσθηκε το πρακτικό αυτό, υπογράφεται όπως κατωτέρω:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Άγιος Κήρυκος Ικαρίας 6/1/2013

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΙΝΑΔΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ανδρικοπούλου Ε., *Οι Περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση – η εξέλιξη της περιφερειακής πολιτικής από την Συνθήκη της Ρώμης έως το Maastricht*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1995

Αρβανίτης Α., *Οι συμμετοχικοί θεσμοί του προγράμματος Καλλικράτης. Ο ρόλος και η σημασία της δημόσιας διαβούλευσης στην τοπική αυτοδιοίκηση*, Πτυχιακή εργασία, Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 2011

Γωγάκου Μ.- Κουτζιάρη Α., *Σχέδιο Καποδίστριας – Πρόγραμμα Καλλικράτης & οικονομική ανάλυση Δήμου Κασσάνδρας*, Πτυχιακή εργασία, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2012

Δερμεντζή Ζ., *Διεθνή λογιστικά πρότυπα δημοσίου τομέα*, Η περίπτωση εφαρμογής τους στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2011

Κοκονέζη Χ., *Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ως φορέας άσκησης κοινωνικής πολιτικής, το παράδειγμα του Δήμου Ηλιούπολης*, εργασία, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα, 2008

Μακρυδημήτρης Α., *Λημόσια Διοίκηση, Στοιχεία διοικητικής οργάνωσης*, τρίτη έκδοση, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2008

Μακρυδημήτρης Α., *Προσεγγίσεις στη θεωρία των οργανώσεων*, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, 2002

Μακρυδημήτρης Α., *Διοίκηση και Κοινωνία, Η δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1999

Μακρυδημήτρης Α., *Η Διοίκηση σε κρίση, Κείμενα για τη Διοίκηση και την κοινωνία*, εκδ. Λιβάνης, Αθήνα, 1996

Μακρυδημήτρης Α. (εισ.-επιμ.), *Προβλήματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης*, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1995

Μελάς Ι., *Ιστορία της νήσου Ικαρίας*, εκδ. Ικαρίων, Αθήνα, 1955

Μπέσιλα-Βήκα Ε., *Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ένας σύγχρονος διοικητικός θεσμός*, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα, 2001

Μπέσιλα-Βήκα Ε., *Τοπική Αυτοδιοίκηση*, τ. 1, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2004

Νικολαΐδου Σ., *Η κοινωνική οργάνωση του αστικού χώρου*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 1993

Παπαδασκαλόπουλος Α. – Χριστοφάκης Μ., *Περιφερειακός Προγραμματισμός*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2002

Παπακωνσταντινίδης Λ., *Στρατηγική Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης*, εκδ. τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, Αθήνα, 2003

Παπαλάς Α., *Αρχαία Ικαρία*, εκδ. Α.Κ. Καλοκαιρινός, Ικαρία, 2002

Σκρέκας Ν.-Β., *Ποιότητα Υπηρεσιών στη Δημόσια Διοίκηση*, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, 2013

Σπηλιωτόπουλος Ε., *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, τ. 1, ενδέκατη έκδοση, εκδ. Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2002

Σπυρόπουλος Φ., *Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο*, εκδ. Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2006

Τάτσος Ν., *Δημοσιονομική Αποκέντρωση*, εκδ. τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, Αθήνα, 2001

Τσιάμη Σ., *Μελέτη για τη χρήση ΤΠΕ στις Περιφέρειες και στους Δήμους*, Διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιου Μακεδονίας και Α.Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας, Κοζάνη, 2012

Τσιούμας Α., *Ο νόμος του Καλλικράτη και οι αλλαγές στο πολιτιστικό τοπίο των Δήμων. Συγχωνεύσεις πολιτιστικών οργανισμών και η εξέλιξη των δημοτικών πολιτιστικών θεσμών. Ο νέος Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη*, Τελική εργασία, Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 2011

Χάψα Σ., *Ανάλυση του θεσμικού πλαισίου των δημοτικών επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης – η περίπτωση των ανώνυμων εταιρειών*, Πτυχιακή εργασία, Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 2010

Χλέπας Ν.-Κ., *Η τοπική διοίκηση στην Ελλάδα, ο διαλεκτικός ανταγωνισμός της αποκέντρωσης με την αυτοδιοίκηση*, εκδ. Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1999

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Ιωαννίδης Ι., Δύο χρόνια «Καλλικράτης»: η αυτοδιοίκηση υπό κατάρρευση, 2013, ανακτήθηκε από ιστοσελίδα <http://enthemata.wordpress.com/2013/04/07/ioann/#more-11380>

Κουγιανός Γ., Οικονομικά των Δήμων – Κατανομές Κ.Α.Π. και Σ.Α.Τ.Α. 2011, 2011, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <http://diktyo.kedke.gr/platform/2011/02>

Κωνσταντάντος Χ.- Σπουρδαλάκης Μ.- Χατζημιχάλης Κ., Καλλικράτης: Μια τεράστια διοικητική-πολιτική αναδιάρθρωση και η λογική της «αποκένωσης του κράτους», στη συγκυρία της κρίσης, 2010, ανακτήθηκε από ιστοσελίδα <http://archive.avgi.gr/ArticleActions/show.action?articleID=578257>

Μπουτάρης Γ., Τα γυάλινα πόδια του «Καλλικράτη», 2013, ανακτήθηκε από ιστοσελίδα <http://www.ethnos.gr/entheta.asp?catid=25862&subid=2&pubid=63739120>

Πορτάλιου Ε., Κριτική στο «Πρόγραμμα Καλλικράτης», Αρχές και προϋποθέσεις ενός εναλλακτικού σχεδίου αποκέντρωσης του κράτους με αυτοδιοίκηση, 2010, ανακτήθηκε από ιστοσελίδα www.syrizaorizonidia.gr

Σαραντάκος Ν., Εκλογές και τερτίπια, 2014, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <https://sarantakos.wordpress.com/2014/02/10/tertip/#more-10583>

Χλέπας Ν.-Κ., Η εφαρμογή του Καλλικράτη στην πράξη: προβλήματα και εφαρμογές, 2013, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα http://ksipnistere.blogspot.gr/2013/06/blog-post_2056.html

Αυτοί που δεν ψήφισαν, 2009, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα http://elepolis.blogspot.gr/2009/05/blog-post_378.html

Γιατί ο Καποδίστριας έγινε Καλλικράτης, 2010, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <http://www.madata.gr/epikairoτητα/politics/49618.html>

Καλλικράτης: αντιδράσεις ακόμα και απεργία πείνας, 2010, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <http://www.madata.gr/epikairoτητα/politics/60504.html>

Κριτική στο σχέδιο «Καλλικράτης», Αναφορά στις αλλαγές που θεσπίζονται και στις συνέπειές τους, Η περίπτωση της Στερεάς Ελλάδας, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <https://dosepasa.wordpress.com/2010/06/01/6/>

Τέλος το εκλέγειν και εκλέγεσθαι για αλλοδαπούς στις δημοτικές εκλογές, 2014, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <http://www.tovima.gr/society/article/?aid=565452>

Υπερβόσκηση και ερημοποίηση της Ικαρίας, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <http://ikariaki.gr>

Ψηφίστηκε ο Καλλικράτης: Αντιδράσεις σε όλη την Ελλάδα, 2010, ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <http://ellinikanea.gr/2010/05/21/kallikratis/>

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- et.diavgeia.gov.gr/l/dimos_ikarias, τελευταία πρόσβαση στις 07/04/2014
- <http://www.ikariamag.gr>, τελευταία πρόσβαση στις 07/03/2014
- <http://www.ikariada.com>, τελευταία πρόσβαση στις 10/03/2014
- <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CE%BA%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%B1>, τελευταία πρόσβαση στις 12/02/2014
- Η Αρχή της Επικουρικότητας, διαθέσιμο στο http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0017_el.htm, τελευταία πρόσβαση στις 17/02/2014
- <http://www.teicrete.gr/users/kutrulis/Crete/Gen-info/istoria-dimon.htm>, τελευταία πρόσβαση στις 07/03/2014
- Αυτοί που δεν ψήφισαν, διαθέσιμο στο <http://www.tanea.gr/news/greece/article/4037745/?iid=2>, τελευταία πρόσβαση στις 17/02/2014

ΠΗΓΕΣ

Βουλή των Ελλήνων, Σύνταγμα της Ελλάδας, Αθήνα, 2010

Δήμος Αγίου Κηρύκου Ικαρίας, Ελευθέρα Πολιτεία Ικαρίας, εκδ. Μαυρίδης, 1998

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2008

Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, Οδηγός Δ.Ε.Υ.Α., Αθήνα, 2000

Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Με τις τροποποιήσεις και συμπληρώσεις των διατάξεων μέχρι την εφαρμογή του Ν. 3013/2002, Αθήνα, 2006

Ελληνική Στατιστική Αρχή, Δελτίο Τύπου, Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της απογραφής πληθυσμού – κατοικιών 2011 για το μόνιμο πληθυσμό της χώρας, Πειραιάς, 2012

Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, Επιτροπή Οικονομικών Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., Εισήγηση: Κριτήρια Κατανομής Κ.Α.Π., Ιούνιος, 2013

Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, Γνώμη της Ο.Κ.Ε. για την Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», Αθήνα, 2010

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτη & Νήσοι Αιγαίου», άξονας προτεραιότητας: «Αειφόρος ανάπτυξη & ποιότητα ζωής στην Περιφ. Βορ. Αιγαίου», 2013

Υπουργείο Εσωτερικών, Αιτιολογική Έκθεση του σχεδίου νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», Αθήνα, 2010

Υπουργείο Εσωτερικών, Εισήγηση, Δράσεις ΚτΠ Α.Ε. στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης», Αθήνα, 2010

Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων του σχεδίου νόμου: Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης «Πρόγραμμα Καλλικράτης», Αθήνα, 2010

Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ομιλία Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κ. Γ. Ραγκούση στο Υπουργικό Συμβούλιο κατά την παρουσίαση του Προγράμματος «Καλλικράτης», Αθήνα, 2010

Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Πρακτικός οδηγός για τον έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο των δημόσιων συμβάσεων των δήμων, περιφερειών και των νομικών τους προσώπων (το προσυμβατικό στάδιο), Αθήνα, 2011

Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οδηγός σύνταξης των οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας των δημοτικών Ν.Π.Δ.Δ., Αθήνα, 2011

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ – ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΝ

N. 2218/1994 (Φ.Ε.Κ. 90^Α / 13-06-1994) «*Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια και άλλες διατάξεις*».

N. 2539/1997 (Φ.Ε.Κ. 244^Α / 04-12-1997) «*Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης*».

N. 3436/2006 (Φ.Ε.Κ. 114^Α / 08-06-2006) «*Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων*».

N. 3852/2010 (Φ.Ε.Κ. 87^Α / 07-06-2010) «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*».

N. 3979/2011 (Φ.Ε.Κ. 138^Α / 16-06-2011) «*Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις*».

N. 4071/2012 (Φ.Ε.Κ. 85^Α / 11-04-2012) «*Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ*».

N. 4111/2013 (Φ.Ε.Κ. 18^Α / 25-01-2013) «*Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις του ν. 4093/2012, κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου ... και άλλες επείγουσες διατάξεις*».

N. 4147/2013 (Φ.Ε.Κ. 98^Α / 26-04-2013) «*Κύρωση της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου ... και άλλες διατάξεις*».

N. 4172/2013 (Φ.Ε.Κ. 167^A / 23-07-2013) «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις».

K.Y.A. 30842/2013 (Φ.Ε.Κ. 1896^A / 01-08-2013) «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2014 – τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7028/3-2-2014 (B' 235) απόφασης: καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων».

Υπουργική απόφαση Υπουργού Εσωτερικών με αρ. πρωτ. 647/09-01-2014 «Απόδοση εσόδων από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους έτους 2014, σε όλους τους Δήμους της Χώρας, προς κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών τους – Α' κατανομή έτους 2014»

Υπουργική απόφαση Υπουργού Εσωτερικών με αρ. πρωτ. 5030/11-02-14 «Κατανομή πιστώσεων, από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους έτους 2014 των Δήμων, για κάλυψη έργων και επενδυτικών δραστηριοτήτων τους (ΣΑΤΑ)»

Υπουργική απόφαση Υπουργού Εσωτερικών με αρ. πρωτ. 5484/13-02-2014 «Απόδοση εσόδων από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους έτους 2014, σε δικαιούχους Δήμους της Χώρας, προς κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών τους – Β' κατανομή έτους 2014»

Υπουργική απόφαση Εσωτερικών με αρ. πρωτ. 9039/05-03-2014 «Απόδοση εσόδων από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους έτους 2014, σε δικαιούχους Δήμους της Χώρας, προς κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών τους – Γ' κατανομή έτους 2014»

Εγκύκλιος 59/30-12-2010, υπουργείο εσωτερικών, αποκέντρωσης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, γενική διεύθυνση τοπικής αυτοδιοίκησης «Θεσμικές αλλαγές του Προγράμματος Καλλικράτη».

Εγκύκλιος 31202/02-08-2013, υπουργείο εσωτερικών, γενική διεύθυνση οικονομικών υπηρεσιών «Κατάρτιση του προϋπολογισμού οικ. έτους 2014 των δήμων και των περιφερειών».

Εγκύκλιος 32830/14-08-2013, υπουργείο εσωτερικών, γενική διεύθυνση οικονομικών υπηρεσιών «Παροχή συμπληρωματικών οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των ΟΤΑ, οικ. έτους 2014».

Εγκύκλιος 33667/23-08-2013, υπουργείο εσωτερικών, γενική διεύθυνση οικονομικών υπηρεσιών «Ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. και των Ν.Π.Δ.Δ. αυτών στη βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών».

Απόφαση 137/2011, δημοτικό συμβούλιο δήμου Ικαρίας «*Συγκρότηση συμβουλίου ένταξης μεταναστών*».

Απόφαση 16/2012, δημοτικό συμβούλιο δήμου Ικαρίας «*Ανάθεση ταμειακής εξυπηρέτησης του Ν.Π.Δ. στην ταμειακή υπηρεσία του δήμου Ικαρίας*».

Απόφαση 1/2013, δημοτικό συμβούλιο δήμου Ικαρίας «*Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου*».

Απόφαση 2/2013, δημοτικό συμβούλιο δήμου Ικαρίας «*Εκλογή μελών οικονομικής επιτροπής*».

Απόφαση 7/2013, οικονομική επιτροπή δήμου Ικαρίας «*Συγκρότηση επιτροπών έτους 2013*».

Απόφαση 48/2013, δημοτικό συμβούλιο δήμου Ικαρίας «*Προγραμματική σύμβαση με την περιφέρεια Β. Αιγαίου για τα έργα Ο.Σ.Α.Π.Υ.*».

Απόφαση 276/2013, δημοτικό συμβούλιο δήμου Ικαρίας «*Ψήφιση του προϋπολογισμού του έτους 2014 του δήμου Ικαρίας*».

Απόφαση 1/2014, δημοτικό συμβούλιο δήμου Ικαρίας «*Έγκριση ολοκληρωμένου πλαισίου δράσης έτους 2014*».

Απόφαση 6/2014, οικονομική επιτροπή δήμου Ικαρίας «*Ψηφίσεις διαφόρων πιστώσεων σε βάρος Κ.Α.Ε. του ισχύοντα προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2014*».